

2022

4081 SAYILI ÇİFTÇİ MALLARININ KORUNMASI HAKKINDA KANUN

-AÇIKLAMALAR

-ÖRNEKLER

-MATBU BELGELER

-EKLER (İdari para cezaları-
Uygulamalar ile ilgili soru ve
cevaplar)

Hürriyet KEÇELİ

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TARIM SİGORTALARI VE DOĞAL AFETLER DAİRE BAŞKANLIĞI
ÇALIŞMA GRUP SORUMLUSU

İÇİNDEKİLER

KONUSU	SAYFA NO
KANUN MADDELERİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	
Kanun'a göre, çiftçilerin hangi malları korunmaktadır? Md.1	3
4081 sayılı Kanun, meraları neden kapsayamaz?	
ÇMK tarım topraklarının korunmasından da sorumlu mu?	
Kanun hangi alanlarda uygulanır ve koruma işini kimler yapar? Md.2-3	4
Koruma meclisi ve murakabe heyetine kimler üye seçilebilir? Md.4	
Murakabe heyeti ile koruma ve ihtiyar meclislerinin çalışma prensibi nasıl? Md.6	
Çiftçi malları koruma başkanlıkları kamu tüzel kişiliği mi?	4
Seçilmiş üyeler görevinden alınır mı? / ÇMK kapatılır mı? / feshedilir mi?	
ÇMK hangi hallerde faaliyetini yürütemez?	
Koruma ve ihtiyar meclislerinin görev ve yetkisi nedir? Md.7	5
ÇMK hangi konularda karar alamaz?	
Murakabe heyetinin görev ve yetkisi nedir? Md.8	
İl/İlçe murakabe heyetleri arasında, herhangi bir hiyerarşi var mı?	6
MH ve ÇMK üyelerine maaş, bilirkişi ve araç için ücret ödenir mi? Md.9	
ÇMK kararlarına karşı itiraz edilir mi? Md.10	
MH kararlarına karşı itiraz ve Kanuni yollar neler?	7
Koruma ve ihtiyar meclislerinde hangi matbu evraklar bulundurulur?	
Koruma hizmetleri ile ilgili denetimi kim yapar? Md.11	
Koruma hizmetleri denetimi ne zaman yapılmalı?	8
Denetimde usulsüzlük tespit edilmesi halinde ne yapılmalı?	
Kamu zararı oluştuğu nasıl anlaşılır ve ne yapılmalı?	
Koruma bekçilerinin görev ve yetkisi nedir? Md.12,13,14,24,32 ve 33	9
Koruma bekçilerinin görevlendirilmeleri nasıl gerçekleştirilir?	
Koruma bekçileri çalıştırılırken nelere dikkat edilmeli?	
Koruma tarifeleri nasıl belirlenir ve kesinleşir? Md.15	10
Koruma kadro ve bütçesi nasıl hazırlanır?	
Yıllık taslak bütçede neler bulunmalı?	
Koruma ücretleri kimlerden alınır? Md.16	11
Koruma ücretleri ne zaman ödenir?	
6183 S.K'a göre koruma bütçelerinin tahsilinde hangi yol izlenir?	
Koruma sandığı nasıl oluşturulur? Md.18	12
Ekili alanlar arasında başıboşken yakalanan hayvanlara ne yapılır? Md.20	
Koruma sandığındaki paraların harcanabileceği yerler nelerdir? Md.21	
Diğer gelirler, koruma bütçesine nasıl aktarılır?	13
Koruma sandığındaki paraların harcanamayacağı yerler nelerdir?	
Çiftçi mallarına zarar verilmesi halinde neler yapılır? Md.24,25,26,29,30	
Zararın tazmini ile ilgili ÇMK yetkisi sınırlandırılmış mı?	14
Fiilen uygulanma imkânı olmayan Kanun maddeleri hangileri?	
ÇMK hangi hallerde idari para cezası vermeye yetkili? Md.31	
ÇMK hangi hallerde idari para cezası vermeye yetkisiz?	15
İdari para cezalarında hangi mevzuat hükümleri esas alınır?	
5326 S.K'a göre idari para cezası uygulama esasları nedir?	
İdari para cezalarına esas kararlar nasıl düzenlenmeli?	16
İdari para cezaları nasıl kesinleşir?	
İdari para cezaları hangi sürede ödenmeli?	

İdari para cezaları hangi usule göre tahsil edilebilir?	17
İdari para cezaları hangi şekilde ödenebilir?	
İdari para cezası miktarları nasıl belirlenir?	
Koruma hizmeti alınmak/ücreti ödenmek istenmeyebilir mi? Md.34	
Koruma hizmeti almak istemeyenler nasıl bir yol izlemeli?	18
ÖRNEKLER	
1-Koruma önlemleri örneği	19
2-Koruma kadrosu tablosu örneği	21
3-Gelir-Gider tablosu örneği	21
4-Koruma tarifesi/ücreti tablosu örneği	22
5-Tutanak, ÇMK/MH Karar örneği-1	23
6-Tutanak, ÇMK/MH Karar örneği-2	25
7-Tutanak, ÇMK/MH Karar örneği-3	27
8-Hatalı koruma kadro ve bütçe teklifi - murakabe heyeti kararı örneği	30
9- Koruma bekçileri ile yapılacak hizmet sözleşmesi örneği	34
MATBU BELGELER	
1-Bekçi Seçim Mazbatası	37
2-Ödeme Emri	39
3-Haciz Varakası	42
4-Mal bildiriminde bulunmayanlar için Hapis Talebi Dilekçesi	43
EKLER	
1-İdari para cezalarına esas yeniden değerlendirme oranları	44
2-UYGULAMADA KARŞILAŞILAN KONULARA AİT SORULAR VE CEVAPLARI	45

Kanun'un 1 inci maddesine göre, çiftçilerin hangi malları korunmaktadır?

1-Ekili, dikili bitkisel ürünleri

2-Tarımda kullanılan veya tarımla ilgili her nevi taşınır (canlı cansız üretim araçları/girdiler) ve taşınmazları (tesis, barınak, vb.)

3-Ortak kullanıma konu sulama kanal ve tesisleri, tarla ve bahçe yolları ile çiftçilerin tarla/bahçe sınır engelleri korunmaktadır.

4081 Sayılı Kanun, meraları neden kapsamaz?

4342 sayılı Mera Kanunu (1998); Mera, yaylak, kışlak ve kamuya ait otlak ve çayırların, tespitini, tahdidini, tahsisini, korunmasını ve belirlenen kurallara göre kullandırılmalarını düzenleyen özel bir kanundur.

4081 sayılı Kanun ise genel bir kanundur. Temel hukuk kurallarına göre iki ayrı kanunun ikisi de özel ya da genel nitelikte de olsa, sonraki düzenleme esas alınmaktadır.

Bu nedenle koruma ve ihtiyar meclisleri, olası tecavüzleri yetkili mercilere ihbar etmekle yükümlü olup, mera, yaylak, kışlak ve kamuya ait otlak ve çayırlar üzerinde başka bir tasarrufta bulunmaya yetkili değildir.

Koruma ve ihtiyar meclisleri tarım topraklarının korunmasından da sorumlu mu?

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu (2005); Toprağın korunmasını düzenleyen özel bir kanundur. Arazilerin mülkiyet hakkı kullanılırken toprağın; bitkisel üretim fonksiyonu ve ekolojik işlevlerinin tamamen, kısmen veya geçici olarak engellenmemesi amacıyla, Kanunun öngördüğü tedbirleri almakla yükümlü kılınmıştır.

Tarımsal amaçlı arazi kullanımlarında, her türlü girişim ve yatırım sürecinde toprakların korunmasının, tarımsal amaçlı arazi kullanım plân ve projeleri ile toprak koruma projelerinin uygulamaya konulması ile sağlanacağı belirlenmiş ve Tarımsal amaçlı arazi kullanım plân ve projelerine aykırı hareket edenlere bin Türk Lirasından az olmamak kaydıyla bozulan arazinin her metrekaresi için mahalli mülki amirce on Türk Lirası idarî para cezası uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. (5403 S.K. 20 Md/değişik 7255 S.K. Md.24)

İzinsiz bütün yapılar, masrafları Tarım ve Orman Bakanlığınca karşılanmak kaydıyla, bir ay içinde belediyeler veya il özel idarelerince yıkılır ve taşınmazlar tarımsal üretime uygun hale getirilir. Arazinin tarımsal üretime uygun hale getirilmesi için yıkım ve temizleme masrafları sorumlulardan Bakanlıkça genel hükümlere göre tahsil edilir.

Bu nedenle koruma ve ihtiyar meclisleri; tarım topraklarına **ZARAR VERENLERİ**/amaç dışı kullananları yetkili mercilere **İHBAR ETMEK** ile yükümlü olup, tarım arazileri ile ilgili başka bir tasarrufta bulunmaya yetkili değildir.

Kanun'un 2 inci ve 3 üncü maddelerine göre, Kanun hangi alanlarda uygulanır ve koruma işini kimler yapar?

1-Köy sınırları içinde (**İHTİYAR MECLİSLERİ-ÇMK**)

2-Belediyelik yerlerde yerleşim yerleri haricinde (**KORUMA MECLİSLERİ-ÇMK**)

ZİRAİ MAHSUL ÜRETİLEN SAHALARDA uygulanmaktadır. HER İL VE İLÇE MERKEZİNDE bunları denetleyen **MURAKABE HEYETİ (MH)** BULUNUR

Kanun'un 4 üncü md.'ne göre, koruma meclisi ve murakabe heyetine kimler üye seçilebilir?

Belediye meclisine üye seçilebilme hakkına sahip olan (2792 sayılı Kanunun Md. 9 ve 30-2839 sayılı Milletvekili seçimi Kanunu. Md. 11) ve aynı zirai sahada tarımsal faaliyette bulunanlardan;

- ❑ Ticaret, sanayi ve ziraat odalarının birer temsilcisinin eksiksiz iştirakiyle, belediye meclislerinin her yenilenmesinden sonra ÇMK ve MH üyeleri seçilir.
- ❑ Belde belediye meclisleri yalnız ÇMK üyelerini seçer

Kanun'un 6 ncı maddesine göre, murakabe heyeti ile koruma ve ihtiyar meclislerinin çalışma prensibi nasıl?

Üye sayısının salt çoğunluğu ile toplanıp, mevcudun salt çoğunluğu ile karar verilir. Eşitlik halinde başkanın tarafı belirleyici olur.

Başkan veya üyeler kendilerinin veya 442 S.K'un 30 uncu maddesinde yazılı akrabalar ile ilgili işlerin müzakeresine katılamazlar. Bu gibi hallerde veya hastalık, geçerli mazeretler yüzünden üye noksanlığı nedeniyle toplanamayan heyet veya meclis, yedek üyelerle tamamlanır.

Çiftçi malları koruma başkanlıkları, kamu tüzel kişiliği midir?

Evet, çünkü;

- 1-Kanun ile oluşturulmuştur. (4 üncü madde)
  - 2-Koruma ücretlerinin, Tahsili Emval Kanunu'na (6183 S.K) göre tahsil edileceği vurgulanmıştır. (15 inci madde)
  - 3-Koruma Sandığı mevcudunun devlet malı hükmünde olduğu belirtilmiştir. (22 inci madde)
  - 4-ÇMK başkan ve üyelerinin, görevleri dolayısıyla işledikleri suçlar için; TCK'nun devlet memurlarına ilişkin hükümlerine tabi olacağı belirlenmiştir. (23 üncü madde)
- Yargıtay'ın 30/6/2003 tarih 2002/3855 Esas, 2003/8579 Karar, 26/2/2004 tarih ve 2003712979 Esas, 2004/2229 Karar sayılı içtihatları da bu yöndedir.

Murakabe heyeti ile koruma ve ihtiyar meclislerinin seçilmiş üyeleri görevinden alınır mı? / ÇMK kapatılır mı? / feshedilir mi?

Seçilmiş üyeler; Kanunların suç saydığı fiilleri işlemedikleri, seçilme yeterliliklerini kaybetmedikleri müddetçe, görevden alınmalarına Kanun imkân vermemektedir.

- ❖ İstifa eden üyelerin yerine yedek üyeler görev alır, istifayla boşalan üyelikler için, belediye meclisince yeniden seçim yapılır.
- ❖ Asil ve yedek üyelerin tamamının istifa etmesi ve belediye meclislerince de seçim yapılamaması hallerinde; Vali tarafından yönetim kayyımı atanabilir. (Türk Medeni Kanunu Md.427)

Kanun yürürlükte olduğu müddetçe Çiftçi Malları Koruma Başkanlıkları **KAPATILAMAZLAR / FESHEDİLEMEZLER.**

Koruma ve ihtiyar meclisleri hangi hallerde faaliyetini yürütemez?

- Koruma hizmeti alanların tamamının koruma hizmeti almak istememeleri nedeniyle, koruma kadro ve bütçesinin oluşturulamayacağı hallerde,
- İstifa vb. nedenlerle boşalan üyelerin yerine; seçim yapılamaması ve/veya Kayyım görevlendirilememesi nedenleriyle, toplantı yeter sayısının altına düşmesi durumunda,

Koruma faaliyetleri bir sonraki belediye seçimlerine kadar yürütülemez.
BÖYLE DURUMDA;

- ❖ Mevcut demirbaş ve varsa koruma sandığı mevcudu, murakabe heyeti başkanına teslim tesellüm belgesi ile teslim edilir.

Kanun'un 7 nci maddesine göre, koruma ve ihtiyar meclislerinin görev ve yetkisi nedir?

- ❖ Koruma ücreti tarifelerini/koruma hizmeti vermek üzere alınacak KORUMA ÖNLEMLERİNİ tespit eder, murakabe heyeti onayına sunarlar.
- ❖ Bekçileri seçerek mülki amir onayına sunar, Bekçi kadrosunu, çalışacakları mıntıkaları, çalışma müddet ve şartlarını, maaş ödeme periyodu ile özlük haklarını belirler (**SÖZLEŞME!!!**), Uyarma, Kınama, ücret kesme ve işten çıkarma cezası verir.
- ❖ Su arkları, tarla ve bahçe yollarını tamir ettirir ve masraflarını kullanıcılardan tahsil ederler.
- ❖ Miktarı **50 TL'yi geçmeyen zarar-ziyanın tazmini ile ilgili işlere** bakarlar.
- ❖ Ekili alanlar arasında başıboşken yakalanıp, 15 gün içinde alınmayan hayvanları, müzayede ile satar ve tutanak tutarlar.
- ❖ Kanun'un 31 inci maddesine göre idari para cezası verirler.

YAPILAN TÜM İŞ VE İŞLEMLER KARAR DEFTERİNE YAZILMALI VE İMLAZLANMALIDIR.

Koruma ve ihtiyar meclisleri hangi konularda yetkisiz?

Koruma hizmetleri dışında ücret ya da bağış alamazlar,
Koruma hizmeti alanların borçlarını, gecikme faizlerini silemezler ve/veya kesinleşmiş koruma ücretlerini tahsil etmekten imtina edemezler,
Koruma ve ihtiyar meclislerine ait demirbaş malları satamazlar,
Tarımsal faaliyet yapılmayan yerlerden koruma ücreti alamazlar,
Kanun'un 2 nci maddesinde belirtilen sahalar dışında ya da 31 inci maddesindeki ihlaller dışında, idari para cezası veremezler,
Koruma ücreti ve/veya idari para cezalarını zamanında ödemeyenler için 6183 Sayılı Kanun kapsamında işlem yapmaktan imtina edemezler,
50 TL'yi geçen zarar ziyanları, tazmin işine bakamazlar (Anayasa mahkemesi E. 2004/43 K.2008/56 K.Tarihi 7.2.2008)

DAYANAĞINI 4081 S. KANUNDAN ALMAYAN KONULARDA İŞLEM YAPAMAZ, KARAR ALAMAZLAR.

Kanun'un 8 inci maddesine göre, murakabe heyetinin görev ve yetkisi nedir?

- 1-Koruma kadro ve bütçesini incelemek ve lüzumlu gördüğü değişiklikleri yaptırmak.(1 AY İÇİNDE)
- 2-Koruma ve ihtiyar meclisleri kararlarına karşı yapılan itirazları sonuçlandırmak. (1 AY)
- 3-Koruma ve ihtiyar meclislerinin görev ve yetkilerini, devamlı nezaret ve kontrole tabi tutmak.
- 4-A)Hayvanların korunması, sevk ve idareleri ile geçeceği yolların belirlenmesi ile ilgili,
- 4-B) Tarla, bağ ve bahçe sınırlarının belli edilmesi veya korunmasını temin için mümkün ve alışılmış engeller konulması ile ilgili,

4-C) Tarla-bahçe yolları ile sulama kanal ve tesislerinin korunması ile ilgili koruma ve ihtiyar meclisleri tarafından her yıl yapılan/yapılması gereken KORUMA ÖNLEMLERİ tekliflerini incelemek ve karara bağlamak. (1AY)

5-Belediyelek yerlerde uygulanacak saha hudutlarını tayin ve tespit etmek, lüzumlu değişiklikleri yapmak, bunların bazı parçalarını veya tamamını en uygun gördüğü köye bağlamak.

Zorunlu bir nedenle 1 AY İÇİNDE SONUÇLANDIRILAMAYACAĞSA, bir ara kararla bu belirtilmelidir.

İl ve ilçelerdeki murakabe heyetleri arasında, bu Kanunun uygulanması bakımından herhangi bir hiyerarşi var mı?

- İl ve bağlı ilçelerdeki murakabe heyetleri arasında, herhangi bir ast üst ilişkisi söz konusu değildir.
- İlçe murakabe heyetinde yapılan işlerin veya hatalı bir işlemin, bağlı olduğu İl murakabe heyetince onaylanması ya da düzeltilmesi yönünde, Kanunda bir düzenleme bulunmamaktadır.
- Koruma başkanlıkları arasında oluşan itilaflar, bağlı olduğu murakabe heyeti, ayrı ayrı bağlı iseler en yakın olanınca çözümlenir (M. 8)
- Koruma ve ihtiyar meclisleri ile bunu onaylayan murakabe heyetlerinin kanuna uygun olmayan olası iş ve işlemleri, ancak valiliğe müracaat edilerek düzeltilir. (M.11) Vali; uygun gördüğü kişi, kurum veya murakabe heyetinden, konunun düzeltilmesini isteyebilir.

Kanun'un 9 uncu maddesine göre, murakabe heyeti ile koruma ve ihtiyar meclisi üyelerine maaş, bilirkişi ve araç için ücret ödenir mi?

- Koruma sandığından MH ve ÇMK üyelerine herhangi bir ücret/maaş veya masraf adı altında ödeme yapılamaz.
- Bekçilerin görevi ÇMK başkan veya üyeleri tarafından yapılamaz ve kendilerini bekçi tayin edip ücretini alamaz.
- Zarar tespiti için olay mahalline gidilecek araç/bilirkişi ücreti koruma sandığından ödenebilir.
- Fail belirli ise yapılan bu masraflar zarar verenden/şikâyetçinin iddiası sabit değilse kendisinden alınarak sandığa iade edilir. Bu şekildeki tahsilat 2004 Sayılı Kanun'un 47 nci maddesi çerçevesinde yapılır.

Kanun'un 10 uncu maddesine göre, koruma ve ihtiyar meclislerinin hangi kararlarına itiraz edilir?

- ❖ Koruma bekçilerinin işten çıkarılması kararına,
- ❖ Koruma tarifeleri-ücretleri kararına(hem askı sonrası, hem de tebliğ sonrası),
- ❖ Başboş yakalanan hayvanların satışı ile ilgili karara,
- ❖ Teminat olarak alıkoyulan hayvanlar ile ilgili karara
- ❖ Koruma hizmetinden yararlanmak istememe taleplerinin reddi kararına **10 gün içinde itiraz edilir.**
- ❖ İdari para cezası kararlarına ise, tebliğ tarihinden (4081 ve 5326 S.K'larda düzenleme yok) itibaren 5510 S.K.'un 102 nci maddesi esas alınarak, **15 gün içinde itiraz edilir.**

Murakabe Heyeti: İTİRAZLARI en geç 1 ay içerisinde sonuçlandırmak zorundadır.

Murakabe heyeti kararlarına karşı itiraz ve Kanuni yollar neler?

Murakabe heyetinin kararları nihai idari karar olup,

İdari para cezaları ile ilgili Kararlarına karşı KABAHAHLAR KANUNU hükümlerine göre, kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren 15 gün içinde sulh ceza mahkemeleri nezdinde kanun yoluna başvurulur.

Diğer kararlarına karşı 4081 SAYILI KANUN HÜKÜMLERİNE göre, kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren 60 gün içinde idare mahkemeleri nezdinde, kanun yoluna başvurulur.

- ❑ **Danıştay; idari işlemlerde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağı ve sürelerinin belirtilmesinin zorunlu olduğunu belirtmektedir.**

Koruma ve ihtiyar meclislerinde hangi defter ve matbu evraklar bulundurulmalı?

- 1-Karar defteri (NOTER ONAYLI olmalı)
- 2-Demişbaş kayıt defteri (Murakabe heyeti ONAYLI olması yeterli)
- 3-Gelir-Gider defteri (Murakabe heyeti ONAYLI olması yeterli)
- 4-Taahsilat Makbuzu (ÇMK MÜHÜRLÜ sayfalar numaralı olacak)
- 5-Ödeme Emri (ÇMK MÜHÜRLÜ VE BAŞKAN imzalı olacak)
- 6-Haciz Varakası(ÇMK MÜHÜRLÜ VE BAŞKAN imzalı olacak)
- 7-Bekçi Seçim Mazbatası (ÇMK BAŞKAN VE ÜYELERİ ile ilgili kurumlarca onaylı ve KAYMAKAM TASDİKLİ olacak)

Kanun'un 11 inci maddesine göre, koruma hizmetleri ile ilgili denetimi kim yapar?

Koruma ve ihtiyar meclislerini denetlemeye murakabe heyetleri yetkilidir.

Hem murakabe heyetinin hem de koruma ve ihtiyar meclislerinin muamelat ve mesaisi; **Vali veya görevlendireceği kimseler** tarafından her zaman denetlenir.

- ❖ Valiler; bu Kanun'un iyi işlemlerini denetleme ve Kanun'un tatbikatındaki hataların giderilmesini murakabe heyetinden her zaman talep ederler.
- ❖ Denetimler için; mülki amir onayı ile diğer kurum ve kuruluşlardan teknik destek alınabilir.

Koruma hizmetleri denetimi ne zaman yapılmalı?

- ❑ **Denetim için, talimata ihtiyaç olmayıp, Kanun'un 8 inci maddesinin IV. fıkrasındaki emredici yetkiye dayanarak;**

- ✓ Koruma faaliyetleri, koruma sahası (Md.2) içinde mi?
- ✓ Koruma ücretleri ilgililere tebliğ (Md. 16) edilmiş mi? Koruma ücretleri makbuz ile tahsil ediliyor mu?
- ✓ Koruma bekçileri, koruma kadrosuna uygun sayıda ve arazide mi? Asli görevi dışındaki işlerde görevlendirilmiş mi?
- ✓ Harcamalar, Kanun'un 21 inci maddesine uygun mu? Onaylı gelir-gider defterine kayıtlı mı? Belgelendirilmiş mi? Kâtip, sekreter, tahsildar, mali/hukuki danışman için ücret ödemesi söz konusu mu? KAMU ZARARI VAR MI?
- ✓ Koruma hizmetlerinin yerine getirilmesi için yapılan zorunlu giderler; yıllık bekçi ücretlerinin %10'unu aşılıyor mu? KAMU ZARARI VAR MI?
- ✓ Koruma hizmetleri için alınmış demirbaşlar, onaylı demirbaş defterine kayıtlı mı?
- ✓ Bekçilerinin SGK primleri düzenli ödeniyor mu?

- ✓ Yetki aşımı var mı, koruma ücreti dışında tahsilat yapılıyor mu?
- ✓ İdari Yaptırım Kararları 5326 sayılı Kanun'a, idari para cezaları 4081 sayılı Kanun'un 31 inci maddesine uygun mu?
- ✓ Son ödeme tarihinde ödenmeyen koruma ücretleri/idari para cezaları için 6183 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılıyor mu?
- ✓ Kararlar salt çoğunluk ile alınıyor mu, karar defterine yazılıyor mu, itiraz mercii belirtiliyor mu?

KONULARINDA, BELİRLİ PERİYOTLARDA DENETİM YAPILMALI, PROBLEMLİ DURUMLARDA REHBERLİK-DENETİM SAYISI ARTIRILMALIDIR.

Koruma hizmetleri denetiminde usulsüzlük tespit edilmesi halinde ne yapılmalı?

MURAKABE HEYETİ KARARI ile

- 1-4081 Sayılı Kanun'un 31 inci maddesine, 5326 sayılı Kanun'un 22 inci maddesinin 3 üncü fıkrasına uygun olmayan idari para cezaları iptal edilir.
- 2-Kanun kapsamına girmeyen konularda alınmış kararlar iptal edilir.
- 3-Onaylı bütçe olmadan, tahsil edilmiş koruma ücretlerinin iadesi sağlanır.
- 4-Tespit edilen eksik, hatalı ve/veya kusurlu faaliyetler bildirilerek, düzeltilmesi için makul bir süre verilir. Verilen süre sonunda tekrar denetim yapılır.

5-Tekrar denetimde; eksikliğin, hatalı veya kusurlu işlemin devam ettirildiğinin ya da suç unsurunun belirlenmesi halinde, durum 4081 Sayılı Kanun'un 11 inci maddesi gereğince, Valiliğe bildirilir.

- ❑ ÇMK başkan ve üyeleri ile bekçilerin; koruma hizmeti ile ilgili tespit edilen ve suç unsuru teşkil eden işleri için, TCK'nun kamu görevlilerine ilişkin hükümlerine göre takibat, İl İdare Kurulunca yerine getirilir. (Md.23)

Koruma hizmetleri denetimiyle, kamu zararı oluştuğu nasıl anlaşılır ve ne yapılmalı?

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 71 inci maddesine göre; Kamu zararı; Kamu görevlilerinin kasıt kusur veya ihmallerinden mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda **kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunması** olarak tanımlanmıştır.

Kamu zararının belirlenmesinde de; iş, mal veya hizmet karşılığı olarak belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması ve **mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapılmasının** esas alınacağı belirtilmektedir.

Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik' de, Kamu zararından doğan alacakların tahsil şekilleri belirlenmiş olup, **ÇMK'nın mevzuata aykırı işlem ve eylemleri sonucunda koruma sandığı mevcudunda eksilmeye neden olmaları da KAMU ZARARI'nı oluşturur.** (işlem basamakları için, Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan görüş alınmalı)

Kanun'un 12, 13, 14, 24, 32 ve 33 üncü maddelerine göre, koruma bekçilerinin görev ve yetkisi nedir?

- 1-Çiftçi mallarını korumak, zarar verilmesine engel olmak,
  - 2-Çiftçi mallarına bir zarar verildiği hallerde, fiilin devamına mani olacak tedbirleri almak, zararın tespitine yarayacak delilleri toplamak, tutanak tutmak ve durumu koruma ve ihtiyar meclisine bildirmektir.
- ❖ KORUMA BEKÇİLERİ İDARİ PARA CEZASI VEREMEZLER.

- ✓ Koruma bekçileri Kanun'da yazılı vazifeleri haricinde görevlendirilemezler.
- KORUMA BEKÇİLERİ; SEKRETER, KÂTİP veya TAHSİLDAR OLARAK GÖREVLENDİRİLEMEZ. Sadece koruma görevi yaparken, ÇMK Başkanlığına ait araçları kullanabilir, ancak şoför olarak görevlendirilemezler.

Koruma bekçilerinin görevlendirilmeleri nasıl gerçekleştirilir?

- ❖ 442 sayılı Köy Kanunu'nun 71 inci maddesi gereğince; 22 yaşından küçük 60 yaşından büyük olmamak, bir cürüm ile cezalandırılmamış olmak, iyi huylu olmak, vatandaşlarla iyi ilişkiler kurmak gibi şartlar aranır. **Bu şartları taşıyanlar için;**

İki suret bekçi mazbatasını düzenlenir. Mülki amir tarafından lüzumlu kurumlara havalesi yaptırılır. Onaylı bekçi seçim mazbatasını bütçe ile birlikte teklif edilir.

Daha önce görev yapmış olsalar bile, bekçiler için aranan koşulları taşıyıp taşımadıklarının anlaşılabilmesi için her koruma kadro ve bütçesi ile birlikte Bekçi Seçim Mazbatasının çıkartılması ve murakabe heyetine arz edilmesi gerekir.

Koruma bekçileri; 4081 sayılı Kanun'un 7 ve 15 inci maddeleri gereğince, 12 aydan daha fazla süre ile çalıştırılmaz. Ayrıca, 4081 sayılı Kanun'un 7 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince; koruma kadro ve bütçesinin onaylanmasından sonra; çalışma mıntıkları, çalışma süresi ve ücret ödeme koşulları ve diğer özlük haklarını belirtilen bir sözleşmenin yapılması zorunludur.

Görev yaparken 60 yaşını geçen koruma bekçileri, ancak bütçe yılı tamamlanıncaya kadar görevine devam eder, 442 S.K'da belirtilen koşulları kaybetmiş olanlara, tekrar görev verilmez.

Koruma bekçileri çalıştırılırken nelere dikkat edilmeli?

1-5510 sayılı Sosyal Sigortaları ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4 üncü maddesi gereğince sigortasız çalıştırılmazlar.

2-4857 sayılı İş Kanunu'nun 39 uncu maddesi gereğince asgari ücretin altında çalıştırılmazlar.

3-4081 sayılı Kanunu'nun 7 ve 15 inci maddeleri gereğince yılı KORUMA KADRO VE BÜTÇESİ onaylanmadan çalıştırılmazlar.

4-4081 sayılı Kanunu'nun 7, 20, 24, 25 ve 30 uncu maddeleri gereğince, Koruma ve ihtiyar meclislerinin istifası/yeniden seçim yapılamaması/kayım görevlendirilememesi gibi nedenlerle fiilen görevinin başında olmadığı süre zarfında, görevlerini sürdüremezler. (Murakabe heyeti kararıyla ücretsiz izne ayrılırlar)

Kanun'un 15 inci maddesine göre, koruma tarifeleri nasıl belirlenir ve kesinleşir?

- ❖ Mahallin örf ve âdeti ile ekonomik durumuna ve uygulandığı arazilerin büyüklüğü ve verimine, mahsulün veya hayvanın cinsine göre her yıl belirlenir.
- ❖ Bu tarifler; murakabe heyeti onayına gönderilmekle beraber münasip yerlere de asılır.
- ❖ Tarifelerin asılmasından itibaren 10 gün içinde, murakabe heyetine itiraz edilebilir.
- ❖ Tarifeler murakabe tasdiki ile **KESİNLEŞİR**

❖ KANUNDAKİ BU AÇIK HÜKÜME GÖRE, KORUMA BÜTÇELERİ MURAKABE HEYETİ ONAYLAYINCAYA KADAR TASLAK, ONAYLADIKTAN SONRA KESİNLEŞMİŞ BÜTÇE OLUR

Koruma kadro ve bütçeleri nasıl hazırlanır?

Koruma kadro ve bütçeleri 1 yıllık olarak (Md.7-8-15-22) her yılın başında veya koruma hizmeti alanların en çok para kazandıkları sezon öncesi mutlaka kesinleşmiş olmalıdır.

A-YILLIK GİDERLER

1 inci adım; Önce yıllık giderlere esas koruma bekçisi ihtiyacı ile bunlara verilecek yıllık BRÜT ücret (SGK PİRİMLERİ ve varsa diğer ücretler İLE BİRLİKTE) belirlenir.(Devir eden SGK prim borçları varsa; bu ücretlere eklenir ya da tahsil edilmiş idari para cezalarından karşılanacağı BELİRTİLİR)

2 inci adım; Yıllık bekçi ücretinin %10'u tutarında zorunlu masraflar ile birlikte YILLIK GİDERLER belirlenir.

(Mahkeme kararı gereği yapılacak ödeme varsa, geçen yıldan tahsil edilmiş idari para cezalarından ya da %10'luk zorunlu giderlerden karşılanması gerekmektedir.)

B-YILLIK GELİRLER

1-Koruma hizmeti alacak çiftçiler ve sahip olduğu arazi miktarları ile bütçe yılı için yetiştirecekleri ürün ve alanı tespit edilir (Ziraat Odası kayıtları veya İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü kayıtları esas alınır, bu yolla bilgi edinimi mümkün olmaz ise çiftçi beyanlarına göre belirlenir).

2-Koruma hizmeti alacak, sürü sahipleri ve hayvan sayıları ile cinsleri belirlenir.

Yukarıdaki tespitlere göre ve yıllık gidere eşit miktarda, koruma hizmeti alacak çiftçilerinden tahsil edilmesi gereken koruma ücretleri toplamı belirlenir.

Geçmiş yıllara ait TAHSİL EDİLEMEMİŞ koruma hizmeti borçları; tahsilat yapıldıktan sonra, bir sonraki yılda devreden yıllık gelir olarak ertesi yılın koruma ücretlerinden (yıllık gelir toplamından) indirilir. Tahsil edilmeyen (koruma ücreti/idari para cezası), tahsil edilecek eski borç olarak bütçede gösterilemez.

KORUMA HİZMETİ ALACAK HER BİR ÇİFTÇİNİN ÖDEYECEĞİ KORUMA ÜCRETİ NASIL BELİRLENİR?

Öncelikle; O yılki bitkisel ürünlerden, dekara yıllık getirisi en düşük olanın koruma tarife kat sayısı 1 olarak kabul edilir. Diğerleri (hayvanlarda dahil) buna kıyaslanarak, koruma tarife kat sayıları belirlenir.

EN DÜŞÜK KORUMA BEDELİ=YILLIK GİDER TOPLAMI/(KORUMA HİZMETİ ALACAK ÇİFTÇİLERE AİT EKİLİŞ ALANI X TARİFE KAT SAYISI ÇARPIMLARININ TOPLAMI)+(DİKİLİ ALAN X TARİFE KAT SAYISI ÇARPIMLARININ TOPLAMI)+(HAYVAN SAYISI X TARİFE KAT SAYISI ÇARPIMLARININ TOPLAMI)

DEKARA KORUMA BEDELİ= EN DÜŞÜK KORUMA BEDELİ X TARİFE KAT SAYISI

HAYVAN BAŞINA KORUMA BEDELİ= EN DÜŞÜK KORUMA BEDELİ X TARİFE KAT SAYISI

HER ÇİFTÇİNİN ÖDEYECEĞİ KORUMA ÜCRETİ= (EKİLİ/DİKİLİ ARAZI MİKTARI X DEKARA KORUMA BEDELİ) +(HAYVAN SAYISI X HAYVAN BAŞINA KORUMA BEDELİ)

Yıllık taslak bütçelerde nelerin bulunması gerekir?

- 1-Koruma faaliyetlerini yürütecek **KORUMA KADROSU** (yıllık brüt ücret tutarı ile çalışma sürelerini gösterir) listesi, ekinde bekçi seçim mazbataları
- 2-**GELİR-GİDER TABLOSU**,
- 3- Koruma hizmeti alacak çiftçilerin adı soyadı, yetiştireceği bitkisel ürünler ve alanları ile hayvan cins ve sayıları ile ödeyeceği ücretleri gösterir **KORUMA TARİFESİ** listesi,
- 4-Yıllık bütçenin askıya çıkarıldığını gösterir **ASKI İLAN TUTANAĞI**,
- 5-**KORUMA ÖNLEMLERİ TEKLİFİ** (Md.8, fk.4'e uygun olarak 3 temel konuya dayalı koruma önlemleri karar teklifi) ve KROKİ,
- 6-Koruma ücretlerinin **SON ÖDEME TARİHİ**

Kanun'un 16 inci maddesine göre, koruma ücretleri kimlerden alınır?

- 1-Bitkisel üretim faaliyetini fiilen yürütenlerden,
- 2-Gelip, geçici olmayan ve hayvanlarını idare edecek kadar şahsına ait veya kira ile otlatma alanı bulunmayan hayvan sahiplerinden koruma ücreti alınır.

Koruma ücretleri kimlerden alınmaz?

- 1-Koruma hizmeti almak istemeyenlerden (dilekçe ile müracaat etmiş ve talebi kabul edilmiş olanlar),
- 2-Kendi hayvanlarını idare edecek kadar şahsına ait veya kiraladığı arazilerde otlatma yapan sürü sahiplerinden, kapalı sistem besicilik ve süt sığırcılığı işletmelerinden, kanatlı, su ürünleri ve arıcılık yapan işletme sahiplerinden,
- 3-4342 sayılı Kanun kapsamında; mera, yaylak, kışlak, otlak ve çayırları kullanan hayvan sahiplerinden,
- 4-Sahibi olduğu arazilerde ve tesislerde, fiilen tarımsal üretim faaliyetinde bulunmayan işletme sahiplerinden,
- 5-Tarımsal faaliyette kullanılan tarımsal alet ve makineler ile ahır, depo vb. taşınmazlar için, KORUMA ÜCRETİ ALINAMAZ.

❖ **Bu Kanun kapsamında; OTLATMA ücreti, BIÇERDÖĞERCİ ücreti, ARI KONAKLATMA ücreti, DEPOZİTO vb. koruma ücreti dışında herhangi bir ÜCRET TAHSİL EDİLEMEZ.**

Koruma ücretleri ne zaman ödenmeli?

- Koruma bedelleri son ödeme tarihi; Kanun'un 15 inci maddesine göre her mahallin üretim vaziyeti (hasat sezonu) esas alınarak, ÇMK'larca HAZIRLANAN VE ASKIYA ÇIKARILAN BÜTÇE İLE BİRLİKTE İLAN EDİLEN TARİHTİR.
- 6183 S.K'un 37 nci maddesine göre, Amme Alacakları; hususi kanunlarında belli edilen zamanlarda ödenmesi gerekir.
- ✓ Koruma ve ihtiyar meclisleri; Kanun'un 15 inci maddesinin üçüncü fıkrasına uygun olarak, bünyesinde tahsil servisi oluşturmalı, üyeler arasından başkanın uygun göreceği kimse, tahsildar olarak görevlendirilmelidir
- ✓ Koruma ücretleri, makbuz karşılığında TAHSİL EDİLMELİDİR.
- ✓ Kanun'un 15 inci, 6183 S.K'un 2 ve 54 üncü maddeleri gereğince, belirtilen SON ÖDEME TARİHİNE kadar koruma ücretini ödemeyenlerden, CEBREN TAHSİL EDİLİR. Koruma bedelleri; başka alacaklar üzerinden MAHSUP edilemez.

6183 sayılı Kanun'a göre, alacağın tahsilinde izlenecek yol nasıl olmalı?

- ❖ Belirlenen zamanda ödemeyenlere, 6183 S.K'un 55 inci maddesine göre; 15 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları gerektiği hususu, bir "ödeme emri" ile tebliğ olunur.
- ❖ 6183 S.K'un 62 nci maddesine göre; borçlunun, mal bildiriminde gösterilen veya tespit edilen veya üçüncü şahıslar elindeki menkul malları ile gayrimenkullerinden (6183 S.K'un 70 inci maddesinde haczedilemeyecek mallar hariç), alacak ve haklarından amme alacağına yetecek miktarı haciz olunur. **Bunun için;**
- ❖ 6183 S.K.'un 64 üncü maddesine göre ÇMK BAŞKANI tasdiğiyle hazırlanan HACİZ VARAKASI'na dayanılarak, HACİZ MUAMALESİ yapılır. (Bankalar nezdindeki hak ve alacaklar, tapu, trafik siciline kayıtlı mallar)
- ❖ İCRA DAİRELERİ BUNUN İÇİN YETKİSİZDİR. YARGITAY 12.Hukuk Dairesi Esas: 2001/8811 Karar: 2001/10000 Karar Tarihi: 05.06.2001
- ❖ AVUKATLAR ARACILIĞI İLE İLAMSIZ İCRA TAKİBİ YAPTIRMAK 4081 S.K'nın 15 inci maddesinin 3 üncü fıkrasına ve 2004 sayılı Kanun'un 47 inci maddesine aykırıdır.

Kanun'un 18 inci maddesine göre, koruma sandığı nasıl oluşturulur?

- 4081 sayılı Kanunda işaret edilen gelirlerden bir koruma sandığı oluşturulması zorunludur. Ancak koruma sandığı koruma ve ihtiyar meclisleri adına kamu bankaları nezdinde açılacak hesapta oluşturulmalı ve nakit akışları da buradan yapılmalıdır.
- Hesaba para yatırma, çekme veya havale etmeye, koruma ve ihtiyar meclisi başkan ve bir üye olmak üzere en az iki kişi yetkilendirilmelidir.

Kanun'un 20 nci maddesine göre, ekili alanlar arasında başıboş dolaşırken yakalanan hayvanlara hangi işlemler yapılır?

- ✓ Ekili/dikili sahalar arasında başıboş olarak koruma bekçileri tarafından yakalanan hayvanlar için, olayın meydana geldiği tarih ve mıntıkası ile hayvanların cins ve sayısını gösterir tutanak düzenlenir.
- ✓ Koruma ve ihtiyar meclisleri; yakalanan hayvanların sahipleri tarafından 15 gün içerisinde alınması için, mahallin koşullarına göre gerekli ilan yapılmasını, bu sürede alınmayan hayvanların açık artırma ile satılacağını, kararın ilan edildiği tarihten itibaren 10 gün içinde murakabe heyetine itiraz edilebileceğini belirtir karar alır.
- ✓ Şayet hayvanlar 15 gün içerisinde sahipleri tarafından alınırsa; Kanun'un 31 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince idari para cezası verilir. Yapılan masraflar 2004 sayılı Kanun çerçevesinde tahsil edilir.
- ✓ Şayet hayvanlar 15 günde alınmaz ise; açık artıma usulü ile satılır, satışa ilişkin tutanak düzenlenir. Hayvan satış bedeli 1 yıl içinde sahibi tarafından alınmaz ise sandığa diğer gelir olarak irat kayıt edilir.

Kanun'un 21 nci maddesine göre, koruma sandığındaki paraların harcanabileceği yerler nelerdir?

- 1-Koruma bekçilerinin ücretleri
- 2-Faili meçhul zararlar (miktarı 20 TL'yi geçemez)
- 3-Kanunda belirlenen hizmetlerin yerine getirilmesi için zorunlu olan masraflar (Bina veya araç kirası, kırtasiye, büro ekipmanı, tebligat masrafları,

PTT giderleri, akaryakıt, mahkeme kararları gereği yapılacak ödemeler, tüzel kişiliğin Kanunda tanımlanmış görev ve yetkilerinden kaynaklanan davalar ile ilgili avukatlık ücreti, bilirkişi ücreti vb.)

(Ancak, zorunlu giderler Kanun'un 15 ve 21 inci maddesi gereğince, yıllık brüt bekçi ücretinin HER HALÜKARDA %10'unu geçemez)

Koruma sandığında irat kayıt edilen diğer gelirler, koruma bütçesine nasıl aktarılır?

Başiboş dolaşırken yakalanıp satılan hayvanların bedeli ve Tahsili gerçekleştirilen idari para cezalarının; 4081 S.K'un 15 ve 21 inci maddeleri gereğince HARCANMASINA İMKÂN BULUNMAMAKTADIR.

Bu nedenle koruma bütçesine aktarılmaları:

1-Koruma bekçilerine ödenecek ücretler ve %10 fazlası zorunlu gider toplamından düşülmek suretiyle,

2-Varsa geçmiş yıllara ait prim borcunun ödenmesi suretiyle,

3-Varsa kesinleşmiş mahkeme kararları gereği ödemeleri yapmak suretiyle, BÜTÇE DİSİPLİNİ İÇİNE alınması ve tahsilini takip eden yılda devreden gelirlerde bütçelendirilmesi sağlanır. **Aksi halde doğrudan zorunlu giderler veya bekçi ücretlerinin maaşlarının karşılanması için harcanamazlar.**

Kanun'un 21 inci maddesine göre, koruma sandığındaki paraların harcanamayacağı yerler nelerdir?

1-Tahsildar, Muhasebeci, Sekreter, Kâtip, Avukat-Danışman gibi Kanunda koruma bekçisinden başka istihdamına izin verilmeyen her türden personel için maaş veya ücret ödemeleri,

2-Koruma ve ihtiyar meclisleri tarafından köyün hayvanları için tutulan müşterek çobanlar için ücret,

3-Su arkları, tarla ve bahçe yollarının tamir masrafları,

4-Tüzel kişiliğin ilamsız icra takipleri için ya da görev ve yetkiden kaynaklanmayan davalar için yapacağı avukatlık giderleri

❖ KORUMA SANDIĞINDAN KARŞILANAMAZ. Karşılırsa kamu zararı olur. **Bu tip harcamaların gider olarak belirtildiği koruma kadro ve bütçesi, MH tarafından DÜZELTİRİLİR. Koruma sandığından yapılacak yıllık harcamalar, yıllık gelire eşit olmalı ve yıl sonu hesapları buna göre kapatılmalıdır. Md.22**

Kanun'a göre, çiftçi mallarına zarar verilme ihtimali ve zarar verildiğinin belirlenmesi halinde, hangi işlemler yapılır?

Kanun'un 20 nci maddesine göre, ekili/dikili sahalarda başiboş yakalanan hayvanlar için, tutanak düzenlenir.

Kanun'un 24 üncü maddesine göre, çiftçi mallarına zarar meydana geldiğinde, bekçiler zararın tespitine yarayacak delilleri toplar, gerekli tutanağı tutar ve durumu koruma ve ihtiyar meclisine bildirir.

Kanun'un 25 inci maddesine göre, bekçi ile beraber, koruma ve ihtiyar meclislerinin seçeceği bilirkişi marifetiyle 24 saat içinde, zarar ve ziyan tespitleri Köy Kanunu'na (36 ncı maddesinin 15 inci fıkrasına göre zarar görenin şikâyeti, bilip işitenlerin haber vermesi üzerine sorup araştırma) göre yapılır.

Kanun'un 26 ncı maddesine göre, zararı veren fail belirli ve verilen zararın miktarı 50 TL'yi geçmiyorsa, 20 TL'nin tazmini 442 sayılı Kanun'a göre

halledilir. 50 TL'yi geçen zarar-zıyanların tahsili için **KORUMA VE İHTİYAR MECLİSLERİ YETKİSİDİR.**

4081 sayılı Kanun'un 29 uncu maddesine göre, zararı veren fail belli değil ise; koruma sandığından ödenecek miktar her durumda 20 TL'yi geçemez. Bu miktar yasal düzenleme haricinde, yeniden değerlendirme oranı ile artırılamaz. Yeniden değerlendirme oranları idari para cezaları için geçerlidir.

Kanun'un 30 uncu maddesine göre, zararı meydana getiren hayvanlar zarar mahallinde görülürse; bekçiler hayvanları yakalayarak, tutanak düzenler. Zarar ödeninceye (Bilirkişi marifetiyle belirlenmiş olan zarar) kadar muhafaza edilir. ANCAK;

- ❑ Yakalanan hayvanlar, koruma ve ihtiyar meclislerinin karar ve icra hususunda sahip oldukları yetki korunmak kaydıyla, tazmin edilecek zararlara karşı teminat hükmündedir.
- ❑ Koruma ve ihtiyar meclislerinin yetkisi 50 TL'ye kadar olduğundan, bu miktarı aynı veya nakdi teminat olarak yatıranlar veya kefil gösterenler, hayvanları geri alabilir. Ancak hayvan sahibine (Md.31/1) idari para cezası uygulanır.

Kanuna göre, ZARARIN TAZMİN edilmesi ile ilgili koruma ve ihtiyar meclislerinin yetkisi sınırlandırılmış mı?

- ❖ Çiftçi mallarına zarar veren fail ister belirlenmiş olsun, isterse belirlenmemiş olsun, ya da zarar veren hayvanlar zarar mahallinde yakalanmış olsun, verilen zararın tahsil edilmesi hususunda, koruma ve ihtiyar meclislerinin yetkisi (7 nci maddenin beşinci fıkrası ve 26 ncı maddesinin birinci fıkrası gereğince); miktarı 50 TL'yi geçmeyen zararlar ile sınırlıdır.
- ❖ Günümüzde, zarar verenin BİLİRKİŞİ MARİFETİYLE BELİRLENMİŞ ZARARI ödememesi halinde, zararın karşılanması ya da tahsili imkânı bulunmamaktadır.
- ❖ Bu nedenle zarar verenden zararın tazmini; ancak ilgili mahkemeler nezdinde zarar görenin müracaatı ile mümkün olabilecektir. Koruma bekçilerinin zarar mahallinde düzenlendiği tutanaklar, ancak delil olarak Mahkemeye sunulabilir.

Öyleyse, Kanun'un, günümüz koşullarında fiilen uygulanma imkânı olmayan maddeleri hangileri?

- 18 inci madde, 2 inci fıkra: faili meçhul zararlar için peşin ödenen miktarların tükenmesi durumunda; koruma hizmeti alanlardan yeniden tahsil edilmesi,
- 26 ncı madde: miktarı 50 TL'yi geçmeyen zarar ve ziyan işlerinin halledilmesi,
- 27 nci madde: 50 TL'ye kadar olan zarar tazminine bağlı işlere bakılmasının talep ve şikâyete bağlı olmaması,
- 28 inci madde: 20 TL'ye kadar olan zararların Köy Kanunu'na göre tahsili,
- 29 uncu maddesi: faili meçhul zararlar için 20 TL'yi geçemeyecek ödeme,
- 30 uncu maddesi, 2 ve 3 üncü fıkrası: zararı meydana getiren ve bekçiler tarafından yakalanan hayvanların 50 TL'ye kadar olan zararın ödenmesi ya da 50 TL teminat halinde hayvanların iade edilmesi.

Kanun'un 31 inci maddesine göre, koruma ve ihtiyar meclislerinin hangi hallerde idari para cezası verme yetkisi var?

Zirai mahsul üretilen sahalarda ve görev alanı içinde olmak kaydıyla;

1-(A)Hayvanların korunması, sevk ve idareleri ile geçeceği yolların belirlenmesi, B) tarla, bağ ve bahçe sınırlarının belli edilmesi veya korunmasını temin için mümkün ve alışılmış engeller konulması, C) tarla-bahçe yolları ile sulama kanal ve tesislerinin korunması ile ilgili **her yıl koruma ve ihtiyar meclislerince belirlenip, murakabe heyetince onaylanmış olan koruma önlemlerini** ihlal edenlere,

2-Sahibi bulunduğu hayvanları mahalli adetlere aykırı olarak başıboş bırakanlara ÇMK idari yaptırım kararı uygular. Bu iki husus haricinde, başka hiçbir gerekçeyle koruma ve ihtiyar meclisleri, bu Kanun kapsamında idari para cezası vermeye yetkili değildir.

Kanun'un 31 inci maddesine göre, koruma ve ihtiyar meclislerinin hangi hallerde idari para cezası verme yetkisi yok?

1-Kendine ait/Kiraladığı arazide otlatma yapanlara (ekili/dikili alanlara, diğer arazilerin sınırlarındaki engellere zarar vermemek/verilmesine neden olmamak ve başıboş bırakmamak, KORUMA ÖNLEMLERİNDE belirtilen tedbirlere uymak kaydıyla),

2-Mera, yaylak, kışlaklar ile otlak ve çayırılık alanlarda otlatma yapanlara (Ekili/dikili alanlara zarar verilmemesi/belirlenen tedbirler ve güzergâhlara uyulması kaydıyla)

3-Ortak alanlara atık, çöp vb. atanlara,

4-Bir çiftçinin diğer çiftçiye/malına doğrudan kendisinin verdiği zararlar, hırsızlık vb. TCK'a konu fiilleri işleyenlere,

5-Görev alanına girmeyen, **KORUMA ÖNLEMLERİ ÇERÇEVESİNDE OLMAYAN** konularda, **bu Kanun'a göre İdari para cezası düzenlenemez. Özel mülk haklarının kullanılması kısıtlanamaz.**

İdari para cezaları uygulamalarında hangi mevzuat hükümleri esas alınacak?

442 sayılı Tahsilat Genel Tebliği uyarınca; 5326 sayılı Kabahatler Kanununun genel hükümleri, tüm idari para cezaları hakkında uygulanmaktadır. İdari para cezaları için 4081 sayılı Kanunda, kanun yoluna ilişkin bir düzenleme olmadığından, 5326 sayılı Kanunun idari yaptırım kararlarına karşı getirdiği kanun yoluna ilişkin hükümlerinin de uygulanması gerekmektedir.

5326 Sayılı Kanun'a göre, idari para cezalarının uygulanma esasları nedir?

Karşılığında, idari yaptırım uygulanması öngörülen haksızlık, kabahat olarak tanımlanmıştır. (Md.2)

Hangi fiillerin kabahat oluşturduğu, kanunda açıkça tanımlanabileceği gibi **(8 inci maddenin 5 inci fıkrası) ; kanunun kapsam ve koşulları bakımından belirlediği ÇERÇEVE HÜKMÜN İÇERİĞİ, idarenin genel ve düzenleyici işlemleriyle de doldurulabilecektir.** (Md.4 fk.1) **KORUMA ÖNLEMLERİ!!!!!!!!!!!!**

Kabahat karşılığı olan yaptırımların türü, süresi ve miktarı ancak kanunla belirlenebilir. (Md.4 fk.2) **YENİDEN DEĞERLEME ORANLARI !!!!!!!!!!!**

Kabahat, failin icraî veya ihmali davranışı gerçekleştirdiği zaman işlenmiş sayılmaktadır. (Md.5 fk.2)

Bir fiil ile birden fazla kabahatin işlenmesi halinde; bu kabahatlere ilişkin tanımlarda sadece idarî para cezası öngörülmüşse, en ağır idarî para cezası verilir. Aynı kabahatin birden fazla işlenmesi halinde her bir kabahatle ilgili olarak ayrı ayrı idarî para cezası verilir. Kesintisiz fiille işlenebilen kabahatlerde, bu nedenle idarî yaptırım kararı verilinceye kadar fiil tek sayılır. (Md. 15 fk. 1-2)

İdarî para cezaları; maktu, nispi ve kanunda alt ve üst sınırı gösterilmek suretiyle de belirlenebilir. Bu durumda, idarî para cezasının miktarı belirlenirken işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumu birlikte göz önünde bulundurulur.(Md.17 fk.1-2)

İdarî kurul, makam veya kamu görevlileri, ancak ilgili kamu kurum ve kuruluşunun görev alanına giren yerlerde işlenen kabahatler dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye yetkilidir. (Md. 22 fk.3)

İdari Para Cezalarına Esas Kararlar nasıl düzenlenmeli?

Koruma ve ihtiyar meclislerinin, idari para cezaları kararlarında;

- a)Hakkında idarî para cezası verilen kişinin kimlik ve adresi,
- b)İdarî para cezası verilmesini gerektiren kabahat fiili,
- c)Bu fiilin işlendiğini ispata yarayacak bütün deliller (Koruma bekçilerince fiilin işlendiği olay mahallinde düzenlenmiş tutanak, fotoğraf vb.)
- d)Karar tarihi ve kararı veren ÇMK başkan ve üyelerinin kimliği,
- e)Fiilin işlendiği yer ve zamanın bulunması zorunludur. (5326 Sk.K Md.25)

İdari yaptırım kararında, söz konusu bilgilerin yanı sıra idari para cezasının ödeme süresi, ödeme yeri, idari yaptırım kararına İTİRAZ mercii ve süresi/ kanun yolu ve süresi), indirimli ödeme hakkı, taksitlendirme talep etme hakkı, ödeme yapılmaması halinde uygulanacak müeyyide bilgilerine yer verilmesi gerekmektedir. (Md.17 fk.3-4-6, Md.26 fk.1-442 seri nolu Tahsilat Genel Tebliği)

İdari Para Cezaları nasıl kesinleşir?

Koruma ve ihtiyar meclislerinin idari para cezaları kararlarına karşı, tebliğ (5326 sayılı Kanun'un 26 ıncı maddesinin 1 inci fıkrası gereğince 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre) tarihinden itibaren 15 gün içinde murakabe heyetine İtiraz edilmemesi halinde bu sürenin sonunda,

İtiraz üzerine murakabe heyeti kararına karşı KABAHAHLAR KANUNU hükümlerine göre, (KANUN YOLUNA BAŞVURU) (4081 S.K Md.10 -5326 S.K. Md.27 fk.1) kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren 15 gün içinde Sulh Ceza Mahkemesine başvurulmaması halinde bu sürenin bitiminde KESİNLEŞİR.

İdari Para Cezaları hangi sürede ödenmesi gerekir?

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 16 ıncı maddesinde 2022 yılında yapılan düzenlemeye göre, kararın tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenmesi gerektiği belirtilmektedir.

İdari yaptırım kararını veren ÇMK'nın, idari yaptırım kararlarında, ödemenin; murakabe heyetine itiraz edilmediği ya da itiraz üzerine murakabe heyeti kararının tebliğ tarihinden itibaren 1 ay içinde yapılması gerektiğini belirtmeleri gerekmektedir. **ÖDEME SON GÜNÜ!!**

İdari Para Cezaları hangi usule göre tahsil edilir?

❖ Ödeme son gününde ödenmeyen idari para cezaları; 6183 S.K HÜKÜMLERİ ÇERÇEVESİNDE TAHSİL EDİLİR.

Peki NEDEN!!!!

5326 sayılı Kanun'un 17 inci maddesinin 4 üncü fıkrasının ikinci bendinde; sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezalarının, ilgili kanunlarında aksine hüküm bulunmadığı takdirde, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre kendileri tarafından tahsil olunacağı belirtilmiştir.

16/12/2005 tarih ve 26025 sayılı R.G yayınlanan 437 Seri Nolu, 12/5/2007 tarih ve 26520 sayılı R.G yayınlanan 442 Seri Nolu Tahsilat Genel Tebliği'nde; idari para cezası vermeye yetkili olan kamu tüzel kişilerinin tasnifi yapılmıştır. Mahalli müşterek ihtiyaçları karşılamak üzere kurulmuş olan **mahalli idarelerin**; il özel idareleri, belediyeler ve **köylerden oluştuğu** tarif edilmiştir.

Yargıtay'ın 2007/16214 Esas ve 2007/17942 sayılı Kararında da, ÇMK Başkanlıklarının idari para cezası alacağını tahsil etmek üzere 6183 sayılı Kanunda yazılı yollara başvuracağına işaret edilmiştir.

İdari para cezaları hangi şekilde ödenebilir?

5326 sayılı Kanunun 17 nci maddesine göre;

Kişinin ekonomik durumunun müsait olmaması halinde, idarî para cezasının, ilk taksitinin peşin ödenmesi koşuluyla, bir yıl içinde ve dört eşit taksit halinde ödenmesine karar verilebilir. Taksitlerin zamanında ödenmemesi halinde kalan kısmın tamamı tahsil edilir.

İdari para cezası ödeme süresi içinde (ÇMK kararının, İTİRAZ edilirse Murakabe Heyeti kararının tebliğinden itibaren 30 gün içinde) peşin ödeyen kişiden bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, kişinin bu karara karşı kanun yoluna başvurma hakkını etkilemeyecektir.

İdari para cezası miktarları nasıl belirlenir?

Kanun'un 31 inci maddesine göre verilen idari para cezaları, Kabahatlar Kanunu'nun 17 nci maddesi gereğince, Maliye Bakanlığı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile her yıl belirlenen yeniden değerlendirme oranlarına göre artırılarak uygulanır.

Murakabe heyeti tarafından kararlaştırılan koruma tedbirlerine aykırı harekette bulunanlara 50 (237) TL'den 250 (1.185) TL'ye kadar alt ve üst sınırı belirlenmiş idari para cezası verilir. idarî para cezasının miktarı belirlenirken işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumu birlikte göz önünde bulundurulmak zorunludur. (5326 S.K Md.17 Fk.2)

Sahibi olduğu hayvanları başıboş bırakanlara, her hayvan için 10 (28) TL MAKTU idari para cezası verilir. Her defasında verilecek ceza 200 (932) TL'yi geçemez.

❑ İdari para cezalarının tamamı koruma sandığına gelir kaydedilir.

Kanun'un 34 üncü maddesine göre, KORUMA HİZMETİ ALINMAYABİLİR Mİ, KORUMA ÜCRETİ ÖDENMEYEBİLİR Mİ?

2018 yılında yapılan değişiklikle **koruma hizmetleri**; 5488 sayılı Tarım Kanunu'nda tanımlanan tarımsal işletmelerin (**çiftçilerin**) (Üretim faktörlerini kullanarak; bitkisel ve/veya hayvansal ve/veya su ürünlerinin üretimi için tarımsal faaliyet yapan veya söz konusu tarımsal faaliyete ilave olarak işleme,

depolama, muhafaza ve pazarlamaya yönelik faaliyetlerde bulunanlar) **isteğine bağlı olarak ihtiyari hale getirilmiştir.**

Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun E:2020/56 K:2020/16 sayılı kararında da; koruma hizmeti almak istemeyen çiftçilerin, kendi koruma tedbirlerinin nasıl ve hangi yöntemle alacaklarına bakılmaksızın, koruma sandığından tazminat ödenmemek ve ücret alınmamak üzere talebinin kabul edilmesi gerektiğine hükmedilmiştir.

Koruma hizmeti almak istemeyen tarımsal işletmeler (çiftçiler) nasıl bir yol izlemeli?

Koruma hizmetlerini kısmen/tamamen almak istemeyen çiftçiler, başvurusunu önce koruma ve ihtiyar meclislerine yapar. Kabul edilmemesi halinde, murakabe heyetine itirazda bulunabilirler.

Müracaatın kabul edilebilmesi için;

1-Koruma hizmeti alınmak istenmeyen yılın bütçesinin kesinleşmemiş olması gerekir.

2-Koruma sandığından ilişik kesme söz konusu olduğu için, kesinleşmiş koruma tarifesi ve/veya idari para cezası borcu bulunmaması da esastır.

Ancak, süresi içinde ödenmeyen borçların haciz yoluyla tahsil edilmemesinin kusuru, koruma hizmeti almak istemeyenlere yüklenemez.

Koruma sandığından ayrılma; 6183 sayılı Kanun kapsamında tahsile engel teşkil etmez.

ÖRNEKLER

1- A) KORUMA ÖNLEMLERİ ÖRNEĞİ (4081'E UYGUN OLMAYAN)

- 1-Yasak bölge içinde hayvan otlatanlara,
- 2-Kendisine ait olmayan araziden izinsiz dal ve filiz koparanlara, poşet içinde az miktarda meyve, sebze toplayanlara, ot biçenlere ve odun, taş, kum alanlara,
- 3-Kendisine ait arazi sınırındaki çalıları temizlemeyenlere,
- 4-Başkalarına ait fidan, meyve ağacı sökenlere,
- 5-Zeytin mahsulü kemale gelmeden silkenlere, kendisine ait olsa dahi zeytin ağaçlarına zarar verenlere,
- 6-Kendisine ait olsa dahi arazisine atık dökenlere,
- 7-Yangına sebebiyet verenlere, ...TL'den .....TL'ye kadar 4081 ve 4086 sayılı Kanuna göre idari para cezası verilecektir.

1- B) KORUMA ÖNLEMLERİ ÖRNEĞİ (4081'E UYGUN OLAN)

1-A)Hayvanların korunması, sevk ve idareleri ile geçeceği yolların belirlenmesine dair koruma önlemleri;

1-KORUMA SAHASI İÇERİSİNDE HAYVANLARINI KENDİLERİ VEYA ÇOBANLARI ARACILIĞI İLE OTLATANLAR, BARINAKLARINDAN OTLATMA ALANINA HAYVANLARINI GÖTÜRÜRKEN, EKİLİ/DİKİLİ BİTKİSEL ÜRÜNLERE VE/VEYA EKİLİ/DİKİLİ ALANLARIN ETRAFINDAKİ ENGELLERE ZARAR VERİLMEMESİ İÇİN HER TÜRLÜ TEDBİRLERİ KENDİLERİ ALACAKLARDIR. BU KARARI İHLAL EDENLERE 4081 SAYILI KANUN'UN 31 İNCİ MADDESİNİN 1 İNCİ FIKRASINA GÖRE 237 TL'DEN 1185 TLYE KADAR İDARİ PARA CEZASI UYGULANACAKTIR.

2-KORUMA SAHASI İÇERİSİNDE HAYVANLARINI KENDİLERİ VEYA ÇOBANLARI ARACILIĞI İLE OTLATANLAR, SADECE .... MEVKİİNDEKİ SIVATLARDA HAYVANLARIN SU İÇMELERİNİ SAĞLAYABİLECEKLER, ... MEVKİİNDEKİ SIVATLAR MERALARA GÖTÜRELECEK HAYVANLAR İÇİN KULLANILACAKTIR. BU KURALA UYMAYANLARA 4081 SAYILI KANUN'UN 31 İNCİ MADDESİNİN 1 İNCİ FIKRASINA GÖRE 237 TL'DEN 1185 TLYE KADAR İDARİ PARA CEZASI UYGULANACAKTIR.

3-KORUMA SAHASI DIŞINA HAYVANLARINI OTLATMAK İÇİN GÖTÜRENLER; KORUMA SAHASINDAKİ EKTE KROKİDE BELİRTİLEN GÜZERGAHLARI KULLANACAKLARDIR. HAYVANLARI MERALARA GÖTÜRÜRKEN EKİLİ/DİKİLİ BİTKİSEL ÜRÜNLERE VE/VEYA EKİLİ/DİKİLİ ALANLARIN ETRAFINDAKİ ENGELLERE ZARAR VERİLMEMESİ İÇİN HER TÜRLÜ TEDBİRLERİ KENDİLERİ ALACAKLARDIR. BU KARARI İHLAL EDENLERE 4081 SAYILI KANUN'UN 31 İNCİ MADDESİNİN 1 İNCİ FIKRASINA GÖRE 237 TL'DEN 1185 TLYE KADAR İDARİ PARA CEZASI UYGULANACAKTIR.

4-KORUMA HİZMETİ VERİLEBİLMESİ İÇİN, HAYVANLAR MUTLAKA KULAK KÜPELİ OLACAK/YOKSA EN KISA SÜREDE TAKTIRILMASI SAĞLANACAK, HAYVANLARIN KONAKLADIĞI YER, BARINAKLAR, KULAK KÜPE NUMARALARI VE SAYILARI, HAYVAN SAHİPLERİ TARAFINDAN KORUMA BAŞKANLIĞIMIZA HER YIL EN GEÇ ..... TARİHİNE KADAR BİLDİRİLECEK, SÜRÜDE DEĞİŞİM SÖZ KONUSU OLDUĞUNDA DA MEVCUT BİLGİLER YIL İÇİNDE GÜNCELLENECEKTİR. BU KURALA UYMAYANLARA; 4081 SAYILI KANUN'UN 31 İNCİ MADDESİNİN 1 İNCİ FIKRASINA GÖRE 237 TL'DEN 1185 TLYE KADAR İDARİ PARA CEZASI UYGULANACAKTIR.

5-KORUMA HİZMETİ VERİLMEK ÜZERE; HAYVANLARINI OTLAMAK ÜZERE İŞLETME DIŞINA ÇIKARAN SÜRÜ SAHİPLERİ, OTLATMA YAPACAĞI YERLER

VE OTLATMA YAPACAĞI YERİN MÜLKİYET DURUMUNU (KENDİSİNİN Mİ, KİRALIK MI, MÜLK SAHİBİNİN TEYİDİ VE İZİNİYLE Mİ) HUSUSLARINDA KORUMA BAŞKANLIĞIMIZA ..... Tarihine kadar BİLGİ VERİLECEKTİR. BU KURALA UYMAYANLARA 4081 SAYILI KANUN'UN 31 İNCİ MADDESİNİN 1 İNCİ FIKRASINA GÖRE 237 TL'DEN 1185 TLYE KADAR İDARİ PARA CEZASI UYGULANACAKTIR.

HAYVANLARINI ÇOBANLAR ARACILIĞI İLE SEVK VE İDARE EDENLERİN İHLALLERİ İÇİN İDARİ PARA CEZALARI; HER HALÜKARDA HAYVAN SAHİPLERİNE UYGULANACAKTIR.

1-B) Tarla, bağ ve bahçe sınırlarının belli edilmesi veya korunmasını temin için mümkün ve alışılmış engeller konulmasına dair koruma önlemleri;

1-EKİLİ/DİKİLİ ALANLARIN ETRAFINDAKİ ÇİTLER MÜMKÜN OLDUĞUNCA TAMİR EDİLEREK, HAYVANLARIN ZARAR VERMEMESİNE YÖNELİK TEDBİRLER ALINACAKTIR. BAHÇE/TARLA ETRAFINDAKİ ENGELLERE ZARAR VERENLERE; 4081 SAYILI KANUN'UN 31 İNCİ MADDESİNİN 1 İNCİ FIKRASINA GÖRE 237 TL'DEN 1185 TLYE KADAR İDARİ PARA CEZASI UYGULANACAKTIR.

2-ETRAFINDA EKİLİ/DİKİLİ ALANLARIN YOĞUN OLDUĞU YERLERDE KENDİSİNE AİT/KİRALIK/MÜLK SAHİBİ İZİNLİ ARAZİLERDE HAYVAN OTLATMA YAPACAKLAR; KORUMA BAŞKANLIĞIMIZCA GEREKLİ GÖRÜLMESİ HALİNDE ETRAFININ ÇEVİRİLMESİ VEYA BAŞKA BİR ÖNLEMİN ALINMASI KAYDIYLA İZİN VERİLECEKTİR. İZİNSİZ OTLATMA YAPACAKLARA 4081 SAYILI KANUN'UN 31 İNCİ MADDESİNİN 1 İNCİ FIKRASINA GÖRE 237 TL'DEN 1185 TLYE KADAR İDARİ PARA CEZASI UYGULANACAKTIR.

1-C) Tarla-bahçe yolları ile sulama kanal ve tesislerinin korunmasına dair koruma önlemleri:

1-KORUMA SAHAMIZDAKİ ORTAK KULLANIMA KONU TARLA VE BAHÇE YOLLARINI SÜRMEK VEYA KENDİ ARAZİLERİNDEN SU KAÇIRMAK SURETİYLE BOZANLAR/BOZULMASINA SEBEBİYET VERENLERE; 31 İNCİ MADDENİN 1 İNCİ FIKRASI HÜKÜMLERİNE GÖRE 237 TL'DEN 1185 TLYE KADAR İDARİ PARA CEZASI UYGULANACAKTIR.

2-KORUMA SAHAMIZDAKİ SULAMA TESİSLERİNE HER NE SURETTE OLURSA OLSUN ZARAR VEREREK KULLANILMASINI ENGELLEYENLERE; 31 İNCİ MADDENİN 1 İNCİ FIKRASI HÜKÜMLERİNE GÖRE 237 TL'DEN 1185 TLYE KADAR İDARİ PARA CEZASI UYGULANACAKTIR.

2-BAŞIBOŞ BIRAKILAN HAYVANLAR ALIKONACAK OLUP, 15 GÜN İÇİNDE SAHİBİ TARAFINDAN/1 YIL İÇİNDE PARASI ALINMAYAN HAYVANLARIN SATIŞ BEDELİ KORUMA SANDIĞINA İRAT KAYIT EDİLECEKTİR. 15 GÜN İÇİNDE HAYVANLARINI GERİ ALANLARA İSE; 4081 SAYILI KANUNUN 31 İNCİ MADDESİNİN 2 İNCİ FIKRASINA GÖRE HER HAYVAN İÇİN 28 TL OLMAK ÜZERE HER DEFASSINDA 932 TL'YE KADAR İDARİ PARA CEZASI VERİLECEKTİR.

5326 SAYILI KANUN'UN 15 İNCİ MADDESİ GEREĞİNCE; BİR FİİL İLE BİRDEN FAZLA İŞLENEN KABAHAHLARA 1.185 TL İDARİ PARA CEZASI, KABAHAHATIN BİRDEN FAZLA İŞLENMESİ HALİNDE DE HER KABAHAH İÇİN AYRI AYRI İDARİ PARA CEZASI UYGULANACAKTIR.

2-Koruma Kadrosu Tablosu Örneği

.....ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA BAŞKANLIĞI				
Karar No				
Karar Tarihi				
2022 YILI KORUMA BEKÇİ KADROSU				
ADI SOYADI	ÜCRET TUTARI		Çalışma Süresi	AÇIKLAMALAR
	AYLIK	YILLIK		
Ali BULUT	6.000	72.000	12 ay	Ödenecek ücretlere SGK primleri, fazla mesai, giyim yardımı, tatil ücretleri vb. tüm ücretler dahildir
Veli AY	3.000	18.000	6 ay	Ödenecek ücretlere SGK primleri, fazla mesai, giyim yardımı, tatil ücretleri vb. tüm ücretler dahildir
TOPLAM		90.000		
2022 yılında mıntıkamız dahilindeki çiftçi mallarının 4081 Sayılı Kanun çerçevesinde korunması için, yukarıda kadro sayısı, çalışma şekli ve ödenecek ücret tutarı belirtilen Koruma Bekçilerinin görevlendirilmesini olurlarınıza arz ederiz. . ....//....//20..				

ÇMK
BAŞKANI

ÜYE ÜYE ÜYE ÜYE

3-Gelir Gider Tablosu Örneği

.....ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA BAŞKANLIĞI					
Karar no					
Karar Tarihi					
2022 YILI KORUMA BÜTÇESİ					
S.No	YILLIK GELİRLER	TUTARI	S.NO	YILLIK GİDERLER	TUTARI
	GELİRİN CİNSİ			GİDERİN CİNSİ	
	KORUMA HİZMETİ ALACAK OLANLARDAN TAHSİL EDİLECEK KORUMA BEDELLERİ (Geçen yıldan devreden gelir olduğu takdirde toplam yıllık giderden düşüldükten sonra alınacak koruma bedeli belirlenir, geçen yıldan devreden gelir olmadığı takdirde ise, toplam yıllık gidere eşit miktarda olması gerekmektedir.)	94.400	1	KORUMA BEKÇİLERİNE ÖDENECEK YILLIK ÜCRET TUTARI (SGK primleri ve kararlaştırılan her türlü ücret)	90.000
	ÖNCEKİ YILDAN DEVREDENLER	4.600			

1	20 inci madde kapsamında Bir önceki yıl BAŞIBOŞ DOLAŞIRKEN YAKALANIP, SAHİPLERİ TARAFINDAN 1 YIL İÇİNDE ALINMAYAN HAYVAN SATIŞ BEDELİ	1.000	2		
2	Önceki yıla ait TAHSİL EDİLEN İDARİ PARA CEZALARI	1.600	3	ZORUNLU MASRAFLAR	9.000
3	Önceki yıla ait TAHSİL EDİLEN KORUMA ÜCRETLERİ	1000			
4	BANKA MEVCUTLARI	1000			
TOPLAM GELİRLER		99.000		TOPLAM GİDERLER	99.000

2022 yılında mıntıkamız dahilindeki çiftçi mallarının 4081 Sayılı Kanun çerçevesinde korunması için, yukarıda GELİR VE GİDERLERİ belirtilen Koruma Bütçesini olurlarınıza arz ederiz. . .... / .... / 20..

ÇMK BAŞKANI

ÜYE ÜYE ÜYE ÜYE

4-Koruma tarifesi/ücreti Tablosu Örneği (Ekcel ortamında for

Karar no: Karar Tarihi:		.....ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA BAŞKANLIĞI																			
		2022 YILI KORUMA TARİFESİ/ÜCRETLERİ																			
S.NO	KORUMA HİZMETİ ALACAK ÇİFTÇİLERİN ADI SOYADI	1- EKİLİ/ EKİLECEK BİTKİ TÜRÜ					2- DİKİLİ/ DİKİLECEK BİTKİ TÜRÜ					3- HAYVANLAR					KORUMA HİZMETİ ALACAK HER BİR ÇİFTÇİNİN ÖDEMESİ GEREKEN KORUMA BEDELİ TUTAR(1+2+3)				
		BİTKİ TÜRÜ	ALANI (Da)	TARİFE KAT SAYISI	EN DÜŞÜK KORUMA BEDELİ (TL)	DEKARA KORUMA BEDELİ (TL/DA) (C+D)	ÖDENECEK TUTAR (TL) (B+E)	BİTKİ TÜRÜ	ALANI (Da)	TARİFE KAT SAYISI	EN DÜŞÜK KORUMA BEDELİ (TL)	DEKARA KORUMA BEDELİ (TL/DA) (C+D)	ÖDENECEK TUTAR (TL) (B+E)	TÜRÜ	SAYISI (BAŞ)	TARİFE KAT SAYISI		EN DÜŞÜK KORUMA BEDELİ (TL)	DEKARA KORUMA BEDELİ (TL/DA) (C+D)	ÖDENECEK TUTAR (TL) (B+E)	
		A	B	C	D	E	I	A	B	C	D	E	I	A	B	C	D	E	I		
1	Ali Bütün	BUĞDAY	13	1	117	117	1.519	ELMA	7	2	117	234	1.635	KUZU	13	1	117	117	1.519	4.672	
2	Veli Çolak	YONCA	18	2	117	175	3.154	O	0	0	117	0	0	İNEK	20	4	117	467	9.345	12.499	
3	Hasan Çalışkan	PAMUK	30	2	117	234	7.009	BADEM	15	3	117	292	4.380	O	0	0	117	0	0	11.389	
4	Veysel Boğa	ARPA	22	1	117	117	2.570	O	0	0	117	0	0	DANA	3	2	117	234	701	3.271	
5	Ali Bozkurt	FIĞ	17	1	117	140	2.383	O	0	0	117	0	0	BUZAĞI	5	1	117	146	730	12.224	
6	Ali Bozkurt	KORUNGA	25	1	117	140	3.504	O	0	0	117	0	0	İNEK	12	4	117	467	5.607	7.709	
7	Yasin Dağ	Ş.PANCARI	33	2	117	234	7.709	O	0	0	117	0	0	O	0	0	117	0	0	8.001	
8	Veli Bütün	SEBZE	24	2	117	175	4.205	ÇİLEK	13	3	117	292	3.796	O	0	0	117	0	0	8.644	
9	Kani Yayla	PATATES	21	2	117	234	4.906	ERİK	12	2	117	234	2.803	KEÇİ	4	2	117	234	934	6.541	
10	Zeynel Abidin	ARPA	17	1	117	117	1.986	O	0	0	117	0	0	DÜVE	13	3	117	350	4.556	10.221	
11	Veli Tan	O	0	0	117	0	0	BAĞ	35	3	117	292	10.221	O	0	0	117	0	0	9.228	
12	Abidin Yılmaz	PAMUK	22	2	117	234	5.140	ÇİLEK	10	3	117	292	2.920	KOYUN	5	2	117	234	1.168	94.400	
TOPLAM			377				44.084		221				25.757		210				24.559		
NOT: TARİFE KAT SAYILARI EN DÜŞÜK GELİR GETİRECEK ÜRÜN KATSAYISI 1 ALINIP, DİĞERLERİ BUNUN KATLARI ŞEKLİNDE OLACAKTIR																					
KORUMA ÜCRETLERİ TUTARI = 94.400																					
EN DÜŞÜK KORUMA BEDELİ= 117																					
EN EN DÜŞÜK KORUMA BEDELİ= 94400/(377+220+210)																					
EN EN DÜŞÜK KORUMA BEDELİ= 117																					
2022 yılında mıntıkamız dahilindeki çiftçi mallarının 4081 Sayılı Kanun çerçevesinde korunması için, yukarıda her bir koruma hizmeti alanların ödemesi gereken Koruma Ücretlerini olurlarınıza arz ederiz. . .... / .... / 20..																					
ÇMK BAŞKANI		TAHSİLDAR ÜYE		ÜYE		ÜYE		ÜYE													

(Not: Koruma kadrosu dahil, tüm bütçe tablolarının Ekcel ortamında formüllü olarak yapılması daha kolaydır.)

5- TUTANAK, ÇMK KARARI VE MH KARARI ÖRNEĞİ-1

.....ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA BAŞKANLIĞI TESPİT TUTANAĞI

ilçemiz .....mahallesi .....mevkiinde . .....’ya ait olduğu sanılan 8-10 büyük baş hayvan, yasaklanmış yerde otlarken yakalanmıştır. 7/7/2022

KORUMA BEKÇİLERİ

.....
İMZA

.....
İMZA

TUTANAK İLE İLGİLİ İDARİ PARA CEZASI YAPTIRIMINA İLİŞKİN ÖRNEK KORUMA MECLİSİ KARARI

..... Çiftçi Malları Koruma Meclisimiz; başkan ..... tahsildar üye..... ve diğer üyeler .....’den müteşekkil olarak, koruma bekçilerimiz tarafından düzenlenen ..... tarihli tutanağı görüşmek üzere ..... tarihinde toplanarak, aşağıdaki kararları almıştır.

Yasaklanmış yerde hayvan otlatan .....’ya 1000 TL idari para ceza verilmiştir.

.....ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA BAŞKANLIĞI

Başkan

Tahsildar Üye

Üye

Üye

Üye

İTİRAZ ÜZERİNE MURAKABE HEYETİ KARARI ÖRNEĞİ

İlçe Murakabe Heyetimiz; Kaymakam ..... başkanlığında, üyeler İlçe Tarım ve Orman Müdürü ....., Belediye meclisince seçilmiş .....üyelerden müteşekkil olarak ..... tarihinde, ... Çiftçi Malları Koruma Başkanlığı tarafından verilen cezaların iptali istemiyle, ...Murakabe Heyetimize başvuran .....’nın başvurusunu görüşmek üzere toplanmıştır.

.....Çiftçi Malları koruma Başkanlığının ..... tarih ve sayılı kararı ile karara esas bekçi tutanağı incelenmiştir.

Koruma bekçileri tarafından düzenlenen tutanakların; şüpheye yer vermeyecek şekilde olay mahallinde tespit edilen tüm hususların, detaylıca tutanağa geçirilmesi ve mümkün olduğunca olay mahallinde varsa görgü şahitlerinin veya olaya sebebiyet verenlerin ya da zarara uğrayanların da imzasının alınması gerekmektedir.

İdari para cezası verilen .....’nın zararı işlediğine ilişkin net bir bilgi bulunmadığı gibi, hayvanların kulak küpe numaraları tespit edilerek sahibinin ilçe Tarım ve Orman Müdürlüğünden teyit edilmesi ve buna göre işlem tesis edilmesi gerekirken, bunların yapılmadığı ve faalin belirlenemediği anlaşılmaktadır. 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu’nun 2 inci maddesinde, Kabahat; Kanunun, karşılığında idarî yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık olarak tanımlanmıştır. Bu nedenle haksızlığın anlaşılabilmesi için, olayın meydana geldiği yer, saat ve mevki bilgilerine, otlatmanın ekili bitkiler içerisinde mi olduğu, hasat artıkları mı olduğu bilgilerine de yer verilmemiştir. Yalnız yasaklanmış yer gibi muğlak bir ifade kullanılması, haksızlık olduğu kanaatini kuvvetlendirememektedir.

4081 sayılı Kanun'un 31 inci maddesinin 1 inci fıkrası gereğince, idari para cezasını gerektiren ihlallerin olup olmadığının anlaşılabilmesi için; 4081 sayılı Kanun'un 8 inci maddesinin 5 inci bendinde hüküm altına alınan 3 ana çerçeveye bağlı kalmak kaydıyla, KORUMA ÖNLEMLERİ'nin de her yıl belirlenmesi gerekmektedir. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 4 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında da belirtildiği üzere; 4081 sayılı Kanunla belirlenen çerçeve esas alınarak, koruma ve ihtiyar meclislerinin genel ve düzenleyici hükümlerle kapsamını belirleyeceği KORUMA ÖNLEMLERİ'ni; koruma kadro ve bütçesi ile birlikte murakabe heyeti onayına arz etmeleri gerekmektedir. Koruma önlemlerini ihlal edenlere verilecek idari para cezaları alt ve üst limitlerinin de, her yıl Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen yeniden değerlendirme oranları esas alınarak bu teklifte belirtilmesi gerekmektedir. Bu nedenle ..... Çiftçi malları koruma başkanlığının ..... tarihli kararında verilen idari para cezası tutarının da hangi kritere göre belirlendiği anlaşılamamıştır.

Ayrıca, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 25. maddesi gereğince, çiftçi malları koruma meclislerinin idari para cezaları ile ilgili kararlarında,

- a) Hakkında idari para cezası verilen kişinin kimlik ve adresi,
- b) İdari para cezası verilmesini gerektiren kabahat fiili,
- c) Bu fiilin işlendiğini ispata yarayacak bütün deliller (Koruma bekçilerince fiilin işlendiği olay mahallinde düzenlenmiş tutanak, fotoğraf vb.)
- d) Karar tarihi ve kararı veren Çiftçi Malları Koruma/İhtiyar meclisi başkan ve üyelerinin kimliği,
- e) Fiilin işlendiği yer ve zamanın bulunması zorunludur.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 16 ıncı maddesine göre; idari para cezalarının tebliğ edildiği tarihten itibaren bir ay içinde ödenmesi gerektiği belirtilmektedir. Bu nedenle, İdari yaptırım kararını veren çiftçi malları koruma meclislerinin idari yaptırım kararlarında; ödemenin murakabe heyetine itiraz edilmez ise tebliğ tarihinden itibaren en geç 1 ay içinde, murakabe heyetine itiraz edilir ise murakabe heyeti kararının tebliğ tarihinden itibaren en geç 1 ay içinde yapılması gerektiğini de mutlak surette belirtmeleri gerekmektedir.

5326 sayılı Kanununun 17 nci maddesine göre; ekonomik durumunun müsait olmaması halinde, idari para cezasının, ilk taksitinin peşin ödenmesi koşuluyla, bir yıl içinde ve dört eşit taksit halinde ödenmesine de karar verilebilmektedir. İdari para cezasını kanun yoluna başvurmadan önce (15 gün içinde) peşin ödeyen kişiden bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, kişinin bu karara karşı kanun yoluna başvurma hakkını etkilemeyecektir.

Ayrıca idari para cezası kararına karşı, kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren 15 gün içinde murakabe heyetine, murakabe heyeti kararına karşı ise murakabe heyeti kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren 15 gün için Sulh Ceza Mahkemesine (kanun yoluna başvurma) itiraz edebileceğinin belirtilmesi zorunluluktur. Bu hususların alınan koruma meclisi kararlarında da belirtilmesi gerekmektedir.

Bu nedenle ..... tarih ve .....sayılı .....Çiftçi Malları Koruma Başkanlığının söz konusu idari yaptırım kararının, yukarıda ayrıntısı belirtilen Kanun hükümlerine de uygun olmadığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda ilgili Kanun hükümleri ve anılan nedenlerle itirazın kabulüne ve verilen idari para cezasının iptaline karar verilmiş olup, iş bu kararın bir suretinin gereği için ..... Çiftçi Malları Koruma Başkanlığına, bir suretinin de dilekçe sahibine bildirilmesine,

..... Çiftçi Malları Koruma Başkanlığının, iş bu Kararımızın bildirildiği tarihinden itibaren en geç 60 gün içinde idari mahkemeler nezdinde kararımıza itiraz edilebileceğinin bilinmesine,
Oy birliği ile karar verilmiştir.

.....**MURAKA HEYETİ**
BAŞKAN ÜYE ÜYE ÜYE ÜYE ÜYE

6- TUTANAK, ÇMK KARARI VE MH KARARI ÖRNEĞİ-2

.....ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA BAŞKANLIĞI
TESPİT TUTANAĞI

.....İlçemiz koruma sahası kayalar mahallesi kayadibi mevkiinde, 7/7/2022 tarihinde saat 15.30'da ilçemiz çiftçilerinden Ali ISPARTALI'nın, kayadibi mevkiinde eski değirmen karşısında bulunan şeker pancarı ekili tarlasından, ilçemiz yukarı mahalle kayadibi mevkiindeki tarla yoluna su kaçırarak, yol boyunca suyun göllenmesine ve buradan geçen traktörler nedeniyle de yolun bozulmasına sebebiyet verdiği tarafımızdan tespit edilmiştir.

Olay yerinde ve adı geçen çiftçinin de huzurunda iş bu tutanak tarafımızdan düzenlenerek imza altına alınmış olup, fiilin işlendiği yere ait fotoğraflar ise tutanağımız ekindedir. 7/7/2022

KORUMA BEKÇİLERİ
Ali VELİ Yunus HACI
İMZA İMZA

FİİLİ İŞLEYEN
Ali ISPARTALI
İMZALAMADI

TUTANAK İLE İLGİLİ İDARİ PARA CEZASI YAPTIRIMINA İLİŞKİN ÖRNEK KORUMA MECLİSİ KARARI

..... Çiftçi Malları Koruma Meclisimiz; başkan ..... tahsildar üye..... ve diğer üyeler .....'den müteşekkil olarak, koruma bekçilerimiz tarafından düzenlenen 7/7/2022 tarihli tutanağı görüşmek üzere 8/7/2022 tarihinde toplanarak, aşağıdaki kararları almıştır.

İlçemiz Atatürk mahallesi, keçi yolu sokağı no: 11'de ikamet eden Hasan oğlu, 1978 doğumlu .....TC. Kimlik numaralı Isparta ili ..... ilçesi nüfusuna kayıtlı Ali ISPARTALI'nın;

Koruma bekçilerimiz tarafından olay mahallinde düzenlenen tutanak ve olay mahallinde çekilen fotoğrafların incelenmesinden; 7/7/2020 tarihinde saat 15.30'da kendi tarlasından fazla sulama nedeniyle su kaçırmak suretiyle, yukarı mahallede kayadibi mevkinde, çiftçilerimizin müşterek kullandığı tarla yolumuzu bozma fiilini işlediği,

Söz konusu fiili ile 5326 Sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin 1 inci fıkrasına uygun olarak, 4081 Sayılı Kanun'un 8 inci maddesinin 5 inci bendinde hüküm altına alınan çerçeveye bağlı olarak, koruma meclisimiz tarafından teklif edilip, murakabe heyetimiz tarafından onaylanan 2022 yılı koruma önlemleri kararımızın C BAŞLIĞI altındaki 1 nolu tedbirimizi ihlal ettiği,

Adı geçene söz konusu fiiline uygun olarak, 4081 sayılı Kanun'un 31 inci maddesinin 1 inci fıkrası gereğince idari para cezası verilmesine,

5326 Sayılı Kabahatler Kanunu'nun 17 inci maddesinin 1 inci fıkrasına uygun olarak, adı geçen failin kusuru ve ekonomik durumu gözetilerek, Söz konusu Kanun'un 17 inci maddesinin 7 inci maddesi gereğince, , 4081 sayılı Kanun'un 31 inci maddesinin 1 fıkrasında belirtilen ve Hazine ve Maliye Bakanlığının Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile tespit edilen yeniden değerlendirme oranları esas alınarak bu yıl için belirlenmiş olan ceza tutarlarından, bu defa en alt sınır olan 237 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına,

İş bu idari yaptırım Kararımıza karşı; 4081 sayılı Kanun'un 10 uncu maddesi 5326 Sayılı Kanun'un 27 inci maddesinin 1 inci fıkrası gereğince, kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren 15 gün içerisinde .....ilçesi murakabe heyeti başkanlığına, nihai idari karar olan murakabe heyeti kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren 15 gün içerisinde de .....sulh ceza mahkemesine (KANUN YOLUNA BAŞVURU) itiraz edebileceğine,

İş bu idari yaptırım kararımızın tebliği edildiği tarihten itibaren 15 gün içinde murakabe heyetine itiraz edilmediği takdirde bu süre sonunda, itiraz edilmiş ve itiraz üzerine murakabe heyeti kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren 15 gün içerisinde sulh ceza mahkemesine (KANUN YOLUNA) başvurulmadığı takdirde, bu süre sonunda kesinleşeceğinin bilinmesine,

5326 Sayılı Kanun'un 17 inci maddesinin 3 üncü fıkrasına uygun olarak, failin ekonomik durumu dikkate alınarak, kararın tebliğinden itibaren murakabe heyetine itiraz etmez ise ilk taksitini 15 gün içerisinde, ya da itiraz edilir ise murakabe heyeti kararının tebliği tarihinden sonra 15 gün içerisinde peşin ödemek kaydıyla 1 yıl içerisinde tamamlamak üzere 4 eşit taksit ile alınabilmesine,

5326 Sayılı Kanun'un 17 inci maddesinin 6 ıncı fıkrası gereğince, KANUN YOLU (sulh ceza mahkemesi)'na başvurmadan önce, bundan önceki paragrafta belirtilen koşul ve sürelerde idari para cezasının tamamının peşin ödenmesi halinde, toplam ceza miktarının 3/4'ü olan 177 TL olarak tahsil edilmesine,

Peşin ödemenin kanun yoluna başvurmaya engel teşkil etmeyeceğinin bilinmesine,

Koruma meclisimiz tarafından verilen bu idari para cezası tutarının 4081 Sayılı Kanun'un 15 inci maddesinin 3 üncü fıkrası, 5326 sayılı Kanun'un 16 ıncı maddesi gereğince; murakabe heyetine itiraz edilmez ise idari yaptırım kararımızın tebliğ tarihinden itibaren en geç 1 ay içerisinde, murakabe heyetine itiraz edilir ise itiraz üzerine murakabe heyeti kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren en geç 1 ay içerisinde indirimsiz ve taksitsiz olarak 237 TL'nin tamamının ödenmesi gerektiğine,

Ödemelerin; .....Çiftçi Malları Koruma Başkanlığımızın ilçemiz çarşı mahallesinde bulunan binasında ve Tahsildar üyemiz .....'e makbuz karşılığında yapılmasına,

Yukarıda belirtilen sürelerde idari para cezasının ödenmemesi halinde, 6183 sayılı Kanun'un 54 üncü maddesi gereğince, koruma meclisimiz tarafından cebren tahsil edileceğinin bilinmesine,

İş bu idari yaptırım kararımızın, adı geçene 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilmesine,

Oy birliği ile karar verilmiştir.

.....ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA BAŞKANLIĞI

Başkan

Tahsildar Üye

Üye

Üye

Üye

İTİRAZ ÜZERİNE MURAKABE HEYETİ KARARI ÖRNEĞİ

İlçe Murakabe Heyetimiz; Kaymakam ..... başkanlığında, üyeler İlçe Tarım ve Orman Müdürü ....., Belediye meclisince seçilmiş .....üyelerinden müteşekkil olarak ..... tarihinde, ... Çiftçi Malları Koruma Başkanlığı tarafından verilen cezaların iptali istemiyle, ...Murakabe Heyetimize başvuran Ali İSPARTALI'NIN başvurusunu görüşmek üzere toplanmıştır.

.....Çiftçi Malları koruma Başkanlığının ..... tarih ve sayılı kararı ile karara esas bekçi tutanağı incelenmiş olup, failin belirlenen fiili işlediğinin sabit olduğu, verilen idari yaptırım kararının 4081 ve 5326 Sayılı Kanun'lara uygun olduğu anlaşıldığından, itirazın reddine,

Alınan kararın gereği için ilgiliye tebliğ edilmesine, bilgi için .... Çiftçi Malları Koruma Başkanlığına bildirilmesine,

İş bu Kararımızın tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde ..... sulh ceza mahkemesine başvurarak, kararımıza itiraz edilebileceğinin bilinmesine, Oy birliği ile karar verilmiştir.

.....MURAKA HEYETİ

BAŞKAN ÜYE ÜYE ÜYE ÜYE ÜYE ÜYE

7- TUTANAK, ÇMK KARARI VE MH KARARI ÖRNEĞİ-3

.....ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA BAŞKANLIĞI
TESPİT TUTANAĞI

.....İlçemiz koruma sahası Sevgi mahallesi Bük mevkiinde, ... tarihinde saat .....’da ilçemiz çiftçilerinden ..... T.C kimlik nolu, Ali oğlu Mahmut CAN’a ait .....kulak küpeli 4 küçükbaş hayvanın, Feyzullah Güven’in Yarbaşı mevkiinde Beldibi yayla yolu yanında bulunan haşhaş ekili tarlasında ekili bitkileri yedirmek suretiyle zarar verirken, suçüstü tespit edilmiş ve söz konusu hayvanlar yakalanarak alıkonulmuştur.. Olay yerinde ve belirlenen zarara neden olan hayvanların sahibi çiftçi ile zarara uğrayan çiftçi huzurunda iş bu tutanak tarafımızdan mahallinde düzenlenerek imza altına alınmış olup, fiilin işlendiği yere ait fotoğraflar ise tutanağımız ekindedir. ....

KORUMA BEKÇİLERİ

Ali VELİ Yunus HACI
İMZA İMZA

FİİLİ İŞLEYEN

Mahmut CAN
İMZA

ZARAR GÖREN

Feyzullah GÜVEN
İMZA

KORUMA MECLİSİ KARARI

..... Çiftçi Malları Koruma Meclisimiz; başkan ..... tahsildar üye..... ve diğer üyeler .....’den müteşekkil olarak, koruma bekçilerimiz tarafından düzenlenen ..... tarihli tutanağı görüşmek üzere ..... tarihinde toplanarak, aşağıdaki kararları almıştır.

İlçemiz Sivrialan mahallesi, Belgin sokağı no: 1’de ikamet eden Hasan oğlu, 1988 doğumlu .....TC. Kimlik numaralı ..... ili ..... ilçesi nüfusuna kayıtlı Mahmut CAN’ın;

Koruma bekçilerimiz tarafından olay mahallinde düzenlenen tutanak ve olay mahallinde çekilen fotoğrafların incelenmesinden; ..... tarihinde saat .....da kendisine ait ..... kulak küpeli 4 küçükbaş hayvanını, Feyzullah Güven'in Yarbaşı mevkiinde Beldibi yayla yolu yanında bulunan haşhaş ekili tarlasında ekili bitkileri yedirmek suretiyle zarar verme fiilini işlediği ve ekteki bilirkişi raporundan anlaşıldığına göre 683 TL maddi zarar oluşturduğu anlaşılmıştır.

Söz konusu fiili ile 5326 Sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin 1 inci fıkrasına uygun olarak, 4081 Sayılı Kanun'un 8 inci maddesinin 5 inci bendi gereğince, koruma meclisimiz tarafından teklif edilip, murakabe heyetimiz tarafından onaylanan 2022 yılı koruma önlemleri kararımızın A BAŞLIĞI altındaki 1 nolu tedbirimizi ihlal ettiği,

Adı geçene söz konusu fiiline uygun olarak, 4081 sayılı Kanun'un 31 inci maddesinin 1 inci fıkrası gereğince idari para cezası verilmesine,

4081 Sayılı Kanun'un 30 uncu maddesi gereğince, zararı meydana getiren ve koruma bekçilerimiz tarafından yakalanan 4 küçükbaş hayvanın, 683 TL zarar ödeninceye veya 400 TL nakdi teminatı koruma meclisimize verinceye veya kabul edilecek kefil gösterinceye kadar muhafaza edilmesine,

Söz konusu tutarı karar tebliğ edildikten sonra 15 gün içinde ödememesi halinde, hayvanların satılarak, zararın karşılanmasına ve geri kalan tutarın koruma sandığına irad kayıt edilmesine,

5326 Sayılı Kabahatler Kanunu'nun 17 inci maddesinin 1 inci fıkrasına uygun olarak, adı geçen failin kusuru ve ekonomik durumu gözetilerek, Söz konusu Kanun'un 17 inci maddesinin 7 inci maddesi gereğince, , 4081 sayılı Kanun'un 31 inci maddesinin 1 fıkrasında belirtilen ve Hazine ve Maliye Bakanlığının Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile tespit edilen yeniden değerlendirme oranları esas alınarak bu yıl için belirlenmiş olan ceza tutarlarından, bu defa en alt sınır olan 237 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına,

İş bu idari yaptırım Kararımıza karşı; 4081 sayılı Kanun'un 10 uncu maddesi 5326 Sayılı Kanun'un 27 inci maddesinin 1 inci fıkrası gereğince, kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren 15 gün içerisinde .....İlçesi Murakabe Heyeti Başkanlığına, nihai idari karar olan murakabe heyeti kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren 15 gün içerisinde de .....sulh ceza mahkemesine (KANUN YOLUNA BAŞVURU) itiraz edebileceğine,

İş bu idari yaptırım kararımızın tebliği edildiği tarihten itibaren 15 gün içinde murakabe heyetine itiraz edilmediği takdirde bu süre sonunda, itiraz edilmiş ve itiraz üzerine murakabe heyeti kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren 15 gün içerisinde sulh ceza mahkemesine (KANUN YOLUNA) başvurulmadığı takdirde, bu süre sonunda kesinleşeceğinin bilinmesine,

5326 Sayılı Kanun'un 17 inci maddesinin 3 üncü fıkrasına uygun olarak, failin ekonomik durumu dikkate alınarak, kararın tebliğinden itibaren murakabe heyetine itiraz etmez ise ilk taksitini 15 gün içerisinde, ya da itiraz edilir ise murakabe heyeti kararının tebliği tarihinden sonra 15 gün içerisinde peşin ödemek kaydıyla 1 yıl içerisinde tamamlamak üzere 4 eşit taksit ile alınabilmesine,

5326 Sayılı Kanun'un 17 inci maddesinin 6 ıncı fıkrası gereğince, KANUN YOLU (sulh ceza mahkemesi)'na başvurmadan önce, bundan önceki paragrafta belirtilen koşul ve sürelerde idari para cezasının tamamının peşin ödenmesi halinde, toplam ceza miktarının ¾'ü olan 177 TL olarak tahsil edilmesine,

Peşin ödemenin kanun yoluna başvurmasına engel teşkil etmeyeceğinin bilinmesine,

Koruma meclisimiz tarafından verilen bu idari para cezası tutarının 4081 Sayılı Kanun'un 15 inci maddesinin 3 üncü fıkrası, 5326 sayılı Kanun'un 16 inci maddesi gereğince, murakabe heyetine itiraz edilmez ise idari yaptırım kararımızın tebliğ tarihinden itibaren en geç 1 ay içerisinde, murakabe heyetine itiraz edilir ise itiraz üzerine murakabe heyeti kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren en geç 1 ay içerisinde indirimsiz ve taksitsiz olarak 237 TL'nin tamamının ödenmesi gerektiğine,

Ödemelerin; .....Çiftçi Malları Koruma Başkanlığımızın ilçemiz çarşı mahallesinde bulunan binasında ve Tahsildar üyemiz .....'e makbuz karşılığında yapılmasına,

Yukarıda belirtilen sürelerde idari para cezasının ödenmemesi halinde, 6183 sayılı Kanun'un 54 üncü maddesi gereğince, koruma meclisimiz tarafından cebren tahsil edileceğinin bilinmesine,

İş bu idari yaptırım kararımızın, adı geçene 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilmesine,

Oy birliği ile karar verilmiştir.

.....ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA BAŞKANLIĞI

Başkan

Tahsildar Üye

İTİRAZ ÜZERİNE MURAKABE HEYETİ KARARI ÖRNEĞİ

İlçe Murakabe Heyetimiz; Kaymakam ..... başkanlığında, üyeler İlçe Tarım ve Orman Müdürü ....., Belediye meclisince seçilmiş ..... üyelerden müteşekkil olarak ..... tarihinde, ... Çiftçi Malları Koruma Başkanlığı tarafından verilen cezaların iptali istemiyle, ...Murakabe Heyetimize başvuran Mahmut CAN'ın başvurusunu görüşmek üzere toplanmıştır.

.....Çiftçi Malları koruma Başkanlığının ..... tarih ve sayılı kararı ile karara esas bekçi tutanağı incelenmiştir. Buna göre;

1- Bekçi tutanak ve söz konusu kararda belirtilen fiilin işlendiği ve 4081 Sayılı Kanun'un 31 inci maddesinin 1 inci fıkrasının ihlal edildiği anlaşıldığından, verilen idari para cezası ile ilgili itirazın reddine,

2-4081 Sayılı Kanun'un 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasında, zarar mahallinde yakalanan ve zarar ödeninceye kadar alıkonulan hayvanların, koruma ve ihtiyar meclislerinin karar ve icra hususunda sahip oldukları yetki saklı kalmak kaydıyla tazmin edilecek zararlara karşı teminat hükmünde olduğuna işaret edilmektedir. 4081 Sayılı Kanun'un 7 ve 26 inci maddeleri gereğince koruma meclisinin yetkisi ise 50 TL'ye kadar olan zararlar içindir. Bilirkişi marifetiyle tespit edilen zarar miktarı ise 683 TL olduğundan, zarar ödeninceye veya 400 TL teminat veya kabul edilebilir bir kefil gösterilinceye kadar alıkonulan hayvanlar ile ilgili itirazın kabulüne ve hayvanların adı geçene, kararımızın tebliğiyle tesliminin sağlanmasına,

3-4081 Sayılı Kanun'un 20 inci maddesinde ekili alanlar arasında başıboş yakalanıp ta sahipleri tarafından 15 gün içinde alınmayan hayvanlar satılabilmektedir. Ancak alıkonulan hayvanların sahibi belirlenmiş ve ekili alana zarar verirken yakalanmış olmaları 4081 Sayılı Kanun'un 30 uncu maddesinin ihlaline girmesi nedeniyle, hayvanların satışı ile ilgili itirazın kabulüne,

4-4081 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesi gereğince, kararlar salt çoğunluk sağlanarak alınması gerekmekte olup, 4081 sayılı Kanun'un 8 ve 11 inci maddeleri gereğince, uygulamaların Kanun'a uygun olarak yürütülmesinin sağlanması görevi ise, murakabe heyetimize tevdi edilmiştir. Bu husus başvuruçunun (Mahmut CAN) itirazına konu edilmemişse de, ... tarihli Karar; usul yönünden 4081 sayılı Kanuna uygun olmadığından, ... Çiftçi Malları Koruma Başkanlığının, diğer maddelerde belirtilen kararımızı yerine getirdikten sonra, konuyu yeniden görüşerek karar almasına,

Alınan kararın gereği için ..... Çiftçi malları koruma başkanlığına bildirilmesine ve itiraz edene de tebliğ edilmesine,

İş bu Kararımızın bildirildiği tarihten itibaren; ..... çiftçi malları koruma başkanlığı tarafından 60 gün içinde idari mahkemeler nezdinde itiraz edebileceğinin bilinmesine,

Oy birliği ile karar verilmiştir.

MURAKA HEYETİ

BAŞKAN ÜYE ÜYE ÜYE ÜYE ÜYE ÜYE

8-HATALI KORUMA KADRO VE BÜTÇE TEKLİFİ ÖRNEĞİ:

.....ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA BAŞKANLIĞI KORUMA KADROSU				
KARAR NO	2021/69			
KARAR TARİHİ	31.12.2021			
ADI SOYADI	GÖREVİ	ÜCRET TUTARI		AÇIKLAMALAR
		AYLIK	YILLIK	
Ali Gümüş	Bekçi/tahsildar	5004	60048	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
Adem Memiş	Bekçi/tahsildar	5004	60048	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
Veli Ballı	Bekçi/tahsildar	5004	60048	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
Dursun Kür	Bekçi	5004	60048	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
Duralı Ses	Bekçi	5004	60048	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
Can Durdu	bekçi	5004	60048	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
Cemil Mor	Bekçi	5004	60048	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
Sezgin Tel	Bekçi	5004	60048	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
Sami Dal	Bekçi	5004	60048	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
Zeki Terazi	Bekçi	5004	60048	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
Ayhan Kısa	Bekçi	5004	60048	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
Sadi Şahin	Bekçi	5004	60048	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
Bülent Üner	Bekçi	5004	60048	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
Sami Kal	Bekçi	5004	60048	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
Bekir Ballı	Bekçi	5004	60048	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
Ali Can	Bekçi	5004	60048	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
Bahri Dur	Bekçi	5004	60048	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
Seydi Can	Bekçi	5004	60048	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
TOPLAM			1080864	Mesai ve ek ücretler hariç brüt
1-Daimi bekçilerin ücreti asgari ücret belirlendikten sonra tespit edilecektir.				
2-Bekçilere 1 takım ve yazlık kıyafet alınacak ve bayramlarda asgari ücretin %10 kadar ikramiye verilecektir.				

.....ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA BAŞKANLIĞI GELİR-GİDER BÜTÇESİ					
KARAR NO	2021/169				
KARAR TARİHİ	31.12.2021				
S.No	YILLIK GELİRLER	TUTARI	S.NO	YILLIK GİDERLER	TUTARI
1	Koruma ücretleri	1.257.483	1	Bekçi ücretleri	1.180.864
2	Kesilecek cezalardan tahmini gelir	60.000		Zorunlu giderler (Elektrik, su, telefon, internet, pasta ağırlama, büro içi yapılan onarım giderleri, araç tamir ve yakıt, temizlik, kırtasiye, demirbaş bakım, onarım, görevli olarak şehir dışına giden personelin, yemek, konaklama ve yol giderleri, demirbaş alımı, koruma aleyhine açılan davaların harç ve yargılama giderleri)	110.000
3	Sahibi çıkmayan hayvanlardan tahmini satış geliri	10.000	2		
4	Depo edilen paralardan irat kayıt edilen gelir	10.000	3	29 uncu maddeye göre ödenecek zararlar	3.136
5	Teberru ücreti	20.000	4	Tokat damındaki hayvanların bakım gideri	6.000
6	Önceki yıldan devreden nakit kasa	-57.483			
TOPLAM GELİRLER		1.300.000	TOPLAM GİDERLER		1.300.000

Hatalı Bütçe teklifi ile ilgili MURAKABE HEYETİ KARARI Örneği

İlçe Murakabe Heyetimiz; Kaymakam ..... başkanlığında, üyeler İlçe Tarım ve Orman Müdürü ....., Belediye meclisince seçilmiş .....müteşekkil olarak ..... tarihinde, ...Çiftçi Malları Koruma Başkanlığının ..... tarih ve ....., 2022 yılı Koruma kadro ve bütçesi teklifini incelemek üzere toplanmış ve aşağıdaki kararları almıştır. Buna göre;

1-Teklif bütçesinin karar tarihinin incelenmesinden;

2022 yılına ait bütçenin karar tarihinin 31/Aralık/2021 olmasına rağmen, bütçenin murakabe heyetimize sunulmasının bu güne kadar yaklaşık on ay geciktirilmiş olduğu anlaşılmaktadır.

4081 Sayılı Çiftçi Malları Koruma Kanunu'nun Koruma ve ihtiyar meclislerinin görev ve yetkilerinin belirtildiği 7 inci maddesinin 1 inci fıkrasında ; "*Koruma kadro ve bütçesini ve senelik koruma ücreti tarifelerini tespit ve her iki hususu murakabe heyetinin tetkik ve tasdikine sevk etmek*" denilmiştir. Kanun'un murakabe heyetinin görev ve yetkilerinin belirtildiği 8 inci maddesinin 1 inci fıkrasında da "*koruma kadro ve bütçesini ve senelik koruma bedeli tarifelerini tasdik veya bunlarda lüzumlu gördüğü tadilleri icra etmek*" denilirken, Kanun'un 15 inci maddesinde de koruma kadro ve bütçesinin murakabe heyetinin tasdiikiyle kesinleşeceğine işaret edilmiştir. Bu nedenle, koruma kadro ve bütçesinin her yıl hazırlanarak, murakabe heyetinin onayına sunulması zorunluluktur.

Yılı bütçesi onaylanmadan, koruma bekçileri çalıştırılmaz ve ücret ödenemez, dolayısıyla koruma hizmetleri de yerine getirilemez.

Bu nedenle, yıllık koruma kadro ve bütçeleri bir önceki yılda hangi tarihte kesinleşmiş ise mutlaka o tarihten önce murakabe heyetimize teklif edilmesi gerekmektedir. .... Çiftçi Malları Koruma Başkanlığının 4081 sayılı Kanuna uygun olmayan bu şekildeki işleminin tekerrürü halinde, haklarında suç duyurusunda bulunulmak üzere, konunun idare kuruluna intikal ettirileceğinin bilinmesine,

2-Koruma kadrosu teklifinin incelenmesinden;

4081 Sayılı Kanun'un 12 ve 13 üncü maddelerinde koruma bekçilerinin görevleri sayılırken, bekçilerin; bu Kanunda yazılı işlerinden başka işlerde görevlendirilmelerinin ve istihdamlarının yasak olduğu belirlenmiştir. Kanun'un 15 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında da tahsildar olarak; koruma meclisi başkanınca uygun görülen bir üyenin görevlendirileceği, 21 inci maddesinde de koruma bekçisi haricinde bir ücret ödenemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Teklif edilen koruma kadrosunda; toplam 15 koruma bekçisine ihtiyaç olduğu belirtilirken, 4081 sayılı Kanun'un yukarıda açıklanan hükümlerine aykırı olarak 3 tahsildar teklifinin de yapıldığı anlaşılmaktadır. 4081 Sayılı kanuna aykırı olan ve tahsildar olarak teklif edilen İbrahim İSKAMYA, Tanel KURGUN, Murat KALIN'ın kadro listesinden çıkarılarak, koruma kadrosunun 15 kişi olarak yeniden düzenlenmesine,

Koruma kadrosunda görevlendirilmesi planlanan 15 kişinin, 442 sayılı Kanun'unda bekçilik için belirtilen gerekli koşulları taşıyıp taşımadıklarının anlaşılabilmesini sağlamak üzere, bekçi seçim mazbatasının (ilgili kurumlarca imzalı ve Kaymakam onaylı) çıkarılarak, koruma kadrosu ekinde teklif edilmesine, her koruma kadro ve bütçe teklifinde de bunun eksiksiz olarak yenilenmesine,

Koruma kadrosundaki bekçilere ödenmesi gereken ücretler için; “mesai ve ek ücretler hariç brüt ücret” ile “kıyafet alınması ve ikramiye verilmesi” notlarının eklenerek, ödenecek ücretler belirsiz hale getirildiği gibi, onaylanacak olan bütçenin dışında ödeme yapılmasına neden olunacağı anlaşılmaktadır. Hukuk sistemimizde temel ücret, bir kimseye iş karşılığında nakden ödenen meblağ olarak tanımlanırken, geniş anlamda ücret ise temel ücret yanında yapılan diğer ödemeleri de kapsamaktadır. Bu nedenle, koruma kadrosu için ödenmesi planlanan ücrete, eklenen “mesai ve ek ücretler hariç brüt ücret” “kıyafet alınması ve ikramiye verilmesi” notlarının çıkarılarak, “mesai, ek ücretler, resmi kıyafet alınması, ikramiye ve SGK primleri dâhil brüt ücret” notunun eklenmesine,

Koruma kadrosunun altında yapılan açıklamalarda da, daimi bekçi ibaresi kullanılarak, koruma bekçilerinin; iş bu kararımızın 1 inci maddesinde detaylıca açıklanan 4081 Sayılı Kanun 7 ve 15 inci maddelerine aykırı olarak görevlendirilmesinin hedeflendiği anlaşılmaktadır. Koruma bekçileri onaylanmış bütçe yılı kadar (en fazla 12 ay süreyle) çalıştırılması kanuni zorunluluk olup, bu süreden daha fazla süreyle çalıştırılmazlar. Yeni bütçe onaylanıncaya kadar çıkışlarının SGK’ya bildirilmesi zorunluluktur. Bu nedenle, daimi bekçi ibaresinin kaldırılarak, yerine; her bir koruma bekçisi için çalıştırılacakları sürelerin 12 ayı geçmemek üzere (11 ay 29 gün gibi) belirtilmesine,

Koruma kadrosunun altında yapılan bir diğer açıklamada da asgari ücret tespit komisyonu tarafından yapılan açıklamalardan sonra aylık ücretin belirlenmesi teklif edilerek, ödenecek ücretin onaylanmış bütçe dışı ödeme yapılmasına neden olunacağı anlaşılmaktadır. Asgari ücretin önceki yıllarda belirlendiği ay dikkate alınarak bütçe tekliflerinin yapılmasına,

3-2022 yılı Gider teklifinin incelenmesinden;

4081 Sayılı Kanun’un 15 ve 21 inci maddesi gereğince, bütçe giderlerinin; koruma bekçilerine ödenecek ücretleri ve bunun %30’unu geçmeyecek şekilde yapılacak ilaveyi karşılayacak şekilde tanzim edilmesi gerekmektedir. Ancak teklif edilen gider tablosunda 29 uncu madde kapsamındaki zorunlu giderlerin, koruma bekçilerine ödenecek yıllık ücretin (kararımızın 2 inci maddesindeki hususlar düzeltilmek kaydıyla) %20 si oranında olmadığı, ayrıca günümüz koşullarında uygulama kabiliyeti kalmayan ve yıldan yıla devir etmesi gereken bu meblağa, bundan sonraki koruma bütçelerinde yer verilmemesine,

4081 sayılı Kanun’un 21 inci maddesinde, koruma hizmetlerinin yerine getirilmesi için zorunlu olan giderlerin, koruma sandığından karşılanacağına işaret edilmiştir. Ancak teklif edilen zorunlu giderler; koruma bekçilerine ödenecek yıllık ücretin (kararımızın 2 inci maddesindeki hususlar düzeltilmek kaydıyla) %10’unu oranında olmadığından düzeltilmesine,

Zorunlu gider olarak belirtilen; pasta ağırlama giderleri, görevli olarak şehir dışına giden personelin yol yemek ve konaklama giderleri, koruma hizmetleri için yapılacak zorunlu giderlerden olmadığından, bunların giderlerden çıkarılmasına, bu şekildeki harcamaların kamu zararı oluşturacağıının bilinmesine,

Teklifte belirtilen demirbaş alımının kapsam ve mahiyeti belirtilmeli, aksi halde yapılacak denetimlerde koruma hizmetleri ile ilgili olmayan demirbaş alımlarının da kamu zararı oluşturacağıının bilinmesine,

4081 sayılı Kanun’un 20 maddesi gereğince, ekili/dikili alanlar arasında başıboş gezerken yakalanan hayvanların, koruma meclisince alınacak kararın

ilan edildiği tarihten itibaren 15 gün içinde sahipleri tarafından alınmayan ve satılan hayvanlar için yapılacak masrafların satış bedelinden alınarak koruma sandığına iade edilmesi gerekmektedir. 15 gün içinde sahipleri tarafından alınan hayvanlar için yapılan masrafların ise hayvan sahibinden tahsil edilerek koruma sandığına iadesi esastır. 4081 Sayılı Kanun'un 21 inci maddesinde de böyle bir gider kalemi yer almamaktadır. Bu nedenle; koruma bütçesinin giderlerinden hayvan bakım masraflarının çıkarılmasına,

4-2022 yılı Gelir teklifinin incelenmesinden;

4081 Sayılı Kanun'un 7 inci maddesi gereğince, koruma meclisince hazırlanan koruma kadro ve bütçesi, Kanun'un 8 ve 15 inci maddesi gereğince murakabe heyetince onaylandıktan sonra kesinleşmektedir. Koruma sandığının ana geliri, 4081 sayılı Kanun'un 15 inci maddesinin son fıkrasında belirtilmiş olup, bu gelir; koruma hizmeti alacak çiftçilerden alınacak koruma ücretlerinden oluşmaktadır. Koruma ücretleri de yıllık bekçi ücretlerinden başka, 29 uncu madde kapsamındaki peşin ödenecek zarar ziyan bedelleri ile zorunlu masraf karşılığı olarak bekçi ücretlerine %30'u geçmemek üzere yapılacak ilaveyi karşılayacak şekilde belirlenebileceği hüküm altına alınmıştır.

Kanundaki bu düzenlemeler çerçevesinde, koruma sandığına gelir olarak kayıt edilen; 20 inci madde kapsamında hayvan satış bedelleri ile 31 inci madde kapsamındaki idari para cezaları harcanamaz. Ayrıca, 2022 yılı gelir bütçesi teklifinde belirtilen; depo edilen paralardan irat kayıt edilen gelir (mahiyetinin ne olduğu anlaşılamayan) ve teberru (bağış) ile mahiyeti belirtilmeyen diğer gelirlerinde, 4081 Sayılı kanun kapsamında tahsilatı ve harcanması imkânsızdır.

Geçtiğimiz yıl içinde tahsil edilmiş idari para cezaları ile hayvan satış gelirleri varsa; bunların mutlak surette, 2022 yılında koruma hizmeti alacak çiftçilerden tahsil edilecek koruma ücreti tutarından indirilerek bütçe disiplini içine alınması gerekmektedir. Buna uygun olmayan tahsilat ve harcamalar, 4081 Sayılı Kanuna aykırılık ve suç oluşturacaktır.

Kanuni gerekçeleri yukarıda açıklandığı üzere, tahsil edilecek idari para cezaları, hayvan satış bedelleri, depo edilen paralardan irat kayıt edilen gelirler, teberruğ ücreti ve diğer gelirlerin, gelir tablosundan çıkarılmasına, şayet geçen yıllarda bu ve benzeri tahsil edilmiş meblağlar varsa, bunların toplamı ile bankadaki koruma sandığı mevcudunun, koruma bekçilerine ödenecek yıllık tutardan çıkarıldıktan sonra, koruma hizmeti alacaklardan tahsil edilecek koruma ücreti tutarı olarak belirlenmesine,

5-4081 Sayılı Kanun'un 15 ve 16 inci maddeleri gereğince, koruma bütçesinin; koruma hizmeti alacak çiftçilere ilan edilmesi, alınacak koruma ücretleri tutarının da koruma hizmeti alacak çiftçilere tebliğ edilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, koruma bütçesinde; koruma hizmeti alacak çiftçilerin isimleri ile bütçe yılına esas ekili/dikili ürün ve alanları ile sahip oldukları hayvan sayılarına ilişkin listeye yer verilmesi ve bunlarla orantılı olarak her bir koruma hizmeti alacak çiftçinin ödeyeceği koruma ücreti tutarının belirlenmesi zorunludur. Kanun'un 15 inci maddesi gereğince, koruma ücretlerinin son ödeme tarihinin de koruma meclislerince belirlenmesi zorunluluktur. Koruma ücretleri ise; koruma hizmeti alanların arazisinin verimi, mahsulünün veya hayvanının cinsine göre belirlenmesi zorunludur.

Koruma hizmeti alacak çiftçilerin isimleri, bütçe yılına esas ekili/dikili ürün ve alanları ile sahip oldukları hayvan sahipleri esas alınarak belirlenmiş

koruma ücretlerini gösterir listenin de, teklif bütçesine eklenmesine, her koruma kadro ve bütçe teklifinde de bunun eksiksiz olarak düzenlenmesine, 6-4081 sayılı Kanun'un 31 inci maddesi gereğince düzenlenen idari para cezası tutarları; Hazine ve Maliye Bakanlığınca her yıl belirlenen yeniden değerlendirme oranlarına göre, her yıl değişmektedir. 4081 sayılı Kanun'un 8 inci maddesinin 5 inci fıkrasında belirtilen ve idari para cezaları için ihlali esas olan, koruma önlemlerinin; her bütçe yılında yeniden belirlenip, murakabe heyetine teklif edilmesi zorunludur.

Bu nedenle; 4081 Sayılı Kanununun 31 inci maddesinin 1 inci fıkrasında belirtilen, (A)Hayvanların korunması, sevk ve idareleri ile geçeceği yolların belirlenmesi, B) tarla, bağ ve bahçe sınırlarının belli edilmesi veya korunmasını temin için mümkün ve alışılmış engeller konulması, C) tarla-bahçe yolları ile sulama kanal ve tesislerinin korunması ana çerçevesine göre; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 4 üncü maddesinin 1 inci fıkrasına uygun olarak belirlenecek koruma önlemlerinin de, 2022 yılı bütçesi ile birlikte teklif edilmesine, her koruma kadro ve bütçe teklifinde de bunun eksiksiz olarak yenilenmesine,

İş bu kararımızda ilgili kanun hükümlerine uygun olarak belirtilen hatalı işlemlerin düzeltilmesi ve belirtilen eksiklikler de giderildikten sonra, teklifin en kısa sürede yeniden yapılması için, ... Çiftçi Malları Koruma Başkanlığına resmi yazı ekinde bildirilmesine, oy birliği ile karar verilmiştir.

.....**MURAKABE HEYETİ**

9-KORUMA BEKÇİLERİ İLE YAPILACAK SÖZLEŞME ÖRNEĞİ

BELİRLİ SÜRELİ HİZMET SÖZLEŞMESİ

1-TARAFLAR:

a-İŞVEREN : .....ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA MECLİSİ BAŞKANLIĞI
İŞ YERİ ADRESİ : .....

b-HİZMET VERECEK OLAN;, ...Murakabe Heyetinin .....tarih ve .....sayılı kararıyla onaylanan koruma kadro ve bütçesinde yer alan, ...Kaymakamlığının ..... tarihli Bekçi Seçim Mazbatasını onayı ile görevlendirilen, Koruma Bekçisi .....T.C Kimlik nolu .....

İKAMETGAH ADRESİ: .....

2-VERİLECEK HİZMET: .....Çiftçi Malları Koruma Başkanlığının, koruma sahası içinde ve iş bu sözleşmeyle belirlenmiş olan mıntikalarda, 4081 Sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun'un 12 inci, 24 üncü ve 25 inci maddelerinde belirtilen iş ve işlemlerin yapılmasıdır.

3-KORUMA BEKÇİSİNİN ÇALIŞMA YERİ: .....köyü/belediyesi sınırları içinde olup, Çiftçi Malları Koruma Başkanlığımız koruma sahası içerisinde yer alan .....mıntikalarıdır.

4-SÖZLEŞMENİN SÜRESİ: Sözleşme süresi, onaylanmış .....yılı koruma kadro ve bütçesinde belirlenen süre ile sınırlı olup, bu süreden daha az veya daha fazla olamaz. .... ay.....gün süreli olan iş bu hizmet sözleşmesi ..... tarihinde başlar, ...tarihinde ve tarafların herhangi bir bildirim yapmasına gerek olmadan kendiliğinden sona erer.

Ancak;

a-Koruma bekçisinin istifa etmesi,

b-Koruma bekçisinin, 4081 Sayılı Kanun'un 14 üncü maddesinde belirtilen ve işten çıkarma cezasını gerektiren fiilleri işlemesi,

c-4081 Sayılı Kanun'un 6 ıncı maddesinde belirtilen ve beş kişilik koruma meclisi sayısının istifalar nedeniyle iki kişiye düşmesi nedeniyle karar yeter çoğunluğunun olamaması, ya da koruma meclisinin fiilen görevinin başında olmaması,

hallerinde sözleşme kendiliğinden sona ermiş olur.

4081 Sayılı Kanun gereğince, 20... Yılı Koruma Bütçesine bağlı olan iş bu sözleşmenin, bir sonraki koruma bütçesi yılı için taraflarca devam ettirilme veya yenilenme zorunluluğu bulunmamaktadır.

5-ÇALIŞMA SÜRELERİ: İş bu sözleşmede belirtilen tarih aralıklarında olmak üzere, koruma bekçileri; koruma meclisi başkanlığınca gündüz veya gece vardiyasında günlük 11 saati açmamak üzere haftalık 6 günlük çalışmayı kabul eder. Çalışma Saatleri mevsim koşulları dikkate alınarak çiftçi malları koruma başkanlığınca değiştirilip, tebliğ edilmek üzere; genel olarak, gündüz vardiyası sabah 05 veya 07 de başlar, akşam 16.00 veya 18.00 da biter. Akşam vardiyası 16.00 veya 18.00 da başlar, gece 03.00 veya 05.00'de sona erer. Vardiyalar dönüşümlü olarak devam ettirilebilir. Resmi tatillerde dâhil olmak üzere, her haftanın herhangi bir günü koruma bekçisine tatil olarak kullanılır.

6-ÜCRET VE ÖDEME ZAMANI: Koruma bekçisine aylık asgari ücret tutarının altında olmamak üzere, murakabe heyetince onaylanan ve koruma bütçesinde belirtilen miktarda (SGK primleri, resmi kıyafet ve onaylı bütçedeki her türlü ücret dahil) ..... TL toplam brüt ücret ödenmesini taraflar kabul eder. Murakabe heyetince onaylanan koruma bütçesi haricinde herhangi bir ödeme yapılmaz.

Net ücret ödeme zamanı için, 4081 Sayılı Kanun'un 15 inci maddesinin 3 üncü fıkrası esas alınır. Koruma hizmeti alanların koruma ücretlerini koruma sandığına ödeyecekleri tarih ve zamanlar esas alınarak, net ücret ödemesi (brüt ücretten SGK primleri ve resmi kıyafet gideri ve varsa diğer yapılması planlanan ödemeler düşüldükten sonra kalan tutar) koruma bekçisinin banka hesap numarasına yapılır. Koruma ücretlerinin tahsilindeki gecikmeler nedeniyle ücret ödemelerinde de gecikme olabilir.

Avans verilmez.

7- İZİN: Çiftçi Malları Koruma Başkanlığının uygun göreceği tarihlerde olmak üzere, sözleşme süresi içerisinde 1 hafta ücretli izin verilebilir. Bu süre koruma meclisinin uygun görmesi ve murakabe heyetinin de onayı ile 2 haftaya kadar çıkarılabilir. Hizmetin gereği olarak, izinler bir bütün halinde değil, parça parça kullanılır.

8-ULUSAL BAYRAM GÜNLERİ GENEL TATİL ÇALIŞMASI: Koruma bekçisi genel tatil günlerinde de, 5 inci madde belirtilen haftanın bir günlük tatil hakkı hariç, çalışmayı kabul eder.

9-DİĞER KOŞULLAR:

A) Koruma bekçisi, koruma hizmetlerinin ifası sırasında, 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda belirtilen kurallara uymayı kabul eder.

B) Koruma bekçisi, 4081 Sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun 14 üncü maddesinde işaret edilen, 442 Sayılı Köy Kanunu'nun 80 ve 81 inci maddelerinde belirtilen yasak hal, davranış ve işleri yapması durumunda, koruma/ihtiyar meclisince; disiplin cezası, ücret kesme cezası ve işten çıkarma cezası verileceğini bilir ve kabul eder.

C) Koruma bekçisi, koruma hizmetleri için kendisine teslim edilen demirbaş malzemeyi, amacı dışında kullanmamayı, korumayı ve sözleşme süresinin herhangi bir şekilde sona ermesi halinde de eksiksiz olarak teslim etmeyi, kendi kusurundan kaynaklı meydana gelmiş bir zarar varsa, tazmin etmeyi kabul eder.

D) Koruma bekçisi, 4081 Sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun 33 üncü maddesinde işaret edilen, 442 Sayılı Köy Kanunu'nun 77 inci maddelerinde belirtilen hal ve durumlarda silah kullanacağını bilir ve kabul eder.

E) Koruma bekçisi, 4081 Sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun 23 üncü maddesinde işaret edilen, 4081 Sayılı Kanunda tanımlanmış koruma hizmetleri yürütürken işleyeceği suçlar nedeniyle, Türk Ceza Kanunu'nun kamu görevlilerine ilişkin hükümlerinin tatbik edileceğini bilir ve kabul eder.

F) Koruma bekçisi, 4857 sayılı İş Kanununa ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olmadığını, 4081 Sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun'un 7 inci maddesinin 2 numaralı bendine uygun olarak, kamu hukuku prensipleri dâhilinde ve iş bu sözleşme müddetiyle sınırlı olarak atanmış olduğunu bilir ve kabul eder.

G) İş bu sözleşme, bekçi seçim mazbatasını Kaymakamca onaylanmadan, sözleşme yılına ait koruma kadro ve bütçesi murakabe heyetince onaylanmadan, yürürlüğe giremez ve hükümsüzdür.

H) İş bu sözleşmeden çıkacak uyuşmazlıkların giderilmesi hususunda ise .....Mahkemeleri ve icra daireleri yetkilidir.

I) İş bu sözleşmedeki adresler, tarafların tebligat adresleri olup, değişiklik durumunda yeni adreslerin yazılı olarak bildirilmesini taraflar kabul eder.

İ) İş bu sözleşmede belirtilmeyen hususlarda, 4081 Sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun esas olmak üzere, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

J) İş bu sözleşmeye taraf olan .....Koruma Meclisinin başkan ve üyelerinden istifa nedeniyle boşalma olması halinde, yerine görev alan yedek üyelere dahil olmak üzere, koruma meclisi başkan ve üyeleri bu sözleşme hükümlerinden müştereken sorumlu olup, sözleşme; seçimle görevlendirilmiş koruma meclisi başkanınca imzalanır.

İş bu sözleşme; 4081 Sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun'un 7 inci maddesinin II inci bendi gereğince üç sayfa ve iki suret hazırlanmıştır. Okunarak, taraflarca birinci ve ikinci sayfaları parafılanıp, üçüncü sayfaları imzalanmış ve taraflara birer suret verilmiştir..../.../20..

.....ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA BAŞKANI

İmza ve Mühür

Koruma Bekçisi

Adı ve Soyadı

MATBU BELGELER
1-BEKÇİ SEÇİM FORMU

BEKÇİ SEÇİM MAZBATASI

NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU

İL :
İLÇE :
KÖY/MAHALLE :

FOTOĞRAF
Son altı
ay içinde
çekilmiş

Adı		Boy	
Soyadı		Beden	
T.C Kimlik No		Ten Rengi	
Baba adı		Baş Şekli	
Anne adı		Saçlar	
Doğum Yeri		Bıyık	
Doğum Tarihi		Sakal	
İkametgâhı		Göz Rengi	
		Burun	
		Yüz Çehresi	
		Alın	
Değişmeyen Alameti			

Yukarıda açık kimliği ve eşgali yazılı .....'nın, yapılan incelemelere göre 442 sayılı Köy Kanunu'nun 71 inci maddesinde yazılı koşulları taşıdığı anlaşıldığından, 2022 yılı koruma kadro ve bütçesinde belirlenen ücretle 2022 yılında..... ay süreyle koruma hizmetlerinde çalıştırılmak üzere, Çiftçi Malları Koruma Bekçiliğine seçildiğini gösterir mazbatadır. .... / .... / 2022

.....**ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA BAŞKANLIĞI**
BAŞKAN ÜYE ÜYE ÜYE ÜYE

ÜYE

MAZBATA ARKA YÜZÜ

.....oğlu.....olma ..... T.C Kimlik Nolu
.....'nın Nüfus kaydında .../.../..... doğumlu olduğu
görölmüştür.

.../.../2022
Nüfus Müdürü

Yapılan incelemede Askerlikçe bir ilişiği olduğu/olmadığı anlaşılmıştır.

.../.../2022
Askerlik şube Başkanı

Yapılan incelemelerde, sabıka kaydına rastlanılmıştır/rastlanılmamıştır.

.../.../2022
Cumhuriyet Savcısı

Yapılan genel muayenede Bekçilik yapmasına mani hali
görölmüştür/görölmemiştir.

.../.../2022
Hükümet Tabibi

Yapılan incelemede, namuslu ve ahlaklı olma, yüz kızartacak hal açısından
Bekçilik yapması uygun görölmüştür/görölmemiştir.

.../.../2022
Jandarma Komutanı

TASDİK OLUNUR

.../.../2022
KAYMAKAM

AÇIKLAMALAR

Ödeme emri, kamu alacaklarının vadesinde ödenmemesi üzerine düzenlenen bir bildirim olup idari nitelikte bir işlemdir.

ÖDEME EMRİNE KARŞI BORÇLUNUN ÖDEVLERİ

Kendisine ödeme emri tebliğ edilen kamu borçlusunun üç seçeneği bulunmaktadır.

1-Ödeme emrine konu borcu ödemek. (Kamu alacağının ödenmesinde genel kural, ödemenin yapılması olup böylece söz konusu alacak ortadan kalkacaktır.)

2-Ödeme emrine karşı dava açmak.(Diğer bir seçenek ise tebliğ olunan ödeme emrinin tamamına veya bir kısmına karşı dava açmaktır. Açılan davanın sonucuna göre tamamen veya kısmen ödeme emrinin iptaline karar verilmesi halinde kamu alacağının ödenmesine gerek kalmayacaktır.)

3-Ödeme yapılamayacak ise mal bildiriminde bulunmak.(Eğer, hiçbir suretle ödeme yapılamayacak veya dava açılmayacak ise bu durumda mal bildiriminde bulunulması gerekecektir. Mal bildirimi: borçlunun gerek kendisinde, gerekse üçüncü şahıslar elinde bulunan mal, alacak ve haklarından borcuna yetecek miktarın, nev'ini, mahiyetini, vasfını, değerini ve her türlü gelirlerini veya haczi kabil mal veya geliri bulunmadığını ve yaşayış tarzına göre geçim kaynaklarını ve buna nazaran borcunu ne suretle ödeyebileceğini yazı ile veya sözle çiftçi malları koruma başkanlığına bildirmesidir.)

6183 sayılı Kanununun 114.maddesine göre kendisine ödeme emri tebliğ olunan ve malı olmadığı yolunda bildirimde bulunan amme borçluları bu bildirim ile birlikte veya bildirim tarihinden itibaren 15 gün içinde:

1. En son kanuni ikametgah ve iş adreslerini,
2. Varsa devamlı mükellefiyetleri bulunan diğer tahsil dairelerini ve amme idarelerini ve bunlardaki hesap ve kayıt numaralarını bildirmek, nüfus kayıt suretini vermek mecburiyetindedirler. Bu vazifeyi makbul bir özre dayanmadan zamanında yerine getirmeyenler **elli güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.**

ÖDEME EMRİNE KARŞI İTİRAZ YOLLARI

6183 sayılı Kanununun "ödeme emrine itiraz" başlıklı 58.maddesinde, ödeme emrine karşı açılacak davalarda ileri sürülebilecek iddialar üç noktada toplanmıştır. Bu iddialar aşağıda sayılmaktadır;

- 1-Borcun Olmadığı,
- 2-Borcun Kısmen Ödenmiş olduğu,
- 3-Zaman aşımına uğramış olduğu.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI TAHSİLAT GENEL TEBLİĞİ GEREĞİNCE

Haciz: 6183 sayılı Kanununun 62 nci maddesine göre, amme alacağının takibinde haciz tatbiki için borçlunun mal bildiriminde bulunması şart değildir. Kendisine ödeme emri tebliğ edilen borçlunun Kanunda belirtilen süre içerisinde mal bildiriminde bulunmaması halinde, tahsil dairesince tespit edilen borçlu veya üçüncü şahıslar elindeki menkul ve gayrimenkul malları ile alacak ve haklarından amme alacağını karşılayacak miktarının derhal haczi gerekmektedir.

Ödeme emri tebliği üzerine mal bildiriminde bulunmayan borçlunun, Kanununun 60 ıncı maddesine göre hapsen tazyik edilmesi, borçluya ait malların Çiftçi Malları Koruma Başkanlığınca haczine engel değildir.

Bu itibarla, amme alacağını süresi içerisinde ödemediği için aynı Kanununun 55 inci maddesi gereğince kendisine ödeme emri tebliğ edilen borçlunun 15 gün içerisinde borcunu ödememesi veya mal bildiriminde bulunmaması halinde, hakkında bir taraftan 60 ıncı maddeye göre işlem yapılmakla beraber diğer taraftan da tahsil dairesince tespit edilecek olan malların 62 nci maddeye göre haczedilerek 84 üncü ve müteakip maddelerde açıklandığı şekilde paraya çevrilmesi ve bu suretle amme alacağının tahsili sağlanacaktır.

3-Cebran haciz için HACİZ VARAKASI formu

HACİZ VARAKASI

T.C
..... ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA BAŞKANLIĞI

TARİH:

BORÇLUNUN _____ .

ADI VE SOYADI :
BABA ADI :
DOĞUM TARİHİ :
T.C KİMLİK NO :
ADRESİ :

ÖDEME EMRİNİN

Tebliğ Şekli :	Tebliğ Tarihi:
HACZİN	
Nedeni :	
Yasal Dayanağı:	

HACİZ KONUSU AMME ALACAĞININ

KARAR TARİHİ VE SAYISI	BORCUN NEDENİ	TUTARI	AÇIKLAMALAR
TOPLAM			

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 62 inci maddesine göre, yukarıda adı ve soyadı ile miktarı gösterilen borçlunun mal bildiriminde gösterdiği veya Çiftçi Malları Koruma Başkanlığımızca tespit edilen (kendi elinde veya üçüncü şahıslar elinde bulunan) menkul ve gayrimenkul malları ile alacak ve haklarından, amme alacağına yetecek miktarının haczine karar verilmiştir.

..... ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA BAŞKANLIĞI
KORUMA MECLİSİ BAŞKANI
.../.../....

4-MAL BİLDİRİMİNDE BULUNMAYANLAR İÇİN HAPİS TALEBİ

İCRA MAHKEMESİ HAKİMLİĞİNE

.....

KONU : Hapsen tazyik kararı hakkında.

BORÇLUNUN :

ADI SOYADI :

ADRESİ :

ÖDEME EMRİNİN :

TARİHİ :

NUMARASI :

TEBLİĞ TARİHİ :

AMME ALACAĞININ :

NEVİ :

MİKTARI :

DÖNEMİ :

KESİNLEŞTİĞİ TARİH :

Yukarıda açık adresi yazılı borçlu, kendisine 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 55 inci maddesine göre "ödeme emri" tebliğ edildiği halde, 15 gün içinde borcunu ödemediği gibi mal beyanında bulunmamış ve itiraz da etmemiştir. Söz konusu takibat işlemleri ektedir.

Anılan Kanun'un 60 ıncı maddesi gereğince, adı geçen mal bildiriminde bulununcaya kadar bir defaya mahsus olmak ve üç ayı geçmemek üzere, hapsen tazyikine karar verilmesini ve kararın infazı için Cumhuriyet Savcılığına yollanmasına müsaadelerinizi arz ederim.
.../.../2022

.....ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA BAŞKANLIĞI
Başkan

EKLER**1-YENİDEN DEĞERLEME ORANLARINA GÖRE İDARİ PARA CEZALARI**

YILLAR	YENİDEN DEĞERLEME ORANLARI	31 İNCİ MADDENİN 1 İNCİ FIKRASINA GÖRE VERİLECEK ALT VE ÜST SINIRLARI BELİRLİ İDARİ PARA CEZALARI		31 İNCİ MADDENİN 2 İNCİ FIKRASINA GÖRE VERİLECEK MAKDU İDARİ PARA CEZALARI	
		50 TL	250 TL	10 TL	200 TL
2009	12%	56	280	11	224
2010	2,20%	57	286	11	228
2011	7,70%	62	308	11	245
2012	10,26%	68	340	12	270
2013	7,80%	73	366	12	291
2014	3,93%	76	381	12	302
2015	10,11%	84	419	13	332
2016	5,58%	89	443	13	350
2017	3,83%	92	460	13	363
2018	14,47%	105	526	14	415
2019	23,73%	130	651	17	513
2020	22,58%	160	798	20	628
2021	9,11%	174	871	21	685
2022	36,20%	237	1.185	28	932
2023	122,93%	528	2.641	62	2.077

2023 yılı ceza miktarları, Maliye Bakanlığı'nca **24 Kasım 2022 tarih ve 32023 sayılı Resmi Gazete'de** yayımlanarak yürürlüğe giren 542 Sıra Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde belirlenen % 122,93 yeniden değerlendirme oranına uygun olarak tespit edilmiştir.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 17 inci maddesinin (7)inci fıkrası gereğince; İdarî para cezaları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır. Bu suretle idarî para cezasının hesabında **bir Türk Lirasının küsuru dikkate alınmaz.**

2-4081 SAYILI KANUN UYGULAMALARINDA KARŞILAŞILAN KONULARA AİT, SORULAR VE CEVAPLARI:

1-Belediyeler, Koruma Meclisi ve Murakabe Heyetine üye seçmiyorum diyebilir mi? Belediye seçimlerinin her yenilenmesinden sonra, Koruma meclisleri ile murakabe heyetine 5 asil 5 yedek üye seçmek üzere; 4081 sayılı Kanun 4'üncü maddesi ile Belediye Meclisleri görevli ve yetkili kılınmıştır. Kanun'un yürütülmesinden belediyelerin bağlı olduğu İçişleri Bakanlığı da sorumludur. Bu nedenle 4081 sayılı Kanun'la verilmiş olan bu görevi yapmıyorum/yapamıyorum diyebilme imkânı bulunmamaktadır. Resmi olarak böyle bir durum olursa, Kanun'un 11 inci maddesi gereğince, konunun Kanuna uygun olarak yürütülmesini sağlanması için Valilik nezdinde girişimde bulunulması ve sorunun çözülmesi sağlanmalıdır.

2-Koruma ve ihtiyar meclisleri İlçe Müdürlüğünden bilirkişi talep edebilir mi? Edebilir, çünkü 4081 Sayılı Kanun'un 25 inci maddesinde zararın miktarının vukuf ehli ile tespit edileceğine işaret edilmiştir. Vukuf ehli, bilirkişi;"(çözülmesi özel veya bilimsel bilgiye dayanan, düşüncesine başvuru kimse, belirli bir konudan iyi anlayan ve bir anlaşmazlığı çözümler için kendisine başvuru kimse, uzman, eksper) anlamına gelir, tarımsal zararların tespiti ile zirai eğitim almış kişiler tarafından yapılabilir. Zorunlu değildir, kişiler müsait oldukları ve talep ettikleri ücretlerinin maliye veznesine yatırılmış olması kaydıyla bilirkişilik yapabilirler. Koruma ve ihtiyar meclisleri bilirkişi ihtiyacını, o ilçede bulunan konu uzmanı herkesi özelde çalışanlar dâhil temin edebilirler. Bilirkişinin resmi kurum görevli olması gerekmemektedir.

3-Bekçiler emekli olabilir mi? Bekçiler işçi veya memur olmayıp, kamu hukuku prensipleri dâhilinde mülki amir onayı ile görev yapmaktadırlar. SGK mevzuatları çerçevesinde gerekli koşulları yerine getirmeleri halinde emekli olabilmeleri yönünde herhangi bir engel bulunmamaktadır.

4-Kanun'un 34 üncü maddesi gereğince çiftçiler parsellerinin tamamı veya bir kısmı için koruma hizmeti almak isteyebilirler mi? 2018 yılında yapılan düzenlemede buna herhangi bir engel durum söz konusu değildir. Koruma hizmeti alanların isteğine bağlı olarak bir yıl almayıp ertesi yıl tekrar almak için müracaat etmesinde de Kanunen bir sakınca bulunmamaktadır.

5-Koruma ücretleri, ölmüş çiftçilerin yerine varisleri ya da tarımsal faaliyeti yapan kişilerden mi alınmalı? 4081 Sayılı Kanun'un 16 ıncı maddesi gereğince, fiilen tarımsal faaliyeti yapanlardan (varis, ortak, kiracı, yarıcı), 34 üncü madde kapsamında koruma hizmeti almak istemediğini belirtmediği müddetçe, koruma ücretinin alınması zorunludur.

6-Koruma ve ihtiyar meclisleri, koruma ücretlerini avukat tutmak suretiyle tahsil etmektedirler. Bu Kanun'a uygun mu? 4081 Sayılı Kanun'un 15 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında, koruma bedellerinin her yerin üretim duruma göre tespit edilecek en müsait zamanda (koruma ücretlerinin ödenmesi için belirlenen son ödeme tarihi) Tahsil Emval Kanun'una göre tahsil edileceği belirtilmiştir. Ayrıca, koruma meclisi başkanının koruma meclisi üyelerinden birisini tahsildar olarak

görevlendireceği işaret edilmiştir. 6183 Sayılı Kanun'un 2 inci maddesinde de Tahsil Emval Kanununa göre tahsil edileceği bildirilen her çeşit alacaklar hakkında da 6183 sayılı Kanun hükümlerinin tatbik olunacağı belirtilmiştir.

6183 sayılı Kanuna göre tahsil edilmesi gereken bir alacağın genel hükümlere göre tahsili yoluna gidilmesi, hem 4081 Sayılı Kanun'un 15 inci maddesine aykırılık teşkil edecek hem de kamu idaresi aleyhine sonuçların ortaya çıkmasıyla **idari ve mali sorumluluk** söz konusu olacaktır. Genel hükümlere göre tahsil edilecek alacaklar ise kural olarak 2004 sayılı Kanun ve Borçlar hukuku hükümlerine göre tahsil edilmektedir. Bu şekilde tahsil 2004 sayılı Kanun'un 47 inci maddesine de aykırılık teşkil etmektedir.

Konuyu biraz daha detaylandırırsak, İcra takibi farklı şekillerde yapılabilir. İlamlı icra takibi mahkeme kararına dayanılarak yapılır. Diğer ise ilamsız icra takibidir.

İlamsız icra takibi işleminde yapılan takip bir mahkeme kararına dayanmaz. Alacaklı olan, İcra Müdürlükleri aracılığıyla alacağını tahsil etmek için takip başlatır. **İlamsız icra takibinde (genel haciz yolu ile takip) görevli merci icra dairesidir.** Alacağın miktarı ya da değeri bakımından bir ayırım bulunmamakla beraber tüm ilamsız icra takiplerinde icra daireleri borçlunun adresine bir ödeme emri gönderir. Ödeme emrinde ilk olarak "alacak miktarı" ve "alacağın dayanağı" gösterilir. Bu ibarelerin ödeme emrinde yazmasının sebebi ise borçlunun ödeme emrine itiraz edip etmeyeceğine karar verebilmesidir. **Ancak bu ödeme emrine süresi içerisinde itiraz edilmediği takdirde, takip devam ediyor ve kesinleşiyor. Ancak, Çiftçi Koruma başkanlıklarının bu yolla koruma ücreti alacağını veya idari para cezasını takip etmeleri durumunda, itiraz edildiği takdirde, takip durmakta ve duran takibi devam ettirmek ve bunu tahsil etmek mümkün olmamaktadır.**

Yargı kararları da çiftçi malları koruma başkanlıklarının ilamsız icra takibi yapmasının 4081 sayılı Kanuna aykırı olduğu yönündedir. YARGITAY 12.Hukuk Dairesi Esas: 2001/8811 Karar: 2001/10000 Karar Tarihi: 05.06.2001

Bu nedenle koruma ve ihtiyar meclisleri kendilerinin ödeme emri gönderip, haciz varakasına dayanarak kendilerinin haciz işlemi başlatması gerekirken bunu avukat ve icra daireleri aracılığı ile ilamsız icra takibi yapması, hem 4801 sayılı Kanuna hem de 2004 sayılı Kanuna aykırıdır.

7-Koruma ve ihtiyar meclislerinde tespit edilen bir suçun savcılığa bildirilmesi işini kim yapmalı? 4081 Sayılı Kanun'un 23 üncü maddesinde, koruma ve ihtiyar meclisi üyelerinin bu Kanun ile ilgili görevleri dolayısıyla işledikleri suçlarla ilgili olarak Türk Ceza Kanununun kamu görevlilerine ilişkin hükümlerinin tatbik olunacağı belirtilmiştir. Bu nedenle böyle bir tespit söz konusu ise, durumun İdare Kuruluna bildirilmesi yeterlidir. Diğer işlemler İdare Kurulunca yerine getirilir.

8-İdari para cezasının tahsilini kim yapmalı? 4081 Sayılı Kanun'un 31 inci maddesinin son fıkrası gereğince, idari para cezalarının tahsiline; kamu tüzel

kişiliği olan koruma ve ihtiyar meclisleri yetkilidir. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 17 inci maddesinin 4 üncü fıkrası gereğince, süresi içinde ödenmeyen idari para cezaları; 6183 sayılı Kanun çerçevesinde koruma ve ihtiyar meclislerinin, kendilerinin tahsil etmesi gerekmektedir.

9- Koruma bekçilerine yıllık izin verilir mi? Koruma bekçileri 4854 sayılı İş Kanuna ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak çalıştırılmamaktadırlar. Ayrıca koruma bekçileri bütçe yılına bağlı olarak her yıl en fazla 12 ay çalıştırabilirler. 4081 Sayılı Kanun'un 7 inci maddesinin 2 inci fıkrası gereğince, koruma bekçilerinin çalışacakları mıntıklarının, çalışma müddet ve şartları ile maaş ödeme periyodlarının, koruma ve ihtiyar meclislerince belirlenmesi zorunluluktur. Bu nedenle koruma kadro ve bütçesi onaylandıktan sonra koruma bekçileriyle BELİRLİ SÜRELİ HİZMET SÖZLEŞMESİ yapılması gerekmektedir. İzin dahil tüm özlük haklarının bu sözleşmeyle belirlenmesi esastır.

1/7/2000 tarih ve 24096 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 442 sayılı Köy Kanuna dayanılarak hazırlanan **Köy Korucuları Yönetmeliği**'nin 15 inci maddesinde ise **"Köy korucularına 30 gün yıllık izin verilir. Ayrıca, mazeretleri nedeniyle yılda toplam 15 günü geçmemek üzere ilgili köy muhtarının onayı ile izin verilir. Hastalıkları halinde resmi sağlık kurum ve kuruluşlarından verilecek raporlar uyarınca, yılda toplam 30 günü geçmemek üzere sağlık izni verilir. Ancak, köy korucularının görevleri nedeniyle, vücutlarında meydana gelecek yaralanmalar ve diğer tedavi gerektirecek durumlar üzerine, yine resmi sağlık kurum ve kuruluşlarınca verilecek rapor süresince izinli sayılırlar. Köy korucularının, yıllık, mazeret ve sağlık izinleri süresince aylık ücretleri kesilmez."** düzenlemesi bulunmaktadır. Bekçilerin seçilme usulleri, disiplin cezaları ile hangi hallerde silah kullanabilecekleri konusunda 4081 Sayılı Kanun'un 7, 14, 26 ve 33 üncü maddelerinde; Köy Kanunundaki usullerin esas alınacağı belirtilmiştir.

Yılda en fazla 12 ay çalıştırılabilecek olan bekçilere; yıllık kaç gün izin verileceği konusunun, koruma ve ihtiyar meclisleriyle koruma bekçileri arasında yapılacak sözleşme ile belirlenmiş olması gerekmektedir.

10- Koruma ve ihtiyar meclisi üyeleri bekçi olabilir mi? Bekçinin ismi belli olmalı mı? 4081 sayılı Kanun'un 12, 13, 14, 24, 32 ve 33 üncü maddelerinde; bekçilerin görevleri düzenlenmiş olup, koruma ve ihtiyar meclislerinin görevleri ise 7 inci maddede belirlenmiştir. Koruma bekçileri; mülki amirin izniyle olağanüstü haller hariç, görevleri dışında ve koruma sahası dışında gönderilemezler. Bu nedenle koruma meclisi üyeleri bekçi olarak görev yapamaz. Kendilerini bekçi olarak görevlendirip koruma bekçilerine ödenen ücreti alamaz. Çünkü Kanun'un 9 uncu maddesiyle, koruma meclisi üyelerine ücret ödenemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Bekçiler, Bekçi Seçim Mazbatası ile görevlendirilmeleri, koruma kadro ve bütçesi ile birlikte murakabe heyeti onayına teklif edilmesi gerektiği için isimlerinin belirlenmiş olması gerekmektedir.

11-Bekçilerin SGK pirim borçları kimden tahsil edilebilir? Süresinde ödenmeyen sigorta primlerini tahsil etmek üzere SGK tarafından, borçlular

(işveren sıfatıyla KORUMA VE İHTİYAR MECLİSLERİ Başkan ve Üyeleri) hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre icra takip işlemleri yapabilmektedir. Borçlu hakkında icra takip işlemleri ödeme emrinin tebliği suretiyle başlamaktadır. Ödeme emrinin tebliğ edildiği tarihten itibaren 15 gün içinde borcun tamamını ödemesi, aksi takdirde aynı süre içerisinde mal bildiriminde bulunması, borçların tecil ve taksitlendirmesi gerekmektedir.

28 Eylül 2008 tarih ve 27011 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren AYLIK PRİM VE HİZMET BELGESİNİN SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA VERİLMESİNE VE PRİMLERİN ÖDENME SÜRELERİNE DAİR USUL VE ESASLAR HAKKINDA TEBLİĞ'in **4.5 inci maddesinin Primlerin ödenmesinden işverenle birlikte sorumlu tutulanlar başlığında;** Kurumun prim ve diğer alacaklarının süresi içinde ödenmemesi halinde, KORUMA VE İHTİYAR MECLİSİ BAŞKAN VE ÜYELERİ birlikte, müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmuşlardır.

Dolayısıyla, sigorta primlerinin haklı bir neden olmaksızın ödenmemesi halinde, istifa etmiş olsa bile sorumlu koruma meclisi başkan ve üyeleri için de icra takibi yapılabilmektedir. **YARGITAY 10. HUKUK DAİRESİNİN E. 2010/7465 K. 2011/16239 T. 28.11.2011 SAYILI kararı da bu yöndedir.**

SGK prim borçları; Kamu tüzel kişiliği olarak Çiftçi Malları Koruma Başkanlıklarının borcu olup, bu borçlar;

1-Varsa koruma sandığının banka mevcudundan,
2-4081 sayılı Kanuna göre harcanma imkânı bulunmayan tahsil edilmiş idari para cezalarından, bunların da yeterli olmaması durumunda;
3-4081 Sayılı Kanun'un 15 inci ve 21 inci maddeleri gereğince koruma bekçilerine ödenen ücret (SGK primleri de dâhil) koruma hizmeti alanlardan tahsil edildiğinden, SGK prim borçları bütçe hazırlanırken koruma ücretlerine dâhil edilerek, koruma hizmeti alanlardan tahsil edilerek karşılanması gerekmektedir.

Bu şekilde tahsilat yapılamaz ya da borç ödenemez ise SGK icra yoluyla sorumlu ÇMK başkan ve üyelerinden tahsil edebilmektedir.

12-Mahkeme kararı ile ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA BAŞKANLIKLARI feshedilebilir mi? Mahkeme kararlarına uymak Anayasa gereğidir. Ancak böyle bir mahkeme kararı var mı? Çünkü Anayasa gereğince TBMM tarafından yapılan bir düzenleme ancak TBMM tarafından kaldırılabilir. Mahkemelerin böyle bir yetkisi söz konusu değildir.

13-Koruma ve ihtiyar meclisleri bekçi çalıştırıyorlar ancak bütçe yapmıyorlar bu durumda ne yapılmalı? 4081 sayılı Kanun'un 7 ve 15 inci maddeleri gereğince koruma kadro ve bütçesi ile koruma tedbirleri teklifinin her yıl yeniden yapılması gerekmektedir. Zira bekçiler onaylı bütçe yılına bağlı olarak en fazla 12 ay çalıştırılabilmektedir. Bu keyfiyet değil zorunluluktur. Çünkü alınacak koruma ücretleri, 4081 Sayılı Kanun'un 15 inci maddesinin 4 üncü fıkrası gereğince yıllık giderlere (koruma bekçilerinin yıllık ücretleri ile bunun yüzde onu tutarındaki zorunlu masraflar) göre belirlenmektedir. Şayet bu yol izlenmeyip, idari para cezalardan, ya da 4081 Sayılı Kanuna

uygun olmayan tahsilatlardan bekçilerinin maaşları ödenmeye çalışılıyorsa da; bu 4081 Sayılı Kanun hükümlerine uygun olmayan bir uygulamadır. Murakabe heyetinin böyle bir uygulamaya izin vermemesi gerekiyor. Aksi halde ileride doğabilecek sorunlardan ve sorumluluklardan murakabe heyeti de sorumlu olacaktır.

Bütçe yapılmadan bekçilerin maaş ve SGK primlerinin nasıl ödendiği hususu sorgulanmalı, denetimler yapılarak eksik ve hatalı uygulamaların giderilmesi sağlanmalıdır. Bunun için önce yazılı olarak uyarılmalı, düzeltilmesi için süre verilmeli, tekrar denetimler sonucunda usulsüzlük giderilmemiş ise idare kuruluna suç duyurusunda bulunulmalıdır.

14-Çiftçi Malları Koruma Başkanlıkları, arıcılardan konaklama ücreti, hayvan sahiplerinden ve/veya göçerlerden otlatma ücreti, bacak parası, hasat yapan biçer döğەر sahibinden ücret, koçan parası, gibi koruma ücreti dışında ücretler alabilirler mi? 4081 sayılı Kanun'un 15 inci maddesi; çiftçilerden sadece koruma hizmeti karşılığı olarak koruma ücreti alınacağına izin vermektedir. Başka bir şekilde ücret tahsiline imkân vermemektedir. Alınan her ücretin yasal dayanağı olması gerekmektedir. Kanun yalnız koruma hizmeti ve bunun karşılığı olarak koruma ücreti alınabileceğine işaret etmektedir. Koruma hizmeti haricinde hangi ad altında olursa olsun, bağış dâhil hiçbir şekilde, hiçbir kimseden para tahsili mümkün değildir.

15-Çiftçi malları koruma başkanlıkları, meraları ya da yaylaları kiraya verebilir mi? 1998 yılında yürürlüğe giren 4342 sayılı Mera Kanunu; çeşitli kanunlarla tahsis edilmiş veya kadimden beri kullanılmakta olan mera, yaylak, kışlak ve kamuya ait otlak ve çayırın tespiti, tahdidi ile köy veya belediye tüzel kişilikleri adına tahsislerinin yapılmasını, belirlenecek kurallara uygun bir şekilde kullandırılmasını, bakım ve ıslahının yapılarak verimliliklerinin artırılmasını ve sürdürülmesini, kullanımlarının sürekli olarak denetlenmesini, korunmasını sağlayan özel bir Kanun'dur. Bu nedenle 4081 sayılı Kanun meraları kapsamaz. Çiftçi Malları Koruma Başkanlıklarının, meralara yapılacak olası tecavüzleri, İl mera komisyonlarınca belirlenen kurallara aykırı hareket edenleri, mevzuatında belirtilen mercilere bildirmekten başka, meralar üzerinde herhangi bir tasarrufu mümkün değildir.

Mera Kanun'un 19 uncu maddesinde; **Muhtarlar ve belediye başkanları; mera, yaylak ve kışlakların ve sınır işaretlerinin korunmasından ve ayrıca tahsis amacına göre en iyi şekilde kullanılmasının sağlanmasından sorumludur.** Muhtarlar ve belediye başkanları ayrıca, geliştirme projelerinde öngörülen hususların yerine getirilmesinde, kamu görevlilerine yardımcı olmakla görevli ve sorumludurlar. Bu amaçla ilgili köy ve belediyelerde "Mera Yönetim Birlikleri" kurulur. Mera Yönetim Birliklerinin kuruluş ve çalışma esas ve usulleri yönetmelikle belirlenir. Muhtarlar ve belediye başkanları, mera, yaylak ve kışlaklara tecavüz olduğu takdirde durumu derhal Bakanlık il veya ilçe müdürlüğüne, il ve ilçe müdürlükleri de valilik veya kaymakamlığa bildirmekle yükümlüdürler. Bu makamlarca 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun veya 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi uyarınca gerekli işlemler yapılır.

Çiftçi ailelerinin bir mera, yaylak ve kışlakta yararlanabilmeleri için, bu yerin bulunduğu köy veya belediye sınırları içinde, tahsisin yapıldığı tarihte en az altı aydan beri ikamet ediyor olmaları gerekir. Ancak, Devletçe naklen yerleştirilenler için bu şart aranmaz. Köy ve belediye sınırları içinde arazisi olmakla birlikte tahsis kararı kapsamına girmeyen çiftçi aileleri, o köy veya belediyeye tahsis edilen mera, yaylak ve kışlakta yararlanamazlar.

Başka yere yerleşme amacı ile buldukları yeri terk eden çiftçi aileleri, yararlanma hakkını kaybeder. Ancak, bunların sürekli ikamet amacıyla geri dönmeleri halinde, bu hak komisyon kararı ile tanınabilir.

Göçerlerin mera, yaylak ve kışlaklardan yararlandırılmalarında bu Kanun hükümleri uygulanır. Göçerlerle ilgili uygulama usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Kanun'un 26'ncı maddesine göre; mera, yaylak ve kışlaklardan yararlanan çiftçi aileleri, yapılacak bakım ve ıslah çalışmalarına ait giderlere, komisyonca gerekli görülmesi halinde, valiliğin onayı ile belirlenecek süre ve miktarlarda katılmakla yükümlüdürler. Bu katılma şekli nakdi olabileceği gibi, işçilik, araç, makina veya bunların işletme giderleri şeklinde de olabilir.

Mera, yaylak ve kışlaklardan komisyonca tespit edilecek otlatma haklarına göre yararlanacak hak sahipleri bölgenin ekonomik durumu, otlatma kapasitesi ve otlatma süresi dikkate alınarak, komisyonca her yıl tespit edilecek belli bir ücreti ödemekle yükümlüdürler. Bu alanlarda otlatma hakkının üstünde hayvan otlatılmaz, otlatma haklarından fazla hayvan otlatanlardan bu ücret, fazla her hayvan sayısı için üç katı olarak tahsil edilir. Muhtarlık veya belediyeler tarafından bu amaçla yapılacak tahsilat, o yerin mera alanlarının ıslah ve geliştirilmesi amacı ile köy sandığına veya belediye bütçesinde ayrı bir hesaba gelir kaydedilir ve amacı dışında kullanılamaz.

31/7/1198 tarih ve 23419 Sayılı Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Mera Yönetmeliğinin 7 inci maddesi gereğince; **mera, yaylak, kışlak ve otlakların her türlü kiralama işlemlerinin İl Mera Komisyonu tarafından yürütülmesi esastır.**

16-Koruma hizmetlerinin alınıp alınmak istenmediği, her yıl tüm çiftçilere sorulduktan sonra mı koruma bütçesi oluşturulmalı? 7139 sayılı Kanun'un 1 inci maddesiyle 4081 Sayılı Kanun'un 34 üncü maddesinin birinci fıkrası değiştirilerek, bu kanun kapsamındaki koruma hizmetlerinin, **hizmet alanların isteğine bağlı olarak** alınacağına karar verilmiştir. Danıştay İdari Dava Daireleri 2020/56 Esas, 2020/16 Karar nolu kararında; koruma hizmetlerinin hizmet alan çiftçilerin isteğine bağlı olduğu, koruma hizmetinden yararlanmak istememeleri durumunda ve koruma hizmetinden ayrılma istemiyle yapılan başvuruların, kendileri tarafından alınan koruma tedbirlerinin ne olduğu ya da ne olması gerektiği hususu irdelenmeksizin kabul edilmesi gerektiğine hükmedilmiştir.

Bu nedenle yürürlükte olan ve genel olarak herkese koruma hizmeti verilmesi gerektiği esasına göre, Kanun'un 34 üncü maddesiyle düzenlenen istisnadan,

yararlanmak isteyenlerin başvurması gerekli olacaktır. Bu nedenle koruma hizmeti almak istemeyenlerin bunu yazılı beyan etmeleri esastır. Koruma hizmeti alıp almayacağına tüm hizmet alanlara sorulması, yürürlükte olan bir Kanun'un uygulanıp uygulanmayacağına sorgulanması anlamına gelecektir. Anayasamıza göre Kanun'un koymaya ve kaldırmaya TBMM yetkilidir.

Bununla ilgili olarak, Eskişehir'in bir ilçesinde; koruma bütçesi yapılırken, koruma hizmeti alanlara bu hizmeti isteyip istemediği sorulmadan, bütçe hazırlanmış olması nedeniyle, murakabe heyeti bütçe teklifini ret etmiştir. Murakabe heyetinin bu kararı koruma meclisi tarafından idari yargıya taşınmış ve mahkemece de bu karar yerinde bulmuşsa da, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü bu kararın, karara konu yeri bağlayacağını ve kararın doğru olmadığını mütalaa etmektedir.

17-Koruma hizmeti almak istemeyen çiftçiler, bu talebini murakabe heyetine doğrudan yapabilir mi? Ya da Çiftçi Malları Koruma Başkanlığı karar almadan, başkan imzalı resmi yazıyla talebin ret edildiğini bildirebilir mi? Tapu kaydını isteyebilir mi? Öncelikle murakabe heyeti ya da çiftçi malları koruma başkanlığına yapılan her türlü başvuruların koruma meclisi ve murakabe heyeti kararıyla neticelendirilmesi gerekir. Çünkü 4081 Sayılı Kanun'un 7 inci ve 8 inci maddeleri gereğince, muhatap koruma ve ihtiyar meclisleri ya da murakabe heyetinin başkanı değil bizzat meclis/murakabe heyeti başkan ve üyeleridir.

Bu nedenle koruma hizmeti talebi almak istemeyenler öncelikle başvurusunu koruma ve ihtiyar meclislerine yapmaları gerekmektedir. Koruma ve ihtiyar meclisleri resim yazı ile değil, alacağı karar ile talebin kabul edildiğini veya edilmediğini ilgiliye bildirir. Kabul edilmeyen talepler için ilgililer 10 gün içinde murakabe heyetine itirazda bulunur. Murakabe heyeti de; 4081 Sayılı Kanun'un 34 üncü maddesi ile Danıştay kararı gereğince, talebin kabul edildiğine ilişkin kararını alır, gereği için ÇMK başkanlığına bilgi için de ilgiliye karar suretini gönderir.

Tapu kaydı normal şartlarda istenilmesine gerek bulunmamaktadır. Ancak çiftçinin kısmi(bir kısım parselleri için) hizmet almak istememe talebi varsa bunun anlaşılabilmesi için buna ihtiyaç olabilir. Ancak tapu kaydının arazide örtüştürülmesini/bulunmasını herkesin yapabilmesine imkân yoktur. Bunu ancak kadastro elemanları yapabilmektedir. Bu nedenle koruma hizmet almak istemeyenlerden tapu kaydı istenmesi talebinin, bu çerçevede değerlendirilmesi gerekmektedir.

18-Çiftçi malları koruma başkanlığı ekili/dikili alanlara zarar verilmemesi için, belirli bölgelerde otlatma yapmayı veya kiraya vermeyi yasaklıyor? Buna yetkileri var mı? 4081 sayılı Kanun ile tarımsal üretim yapılan yerlerde çiftçilerin mallarının korunmasını sağlamaktadır. Kanun'un 8 inci maddesinin 5 inci fıkrasında, koruma ve ihtiyar meclisleri koruma hizmeti vermek üzere bir takım tedbir teklifini, murakabe heyetinin onayına sunmaktadırlar. Ancak bu teklifler; **A)Hayvanların korunması, sevk ve idareleri ile geçeceği yolların belirlenmesine, B) tarla, bağ ve bahçe sınırlarının belli edilmesi veya korunmasını temin için mümkün ve**

alışılmış engeller konulmasına, C) tarla-bahçe yolları ile sulama kanal ve tesislerinin korunmasına dair olmak zorundadır. Kanun'un verdiği bu yetki sınırı aşarak etraftaki ekili dikili alanlara zarar verir diye otlatma yapılması veya kiralanarak otlatılması engellenemez. Ancak bu şekilde otlatma yapacaklara, gerekli önlemi almaları (gerekirse etrafını çevirme dâhil), aksi takdirde Kanun'un 31 inci maddesinin 1 fıkrası gereği ceza uygulanacağı, önlem alınmadan yapılan her ihlal için bu ceza işleminin tekrarlanacağı belirtilir. Kanun, özel mülkten doğan hakların kullanılmasını engelleyecek yetki vermiyor. Kanun 16 inci maddesinde zaten kendine ait veya kirayla otlatma alanı bulunmayan sürü sahiplerinden koruma ücreti alınacağını belirterek, kendi arazisinde ya da kiralama yoluyla otlatma yapılmasını engellemediği gibi, koruma ücretinden muaf tutulacağını belirtiyor. Bu nedenle toptan yasaklama ya da muğlak ifadelerle belirsiz ve sınırsız bir yasaklama 4081 Sayılı Kanuna uygun olmamaktadır. Bu tekliflerin murakabe heyetince yerinde incelenerek düzeltilmesi sağlanmalı, hayvancılığın gelişmesine/geliştirilmesine engel olunmamalıdır.

19-Koruma ücretleri kamu alacağı mı? 6183 sayılı Kanun'a göre tahsil edileceği belirtilen her türlü alacaklar kamu alacağıdır. 4081 sayılı Kanun'un 15 inci maddesinin 3 üncü fıkrası, 6183 sayılı Kanun'un 2 inci maddesi, 5326 sayılı Kanun'un 17 inci maddesi gereğince, koruma ücretleri ve idari para cezaları kamu alacağıdır.

20-Koruma ve ihtiyar meclislerinin 50 liraya kadar olan zarar ziyanın tahsil işlerine bakma yetkisi olduğuna göre, günümüz şartlarında, bilirkişi marifetiyle zararın tespitine gerek var mı? 4081 sayılı Kanun'un 25 inci maddesinde, koruma ve ihtiyar meclislerinin seçeceği bilirkişi ile birlikte, en geç yirmi dört saat zarfında vaka mahalline giderek zararın miktarının tespit edilerek tutanak alınması gerektiğine işaret edilmektedir. Bu nedenle koruma ve ihtiyar meclisleri zararın tespit edilmesini sağlamak ile görevli kılındıklarından, zararın miktarını her halükarda belirlemek zorundadırlar. Ancak zararın tahsili konusunda yetkileri 20 TL ile sınırlıdır. Fakat zarar veren kişi zararı gönüllü olarak ödemeyi kabul ederse, bilirkişi marifetiyle ve bilimsel yöntemlerle tespit edilmiş olan zarar, tazmin edilmiş olur. Bu tespit aynı zamanda ön bir delil niteliğindedir.

21-Koruma bütçesinin yetersizliği nedeniyle koruma bekçilerinin işine son verilebilir mi?

4081 Sayılı Kanun'un 14 üncü maddesinde; bekçilere Köy Kanununun 80 ve 81 inci maddelerine göre verilecek cezalardan başka, üç günden az ve on beş günden çok olmamak üzere, ücret kesmek ve işten çıkarmak disiplin cezaları da tatbik olunabileceği, işten çıkarma kararına karşı murakabe heyetine itiraz olunacağına işaret edilmektedir.

442 sayılı Köy Kanununun 80 inci maddesinde; "Vazifesinde kayıtsızlığı ve tembelliği ve aşağıda sayılan yasak işleri yapan korucular, ihtiyar meclisi tarafından ilk defasında tekdir, ikincisinde tevbih olunur ve üçüncü defasında işten çıkarılır." denilmektedir.

81 inci maddesinde ise;

1 - Koruculuktan başka iş yapmak: mesela dükkân, kahvehane, han açıp işletmek veya bunlara ortaklık etmek;

- 2 - Köylüden herhangi birinin veya kendi hizmetinde bulunmak için izinsiz vazifesini terk etmek;
- 3 - Koruduğu bağ ve bahçe ve ekinlerden fuzuli faydalanmak;
- 4 - Kendi hayvanlarını otlatmak ve köye çobanlık etmek;
- 5 - Levha, elbise ve silah ve cüzdanını üzerinde taşımamak veya değiştirmek.

Bu hükümlerle yasa koyucu, görevinde kusuru, tembelliği veya kanunda belirtilen yasak işleri yaptığı tespit edilen koruma bekçilerine inzibati nitelikte verilecek cezaları belirlemiş olup, fiilin oluşu ve ağırlığına göre, işten çıkarma cezası verilebilmektedir. Ancak söz konusu fiilleri işlemediği halde, bütçe yetersizliği nedeniyle işten çıkarılamaz. 4081 sayılı Kanun'un 7 ve 15 inci maddeleriyle, koruma ve ihtiyar meclisleri; koruma kadrosunu belirleme yetkisine sahiptirler. Bunlara verilecek ücretler ise koruma hizmeti alanlardan tahsil edilecektir. Bu yetki çerçevesinde görevlerine atanmalarında izlenen yolun tersi (USULDE PARELLİK) yöntemle koruma kadrosu bir sonraki yılda azaltılabilir.

Ayrıca, koruma bekçilerinin görev sürelerinin (12 ay, 6 ay, 9 ay gibi) sınırlı olduğu koruma bütçesinde ve yapılacak sözleşmelerde mutlaka belirtilmesi gerekir. Aksi halde yeni bütçenin onaylanmaması veya koruma sahasındaki tüm çiftçilerin koruma hizmeti almak istememeleri halinde, koruma bekçisinin işine son verilmesi sorun yaratabilir. Böyle bir sınırlama yapılmaması durumu, ayrıca kıdem tazminatı hakkını da doğurmaktadır.

22- Hayvan sahiplerinin kendi arazilerinde veya kiraladıkları arazilerde, faili belli olmayan hayvan otlatmadan kaynaklı zararların karşılanması amacıyla depozito vermeleri durumunda izin verilmesi ve failin belli olmaması durumunda bu depozitodan zararın karşılanması yoluna gidilmesi, Kanun'a uygun mu? Koruma ve İhtiyar Meclisleri tarafından alınabilecek koruma tedbirleri, 4081 sayılı Sayılı Kanun'un 8 inci maddesinin 5 inci bendinde belirtilen A)Hayvanların korunması, sevk ve idareleri ile geçeceği yolların belirlenmesine, B) tarla, bağ ve bahçe sınırlarının belli edilmesi veya korunmasını temin için mümkün ve alışılmış engeller konulmasına, C) tarla-bahçe yolları ile sulama kanal ve tesislerinin korunmasına dair çerçeveye uygun olmak zorundadır. Otlatma yapılmasını, belirlenmiş koruma önlemleri hariç sınırlandırma yetkileri bulunmamaktadır. Ancak, otlatma yaparken ekili dikili alanlara zarar verilmemesi için kendilerinin belirlediği ve murakabe heyetince onaylanmış önlemleri ihlal edenlere 31 maddenin 1 inci fıkrası hükümlerine göre cezai işlem uygulamakla yetkilidirler.

Faili meçhul zararların ise 4081 Sayılı Kanun'un 21 maddesinin ikinci fıkrasında belirtildiği şekilde, koruma hizmeti alanlardan tahsil edilen koruma ücretlerinin %20'si oranındaki meblağdan, 29 uncu madde çerçevesinde ödenebileceği ve bu miktarın 20 TL'yi geçemeyeceği hüküm altına alınmıştır. Depozito uygulaması 4081 sayılı Kanun çerçevesinde mümkün olmayıp, tamamen keyfi bir uygulamadır. Böyle bir uygulamaya murakabe heyeti izin vermemelidir. Aksi halde doğacak hukuki sorumluluğa ortak olacaklardır.

23-Koruma başkanlığının onayı olmadan hayvan otlatan kişilerin tespit edilmesi durumunda cezai işlem uygulanır mı? 4081 sayılı Kanun'un 8 inci maddesinin 5 fıkrasının A bendi çerçevesindeki önlemler içerisinde buna yer

verilebilir. Böyle bir koruma önlemi alınmış, murakabe heyeti onaylamış ve böyle bir önlemden koruma hizmeti alanlar da haberdar edilmiş ise cezai işlem uygulanır.

24- Yasak bölgede hayvan otlatma nedeniyle alıkonan hayvanlar; sahiplerince idari para cezası ödenmediğinden dolayı satılarak, hayvan satış bedelinden idari para cezası tutarı ve işe bedeli düşülerek kalan tutarın sahibine ödenmesi yasal mı? Yasak bölge diye bir muğlak uygulama olması zaten Kanuna uygun değildir. Herhangi bir yerde otlatma yasaklanamaz, sadece ekili dikili alanlara zarar verilmemesi için otlatma yapanların gerekli önlemi (4081 sayılı Kanun'un 8 inci maddesinin 5 inci fıkrasının C bendindeki önlemler) almaması durumunda cezai işlem uygulanır. Hayvan sahibi idari para cezasını ödemedi diye de hayvanlar satılamaz. 4081 Sayılı Kanuna göre, hayvan satışı ancak ekili dikili alanlar arasında başıboş dolaşırken (zarar veren değil) yakalanan hayvanlar için mümkündür. Diğer her türlü satış Kanuna aykırıdır. Süresi içinde ödenmeyen idari para cezalarının tahsili 6183 sayılı Kanuna göre tahsil edilmesi gerekir. 4081 Sayılı Kanun'un 31 inci maddesinin 1 inci ve 2 inci fıkralarında belirtilen ihlaller için düzenlenecek olan idari yaptırım işleminin, 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu'nun ilgili hükümlerine göre tesis edilmesi zorunludur.

Hayvanların alıkonulması ile ilgili 4081 Sayılı Kanun'un 30 uncu maddesinin birinci fıkrasında; **zararı meydana getiren hayvanların**, koruma bekçileri tarafından tutanak tutulmak suretiyle yakalanacağı ve zarar ödeninceye kadar muhafaza edileceği belirtilmiştir. Ancak, aynı maddenin ikinci fıkrasında ise yakalanan hayvanların, koruma ve ihtiyar meclislerinin karar ve icra hususunda sahip oldukları yetki (bu yetki Kanun'un 7 inci maddesinin 5 inci fıkrasında belirlenmiştir) korunmak kaydıyla, tazmin edilecek zararlara karşı teminat hükmünde olacağı belirlenmiştir.

4081 sayılı Kanun'un 20 inci maddesi gereğince, ekili/dikili alanlar arasında başıboş dolaşırken yakalanan ve ilan edildiği tarihten itibaren 15 gün içinde sahipleri tarafından alınmayan hayvanlar ancak satılabilir. Bu yetki keyfi kullanılamaz. Murakabe heyeti alacağı karar ile böyle bir uygulamaya son vermesi gerekir, bunun için çiftçinin itirazının beklenmesine bile gerek bulunmamaktadır. Zira Kanun; 8 ve 11 inci maddeleri çerçevesinde böyle bir yetkiyi, murakabe heyetine vermektedir.

25-Murakabe heyetleri doğrudan idari para cezası vermeye yetkili mi?

4081 sayılı Kanun'un 10 uncu ve 31 inci maddeleri gereğince idari para cezalarına esas idari yaptırım kararlarını vermeye koruma ve ihtiyar meclisleri yetkili kılınmıştır. Ancak itiraz edilmesi halinde nihai idari yaptırım kararlarını vermeye murakabe heyetleri yetkili kılınmıştır. Murakabe heyetleri doğrudan idari para cezası veremez, itiraz üzerine idari para cezasını iptal etme ya da onaylamakla yetkili kılınmıştır.

26- Koruma ve ihtiyar meclisleri, gezginci arıcılardan arı konaklama ücreti alabilir mi?

30 Kasım 2011 tarih ve 28128 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan **Arıcılık Yönetmeliğinin 5 inci maddesinin g) bendinde “ Arazi sahipleri dışında herhangi bir muhtarlık ile kamu kurum ve kuruluşunca, arıcıdan konaklama ücreti dâhil hiçbir ad altında ücret alınmaz. “** denilmektedir. Koruma ve ihtiyar meclislerinin 4081 sayılı Kanun'un 15 inci maddesi gereğince böyle bir ücret alma yetkileri yoktur.

27-Koruma ve ihtiyar meclisleri; 4081 sayılı Kanun'un 8 inci maddesinin 5 inci bendinde sayılan koruma tedbirlerini, her yıl yeniden belirlemek ve koruma hizmeti alanlara ilan etmek zorunda mı?

4081 sayılı Kanun'un 8 inci maddesinin 5 inci fıkrasında belirtilen tekliflerin her yıl yapılacağına veya yapılmayacağına ilişkin Kanun'da herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak;

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 4 üncü maddesinin 2 inci fıkrasında kabahat karşılığı olan yaptırımın türü, süresi ve miktarının Kanunla (4081 sayılı Sayılı Kanun'un 31 inci maddesi ile belirlenmiş) belirleneceğine, 17 inci maddesinin 7 inci fıkrasında da idarî para cezalarının her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanacağına hükmedilmiştir.

Bu nedenle;

Koruma ve ihtiyar meclislerinin, 4081 sayılı Kanun'un 31 inci maddesinde belirlenen ihlaller için uygulanacak idari para ceza miktarı da her yıl değişmektedir. Önceki yıllarda belirlenen koruma tedbirleri değişmese bile, belirlenen koruma tedbirlerinin ihlali için uygulanacak idari para ceza miktarı değiştiği için, her yıl koruma bütçesi ile birlikte murakabe heyetine teklif edilmesi ve murakabe heyetinin onayını müteakiben de koruma sahası içerisinde ilan edilmesi ve bunlarında koruma hizmeti alanlarca bilinmesi gerekmektedir. Koruma tedbiri teklifinin murakabe heyeti onayından önce ilan edilmesi gerekmemektedir. Ancak onaydan sonra mutlaka askı yapılarak ilanı gerekir.

28- Koruma ve ihtiyar meclisleri; 4081 sayılı Kanun'un 15 inci maddesi gereğince, onaylanan koruma bütçesinde 9 ay çalıştırılmak üzere görev yapan koruma bekçilerini, koruma ücretlerini toplayamama nedeniyle 7 ay olarak revize edebilirler mi, bekçileri bu nedenle işten çıkarabilirler mi?

4081 Sayılı Kanunun 7 ve 15 inci maddeleri gereğince; koruma bekçileri, murakabe heyetince onaylanmış olan ve koruma kadrosunda belirten ve yapılacak sözleşmede belirtilen sürelerde çalıştırılması esastır. Sonradan revizyon yapılabilmesi hususunda bir düzenleme bulunmamaktadır. Ayrıca ücret toplayamama nedeni geçerli bir konu değildir. Koruma ücretlerinin tahsil edilememesi nedeniyle bekçi işine son verilmesi 4081 Sayılı Kanun'un 15 inci maddesine aykırılık teşkil edecektir. Zira Kanun koruma ücretlerinin zamanında ödenmemesi halinde 6183 Sayılı Kanuna göre tahsil edilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Bekçiler Köy Kanununda belirtilen hususlar dışında belirlenen çalışma süresinden önce işten çıkarılamaz.

29-Koruma ve ihtiyar meclislerine teklif edilen ve murakabe heyetince onaylanan bütçeler, hatalı olduğunun anlaşılması nedeniyle yeniden yapılabilir mi? 4081 Sayılı Kanun 11 inci maddesine dayanılarak, kanun uygulamasındaki hatanın, hatalı işlem yapan murakabe heyeti aracılığı ile giderilmesi sağlanabilir.

30- Danıştay kararına rağmen, çiftçinin geçmiş yıllara ait borcu varsa; borcunu ödedikten sonra çıkma işlemi yapılması gerekmez mi ? Çiftçinin

geçmiş yıllara ait borçlarının 6183 sayılı Kanuna göre tahsil edilmesi gerekiyor. Çünkü geçmiş yıllara ait borç varsa bunun ödeme süresinde ödenmemesi halinde ÇMK tarafından 6183 sayılı kanuna göre işlem yapılması gerekmektedir. Koruma ve ihtiyar meclislerinin Kanunda belirtilen işini yapmamasının kusuru, koruma hizmeti almak istemeyen çiftçiye çıkarılamaz. Koruma sandığından ayrılma, borcun 6183 sayılı Kanuna göre cebri tahsilat işleminin yapılmasına engel teşkil etmeyecektir.

31-Üretici koruma ücreti borcunu ödemiyor, bekçilerin SGK prim borcu ödenemiyor ve bu her yıl artıyor. Ne yapılmalı? 4081 sayılı Kanunun 15 inci maddesine göre koruma hizmeti alanların ödemesi gereken koruma ücreti, askıda belirlenmiş mi? son ödeme tarihi belirtilmiş mi? Kanun'un 16 ıncı maddesine göre, ödemesi gereken ücret için ikametgâhına tebliğ yapılmış mı?

Eğer bu şekilde bütçe hazırlanmış, askıya çıkarılmış ve ikametgahına tebliğ edilmiş ise ve üretici son ödeme tarihinde koruma ücretini ödemiş ise 6183 sayılı Kanuna göre işlem yapılması gerekiyor. Borcunu ödemiyor diye bir husus olamaz. Çünkü 4081 sayılı Kanun'un 15 inci maddesi 6183 sayılı Kanuna göre cebren tahsil edilmesi gerektiğini belirtiyor. Bunların engellenmesi için murakabe heyetinin denetim ve rehberliği gerekiyor, aksi halde büyüyen sorunlar çözülemez hale gelir ki bunun sorumluluğu da murakabe heyetine ait olacaktır. Çünkü Kanun koruma ve ihtiyar meclislerinin iş ve işlemlerinin devamlı denetime tabi tutulması gerektiğini belirtiyor.

32-Koruma kadro ve bütçesinin yılın hangi ayına kadar yapılması zorunludur? Bunun için resmi yazı yazılması gerekir mi? Bütçe yapılmazsa ne olur? Murakabe heyeti müdahalesi olacak mı? Koruma kadro ve bütçelerinin yılın şu ayına kadar yapılması zorunlu diye bir hüküm Kanun'da bulunmamaktadır. Ancak 4081 sayılı Kanun'un 7 ve 15 inci maddelerinde işaret edildiği üzere, koruma bütçeleri yıllık olmak zorundadır. Bu nedenle koruma bütçelerinin her yıl hazırlanması esastır. Kanun koyucu bu yetkiyi koruma ve ihtiyar meclislerine bırakmış. Ancak yılın başlarında ya da çiftçilerin en çok para kazandığı ay dikkate alınarak (ki Kanuna uygun olan bu Kanun'un 15 inci maddesinde her yerin üretim vaziyetine göre diyor) hazırlanması gerekmektedir. Koruma ve ihtiyar meclislerine bütçe yapılması için resmi yazı yazılması yerine, Murakabe Heyetince yapılacak denetim sonucu, bütçenin hazırlanmadığı ve bir önceki yılın bütçesinin kesinleşme tarihini esas alarak ..... tarihe kadar hazırlanması gerektiğini bildiren kararı alır ve bu karar murakabe heyeti başkanı yazısı ekinde gönderilir. Yapmaz diye bir durum söz konusu olamaz. Kanun yapılmasını emrediyor. Yapmamakta ısrar edilirse, takibat yapılması için murakabe heyetinin aldığı karar doğrultusunda idare kuruluna bildirimde bulunulur.

33- Koruma ve ihtiyar meclisleri zarar ziyan tespitinde İlçe Müdürlüğünden bilirkişi olarak personel talep edebilir mi? Talep halinde İlçe Müdürü görevlendirme yapmaya bilir mi? Personel görevlendirilirse yolluk ödemesi olur mu? Talep edebilir, ancak ilçe müdürü görevlendirme yapmak zorunda değildir, serbest çalışan bir ziraat teknisyeni, tekniker veya mühendis ile de bu zarar tespit ettirilebilir. İlçe müdürü görevlendirme

yaparsa koruma sandığından zaten bilirkişi ücretini maliye veznesi aracılığı ile ödeyeceği için, ayrıca yolluk ödemesi yapılmaz.

34-Büyükşehir yasası ile mahalle dönüşen eski köylerde de bu Kanun geçerli mi? Kanun köy ve belediye yerlerde uygulanıyor. Köy iken mahalle olan yerler; bağlı olduğu belediye yerin koruma meclisinin koruma sahası içerisinde ve koruma faaliyetleri koruma meclislerince yerine getirilir.

35-Belediye meclisinin her yenilenmesinde yazışmalar yapılıyor ama seçim yapılmadığından merkezde koruma meclisi ve murakabe heyeti oluşturulamıyor. Murakabe heyeti oluşturulamadığından, ihtiyar meclislerinin yaptığı koruma hizmetleri ve verdikleri idari para cezaları itiraz merci olmadığından sakat hale geliyor. Koruma bütçeleri onaylanmıyor. Murakabe heyetinin görevini yerine getirebilmesi için ne yapılmalı? Valilik aracılığı ile murakabe heyetine kayyım görevlendirilmesini murakabe heyeti başkanı sıfatıyla Kaymakam'ın sağlaması gerekir. Buna gerekçe olarak da köylerdeki uygulamalar konusundaki sıkıntılar belirtilerek, Türk Medeni Kanunu madde 427 maddesine istinaden kayyım görevlendirilmesi gerekir. Murakabe heyetinin çalışma prensibi salt çoğunluk esasına dayandığı için en azından 7 kişilik murakabe heyetinin 4 kişi den oluşması sağlanmalıdır. Yani murakabe heyeti başkanı Kaymakam ve İlçe Tarım Müdürü haricinde kayyım olarak 2 kişi görevlendirilmelidir.

36-Koruma hizmeti almak istemeyip, KORUMA SANDIĞINDAN ayrılanlar olduğunda bütçe nasıl yapılır, koruma sandığından ayrılanlar zarar gördüğünde ya da kendileri koruma önlemlerini ihlal ettiğinde ne yapılmalı? Koruma hizmeti almak istemeyenler ayrıldıktan sonra, koruma hizmeti alacaklara göre bütçe yapılır. Koruma hizmeti almak istemeyenler, kendi koruma tedbirlerini kendileri aldıkları için, koruma bekçileri koruma hizmetinden muaf olan çiftçilerin mallarını koruması gerekmemektedir. Ayrıca onların ekili/dikili alanlarına zarar verildiğinde de zarar ziyan tespiti yapılamaz. Ancak kendileri koruma önlemlerini ihlal etmeleri halinde idari para cezası uygulanır.

37-Koruma hizmeti almamak için bir kere dilekçe vermesi yeterli mi yoksa her yıl yeniden mi dilekçe verilmeli? Koruma hizmetlerinden yararlanmama isteği bir bütçe yılı esas olarak kabul edilemeyeceği için, tekrar koruma hizmeti almak istediğine dair müracaat etmediği müddetçe koruma ücretlerinden muaf tutulmaya devam edilir.

38-ÇMK başkanlıkları selektör binası alıp tohum temizleme işi yapabilirler mi? 4081 sayılı Kanun'un 1 inci ve 2 inci maddeleri ile 7, 26, 20, 30 ve 31 inci maddelerinde koruma ve ihtiyar meclislerinin görev ve yetkileri tanımlanmış ve belirlenmiş olup, yalnızca çiftçi mallarının korunması ile ilgili faaliyet yürütebilirler.

Selektör alıp tohum temizleme işini yapmaları ve bunun içinde ücret almaları, Kanuna tamamen aykırıdır. Bunlar bu paraları bütçe disiplini içine alıyor ve bu bütçe murakabe heyetince onaylanıyorsa da Kanuna aykırı bir durum, bütçe disiplini içine almadan harcanıyorsa da Kanuna aykırılık teşkil eder. Çünkü aynı durum başka bir yerde hayvan pazarı işleten ÇMK nedeniyle problemin oluşmasına ve soruşturmaya konu oldu.

39-Bütçesi olmayan ÇMK idari para cezası kesebilir mi? 4081 sayılı Kanuna göre, alınan koruma önlemlerini ihlal edenler, koruma bekçilerinin tutanakları ile tespit edilebilmektedir. Bütçesi olmayan koruma ve ihtiyar meclislerinin koruma bekçisi de olamayacağı için, bu ihlalin tespiti ve koruma hizmetlerinin verilmesi de mümkün olamayacaktır. Bu nedenle idari para cezası düzenlenmesine imkân olamaz. Bu hususun mutlaka murakabe heyeti denetimiyle aydınlatılması, uygulamaların Kanuna uygun olarak yürütülmesinin sağlanması gerekir. İdari para cezaları tahsilatı, koruma bekçisinin maaşını karşılamada kullanıyorlarsa da bu durum Kanun'un 15 ve 21 inci maddelerine aykırılık oluşturur.

40-Koruma ücretleri alacağıının bir kısmının kalması ve tahsilat yapılamaması nedeniyle zorunlu masraflar için esas olan %10 limiti aşılmaktadır. Çiçek, çay, yemek ve su v.b temsil ve ağırlama giderleri için yapılan denetim sonucunda çıkarılan zimmet nasıl tahsil edilmeli? Tahsilat yapılamama gibi bir durum nedeniyle %10 limiti aşılması olmaz ve her ne surette olursa olsun, zorunlu giderler, yıllık bekçi ücretlerinin %10'unu aşamaz. Koruma ücretinin tahsil edilememesi mazeret olamaz, çünkü zamanında ödenmeyen koruma ücretlerinin nasıl tahsil edileceği 15 inci maddede belirlenmiştir. %10'unu aşan kısım ve diğer belirlediğiniz zorunlu olarak kabul edilemeyecek ve zimmet olarak çıkarıldığı belirlenen giderler, kamu zararını oluşturur. Kamu zararlarının nasıl tahsil edileceği ise Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile belirlenmiştir. İşlem basamakları hakkında Hazine ve Maliye Bakanlığından görüş alınmalıdır.

41-Büyükşehirlerde önceden köy olan yerleşim yerleri şimdi mahalle olduğundan, koruma meclislerince hazırlanan bütçeler her bir mahallede asılmalı mı? Gerekir, çünkü bu yerleşim birimleri bağlı olduğu belediyeden uzak olması ve Kanun'un 15 inci maddesinde askının münasip yerlere asılması gerektiği belirtildiğinden, her mahallenin kahve veya camii gibi halkın çoğunlukla gittiği yerlere asılması gerekmektedir.

42-ÇMK başkanı istifa ettiğine dair dilekçesini Kaymakamlığa göndermiş, ancak kaymakam sözlü olarak istifayı kabul etmeyeceğini belirtmiş fakat hiçbir resmi işlem yapılmamış, bu durumda ne yapılmalı? Resmi dilekçe olması nedeniyle, şayet istifa kabul edilmeyecek ise bunun murakabe heyeti kararı olarak ilgili koruma meclisine bildirilmesi ya da istifa kabul edilecekse de murakabe heyeti kararı alınarak yedek üyenin görevlendirildiği ve yeni koruma meclisi başkanının belirlenerek isminin bildirilmesinin istenmesi gerekir. Böyle yapılmazsa, resmi olarak istifa etmiş ancak görevine devam ediyor durumu ve sorumsuz sorumluluk hali söz konusu olur.

43-ÇMK başkanlığı daha önce edindiği binaları kiraya vererek gelir elde etmektedir? Bu durum yasal mı? Koruma sandığı gelirleri, 4081 Sayılı Kanun'da belirlenmiş olup, bunlar; 15 inci maddede belirlenen koruma ücretleri, 20 inci madde de belirlenen ekili alanlar arasında başıboş dolaşırken yakalanan, satılan ve sahipleri tarafından alınmayan hayvan satış gelirleri ile idari para cezalarından oluşmaktadır. Kanuna göre başka bir gelir kaynağı

bulunmamaktadır. Bağış ya da mevcut demirbaşların satılarak gelir elde edinimine bile imkân bulunmamaktadır. Bu nedenle söz konusu binaların ya da gelirlerinin hazineye devri konusunda nasıl bir yol izlenmesi gerektiği hususunda, Hazine ve Maliye Bakanlığından görüş alınması gerekmektedir.

44-ÇMK başkanlığının koruma bekçileri için belirlediği ücret, murakabe heyetince düşürülebilir mi?

4081 sayılı Kanun'un 7 inci maddesinin 1 inci fıkrası ile koruma ve ihtiyar meclisleri; Koruma kadro ve bütçesini ve senelik koruma ücretini tespit etmek ve bunları murakabe heyetinin tetkik ve tasdikine göndermekle yetkili kılınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu 39 uncu maddesinde ise hangi kanun kapsamında çalışan olursa olsun, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile ücretlerin asgari sınırlarının en geç iki yılda bir belirlendiğini ve Resmi Gazetede yayınlanan kararların kesin olduğu belirtilmektedir. Bu itibarla, her türlü çalışana belirlenen asgari ücret aşagısında bir maaş ödemesi yapılamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu nedenlerle; koruma bekçileri için tayin edilen ücretler, asgari ücretin altında olmamak üzere murakabe heyetince gerekli gördüğü değişiklikleri, koruma ve ihtiyar meclislerine yaptırdıktan sonra onaylamaya yetkilidir.

45-Asil ve yedek üyelerin istifası ve belediye meclisince yeniden seçim yapılması nedeniyle koruma meclisi başkanlığında şimdi görev yapacak kimse yoktur. Halen görevine devam eden koruma bekçilerinin SGK primleri ve maaşları da ödenememektedir. Bu durumda ne yapılmalı?

Koruma meclisinde fiilen görev yapan üye ve başkan bulunmadığı için koruma faaliyetleri 4081 sayılı Kanuna uygun olarak yürütülme imkânı olmayacağı için öncelikle murakabe heyeti karar alarak, koruma bekçilerini ücretsiz izine çıkarması gerekmektedir.

4081 Sayılı Kanun'un 4 üncü maddesi gereğince, koruma meclisleri asil ve yedek üyelerinin ticaret ve sanayi ve ziraat odaları bulunan yerlerde bunların da iştirakiyle belediye meclisince seçilmesi esastır. Ancak, belediye meclisince aday bulunamaması veya başka nedenlerle üye seçimi yapamadığının resmi olarak bildirilmesi halinde, 4721 sayılı Kanun uyarınca, vesayet makamı olarak valiler, çiftçi malları koruma meclisi görevlerini ifa etmek üzere, bir sonraki belediye meclisi seçimine kadar yönetim kayyımı atayabilmektedirler.

4081 Sayılı Kanun'un 7, 8 ve 15 inci maddeleri gereğince, yıllık koruma kadro ve bütçesini belirlemeye koruma ve ihtiyar meclisleri, tetkik ve tasdik etmeye ise murakabe heyeti yetkilidir. Koruma bekçilerinin; 4081 Sayılı Kanunda belirtilen koruma hizmetlerini ifa edebilmeleri için, koruma meclisinin fiilen görevine devam etmesi, 2022 yılı koruma kadro ve bütçesinin de kesinleşmiş olması gerekmektedir.

46-Bir koruma sahasında, koruma hizmeti alan çiftçilerin tamamı, koruma hizmeti almak istemedikleri için bütçe oluşturulamamış, ancak belediye koruma bekçisi olarak görev yapmak üzere iki kişi görevlendirebileceğini ve maaşlarını da belediye olarak karşılayacaklarını belirtmiştir. Bu durumda koruma hizmetleri yürütülebilir mi?

4081 sayılı Kanun'un 7 inci maddesi gereğince, koruma bekçisi koruma meclisleri tarafından ehil görülmeleri, Köy Kanunundaki koşulları taşımaları

ve kaymakam tarafından görevlendirilmeleri kaydıyla görev yapabilir. Alınacak kararlarda da koruma bekçilerinin belediye tarafından maaşları ödendikleri sürece görev yapabileceği belirtilmelidir. Bu şekilde koruma faaliyeti yapılabilir.

47-Koruma meclisinin asil ve yedek üyeleri istifa etmiş, belediye meclisi gönüllü bulamadığı için seçim yapamamış olan bir yerde, kayyım 1 kişi görevlendirilmesi yeterli olur mu? Kayyım görevlendirme işi nasıl olmalı?

Böyle bir durumda murakabe heyeti istifaların olduğu, belediye meclisinin seçim yapmadığını, bir daha ki belediye meclisine kadar görev yapmak üzere kayyım atanabilmesinin gerekli olduğuna dair kararını alır. Bu karara istinaden de kayyım olarak görevlendirilebilecek en az 3 kişi (4081 sayılı Kanun'un 6 ıncı maddesi gereğince koruma meclislerinin çalışma prensibi salt çoğunlukla toplanıp, mevcudun salt çoğunluğu ile karar vermesi gerektiğinden, 5 kişilik koruma meclisi için en az 3 üye görevlendirilmesi gerekmektedir) ismi için valilikten olur alınır. Teklifi murakabe heyeti yapar. Olura istinaden kayyım görevine başlar. Kayyım görevlendirme usulüne ilişkin İçişleri Bakanlığında da görüş alınabilir.

48-Kanun'un 23 üncü maddesi gereğince, çiftçi mallarının korunması görevinde olanların koruma hizmetlerini yaparken işledikleri suçlar nedeniyle TCK'nun kamu görevlilerine ilişkin hükümleri tatbik olunmaktadır. Buna göre ÇMK başkanının soruşturulması için devlet memurları gibi açığa alınma hükmü uygulanabilir mi? Kanun'un ilgili maddesi yalnız görevini yürütürken işledikleri suçlar ile sınırlandırmıştır. Ancak bunlar devlet memuru olmamaları nedeniyle açığa alma uygulaması mümkün olmayacaktır. Konu ile ilgili Adalet Bakanlığında da görüş alınması gerekmektedir.

49- ÇMK'ya ait araçlar, eskimleri nedeniyle satılabilir mi? Satılmaz ise çürümeye mi terk edilmesi gerekir? Satılırsa koruma sandığına gelir kayıt edilebilir mi? 4081 Sayılı Kanun'un 15 inci maddesinin 4 üncü fıkrası "koruma tarifesi 1 senelik bekçi ücretinden başka peşin olarak ödenecek zarar ve ziyanlarla masraf karşılığı olarak bekçi ücretlerine yüzde 30'u geçmemek üzere yapılacak ilave bir tediye karşılayacak şekilde tanzim olunur" ve 21 inci maddesi "koruma sandığındaki paraların sarf edileceği yerler şunlardır: 1- Bekçi ücretleri, 2-29 uncu maddeye göre ödenecek zararlar, 3-Her mahallin hususiyet ve ihtiyaçlarına göre koruma ve ihtiyar meclisleri tarafından bu Kanunun tespit ettiği hizmetlerin ifası için yapılacak zaruri masraflar. Bu masrafların senelik yekünü **hiçbir halde bekçi ücretleri yükününün yüzde onunu tecavüz edemez**" hükümleri gereğince koruma sandığına gelir kayıt edilemez.

Satılmaz fakat çürümeye de terkedilemez, koruma ve ihtiyar meclislerinin teklifi murakabe heyeti onayı ile hurdaya ayrılması ve maliye hazinesine gelir kayıt edilmesini sağlamak üzere, Mal müdürlüğüne devir yapılır.

50-Koruma bekçileri sadece erkek olmak zorunda mı? 4081 sayılı Kanun'un 7 inci maddesinin II inci fıkrasında koruma bekçilerinin Köy kanununda yazılı hükümlere göre seçileceği belirlenmiştir. Köy Kanununun 70 inci maddesinde 22 yaşından küçük ve altmış yaşından büyük olmaması ve

bir cürüm ile cezalandırılmamış ve iyi huylu tanınmış bulunması ve herkesle kavga çıkarmak, sarhoşluk gibi huysuzlukları olmaması gibi şartlar aranmakta, cinsiyet ile ilgili bir sınırlama bulunmamaktadır.

51-4081 sayılı Kanun'un 32 inci maddesinde, koruma bekçilerinin silah ve cephaneliklerinin devlet tarafından temin edileceği belirtilmektedir, ancak bunun için ÇMK'nın muhatabı kim olmalı? İçişleri Bakanlığınca 03.03.1986 düzenlenen ve 26.11.1996 tarihinde yapılan değişiklikle yürürlüğe konulan Çiftçi Malları Koruma Bekçileri Giyim ve Teçizat Yönetmeliği'nin geçici maddesinde; "*Bekçiler verilecek silah ve cephane için İçişleri Bakanlığı Bütçesinde yeterli ödenek tefrik edilinceye kadar bekçi silah ve cephaneleri Çiftçi Mallarını Koruma Teşkilatlarının bütçelerine konan ödenekle satın alınır ve teşkilat demirbaşlarını gösteren deftere kaydedilir.*" denilmiştir. Kanun'un 38 inci maddesinde Kanun'un yürütülmesinden sorumlu işleri bakanlığının yazılı görüşü alınmak suretiyle, söz konusu yönetmelik yürürlükteyse, buna göre hareket edilmesi gerekmektedir.

52-4081 sayılı Kanun'un 1 inci maddesinin 1 inci fıkrasına göre dikili ağaçlar korunacak çiftçi malları arasında sayılmıştır. Buna göre zeytinliklere zarar verenlere idari para cezası düzenlenebilir mi? Aynı maddenin 2 inci fıkrasında korunacak çiftçi malları arasında tarımla alakalı taşınmaz mallar sayılmıştır. Buna göre tarım topraklarını amaç dışı kullananlara idari para cezası uygulanabilir mi?

4081 Sayılı Kanun'un 8 inci maddesinin 5 inci fıkrasında; "*(i) Hayvanların sureti muhafaza ve sevki idaresine ve geçeceği yolların tayinine (ii) tarla bağ ve bahçe sınırlarının belli edilmesini veya bu yerlerin korunmasını temin için mahallince yapılması mümkün ve mutad olan manialar konmasına, (iii) tarla yolları, su arkları ve sınır hendeklerinin set ve bentlerin evsaf ve sureti muhafazalarına metedair tedbirlerin tespitine dair koruma ve ihtiyar meclisleri tarafından yapılan teklifleri tetkik ile karara bağlamak ....*" Murakabe heyetinin görevleri arasında sayılmıştır. Kanun'un 31 inci maddesinin 1 inci fıkrasında da "*Murakabe Heyetlerinin 8 inci maddenin IV numaralı bendine göre ittihaz edecekleri tedbirlere aykırı harekette bulunanlara, ...idari para cezası verilir*" denilmektedir. **Kanun koyucu, koruma tedbirlerini yukarıda açıklanan üç ana çerçeve ile sınırlamıştır.** 4081 Sayılı Kanun'un 10 uncu maddesinde anılan 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu'nun 22 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında ise "*İdarî kurul, makam veya kamu görevlileri, ancak ilgili kamu kurum ve kuruluşunun görev alanına giren yerlerde işlenen kabahatler dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye yetkilidir.*" denilmiştir.

3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılabilmesi Hakkında Kanun'un 4086 sayılı Kanun 3 üncü maddesiyle değiştirilen 14 üncü maddesine göre;

"Zeytinliklere her çeşit hayvan sokulması, yerleşim sahaları hariç, zeytin sahalarına en az bir kilometre yakınlıkta koyun ve keçi ağılı yapılması yasaktır. Ancak çift sürme ve nakliyatta kullanılan hayvanlara ağızlık takılması şartıyla müsaade edilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 23/1/2008-5728/97 md.) Bu hükme aykırı hareket edenler hakkında zarar görenin şikâyeti üzerine üç aya kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.

Çiftçi mallarını korumakla yükümlü bulunanlarca düzenlenen tutanaklar aksi sabit oluncaya kadar geçerlidir.

Söz konusu Kanun'un 5728 sayılı Kanun'un 100 üncü maddesiyle değiştirilen 21 inci maddesi gereğince, zeytinlik sahalarına zarar verenler hakkında idarî para cezasına karar vermeye mahallî mülki amir yetkilidir.”

Toprakların korunması 5403 sayılı Kanun kapsamında olup, Kanun'un 20 inci maddesi gereğince idari para cezası vermeye mülki amir yetkilidir.

Koruma ve ihtiyar meclislerimiz, amaç dışı tarım arazisini kullanalar ve zeytinliklere zarar verenler hakkında, koruma bekçilerince olay yerinde tutanak tutturmakla sınırlı yetkiye sahip olup, konuyu mülki amirliğe bildirmekten başka bir işlem yapmaya yetkili değildir.

53- ÇMK başkan ve üyelerin tamamının istifa etmesi durumunda, bekçi görevini yürütebilir mi?

Yedek üye varsa o yerine geçer, yedek üye yoksa belediye meclisince seçim yapılması istenir. Belediye meclisi seçim yapamaz ise Kaymakam kayyım görevlendirebilir. Kaymakam da kayyım görevlendiremez ise salt çoğunluk sağlayacak üye sayısına ulaşamaz ise koruma hizmetlerinin yürütülmesine imkân kalmaz. Bu durumda bekçi de görevini yürütemeyeceği için faaliyetler bir sonraki belediye meclisi seçimine kadar durmuş olur.

Murakabe heyeti mevcut durumda koruma bekçisinin hizmet yapma koşulları; 4081 sayılı Kanun'un 7, 10, 14, 20, 24, 25, 26, 30 ve 31 inci maddeleri gereğince ortadan kalkmış olduğundan, koruma bekçisinin ücretsiz izne ayrılmasını kararlaştırır.

54- ÇMK bütçesi 1 ay içerisinde murakabe heyeti tarafından onaylanmazsa nasıl işlem yapılmalı?

Kanunun 8 inci maddesi gereğince bütçenin 1 ay içinde onaylanması zorunludur. Şayet 1 ay içinde onaylanamıyorsa, murakabe heyeti bir ara kararla (gerekçesi ile birlikte) durumu koruma meclislerine bildirir. Ancak ara karar alınmamış ise koruma meclisi konuyu 11 inci madde çerçevesinde Valiliğe bildirerek, uygulamanın kanuna uygun yürütülmesinin sağlanmasını talep edebilirler. Valiler Kanun tatbikatındaki hatanın giderilmesini murakabe heyetinden talep ederler.

Kanuna göre onaylanmayan bütçeye göre işlem yapılamaz. Bütçe ancak ve ancak murakabe heyeti onayı ile kesinleşir. Aksi hiçbir şekilde mümkün olmaz.

55- Kanun'un 15 ve 21 inci maddelerinde belirtilen %10 sınırı, günümüzde geçerliliğinin kalmadığı gerekçesiyle Valilik İdare Kurulu kararı ile değiştirilebilir mi?

Anayasa gereğince Kanun koymaya ve kaldırmaya TBMM yetkili kılınmıştır. Kanunlar ile belirlenen sınırlamanın ancak Kanunlarla değiştirilmesi mümkündür. Bu nedenle Kanun'un 7 ve 26 ıncı maddelerinde belirtilen 20 TL ve 50 TL sınırı, 29 uncu maddede belirtilen 20 TL sınırı, 15 ve 21 inci maddelerinde belirtilen %20 ve %10 sınırı Kanun yürürlüğe girdikten sonra bu güne kadar değiştirilmemiştir.

Hiçbir kurul, kurum görüşü, yönetmelik, tebliğ, talimat ve yönerge ile bunun değiştirilmesi mümkün değildir.

Kanundaki sınırlamalar günümüzde de geçerliliğini korur, ancak bazı maddelerin uygulama kabiliyeti olmaz ve uygulanamaz. Örneğin fail meçhul zarar için yapılacak 20 TL'nin ya da 20 TL'ye kadar olan zararın tazmini, 50 TL'ye kadar olan zarar tazmini işlerine bakılması gibi. Ancak, uygulama

kabiliyetinin olmaması geçerliliğini yitirdiği anlamına gelmemektedir. Bunu biz değiştirelim, ya da Valilik değiştirsin demek mümkün değildir.

56- Bekçi seçim mazbatasını olmadan bekçi çalıştırılabilir mi? 4081 Sayılı Kanun'un 7 inci maddesi gereğince, koruma ve ihtiyar meclisleri; koruma bekçiliği için Köy Kanunu'nda yazılı hükümlere göre bekçiliğe ehil gördüklerini seçerek, Kaymakam veya Valinin tasdikine arz etmekle yetkili kılınmıştır. Bu nedenle bekçi seçim mazbatasını kimi ve hangi kritere göre seçtiklerini ve ilgili kuruluşlarca da bunun uygun görülüp, Kaymakamca da tasdik edildiğini gösteren belgedir. Bu nedenle bekçi seçim mazbatasını olmadan çalıştırılmazlar.

57- İdari para cezaları 6183 sayılı Kanuna göre koruma ve ihtiyar meclislerince tahsil edilir mi? 4081 Sayılı Kanununun 31 inci maddesinin son fıkrasında, idari para cezalarının koruma sandığına gelir kaydedileceği belirtilmiştir. Kabahatler Kanun'un 17 inci maddesinin 3 üncü fıkrasının ikinci bendinde **“Sosyal güvenlik kurumları ile mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezaları kendi bütçelerine gelir kaydedilir.”** denirken, 4 üncü fıkrasının birinci bendinde de **“Sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında aksine hüküm bulunmadığı takdirde, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kendileri tarafından tahsil olunur.”** denilmiştir.

16 Aralık 2005 tarih ve 26025 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 437 Seri nolu Tahsilat Genel Tebliği, 12 Mayıs 2007 tarih ve 26520 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 442 Sayılı Tahsilat Genel Tebliği'nde **II - İDARİ PARA CEZASI VERMEYE YETKİLİ OLAN KAMU TÜZEL KİŞİLERİ** başlığı altında, **“Kamu tüzel kişilerinin görev alanları dikkate alınarak aşağıdaki şekilde tasnif edilmesi mümkündür”** denilmiş ve c) bendinde **“Mahalli İdareler: Mahalli müşterek ihtiyaçları karşılamak üzere kurulmuş olan mahalli idareler; il özel idareleri, belediyeler ve köylerden oluşmaktadır.”** şeklinde tanımlanmıştır. Böylece köylerdeki köy ihtiyar heyetleri idari para cezası vermeye yetkili kamu tüzel kişiliği olarak sayılmıştır. Bu nedenle 4081 sayılı Kanun kapsamında aynı görev ve yetkiye sahip olan koruma meclislerinin de mahalli idarelerden olması gerekmektedir. Bu itibarla koruma ve ihtiyar meclislerinin kesinleşmiş idari para cezalarının tahsilini 6183 Sayılı Kanuna göre yapmaları gerekmektedir ki bununla ilgili çeşitli yargı kararlarında da bu husus vurgulanmıştır.

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 14 Mart 2008 tarih ve 26816 sayılı Resmi Gazete de yayınlanan 2007/16214 Esas ve 2007/17942 sayılı (Davlut Köyü Çiftçi Malları Koruma Meclisince verilen idari para cezası kararı ile ilgili) Kararında, ve Edirne Uyuşmazlık mahkemesinin 2017/105 Esas ve 2017/271 Karar sayılı 8/5/2017 tarihli (Keşan Çiftçi Malları Koruma Meclisi tarafından verilen idari para cezası kararı ile ilgili) kararında **“6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun uyarınca bir para cezasının tahsiline ilişkin olduğundan, Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanununun 6. maddesine göre muhatap ancak görevli Vergi Mahkemesine itirazda bulunabilir. Davacı idare (ÇMK Başkanlığı), yükümlüye yaptığı tebligat üzerine tahsil işleminin**

durdurulduğuna dair görevli Vergi Mahkemesinden bir karar verilip kendisine tebliğ edilmediği sürece, yukarıda sözü edildiği gibi 6183 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak alacağını tahsil etmek üzere yasa da yazılı yollara başvurmak durumundadır. İdarenin bu yola gitmeyerek alacağını Özel Hukuk hükümlerine tabi bir alacakmış gibi mahkemeden talep etmesi, alacağın niteliğini değiştirmeyeceğinden, böyle bir başvurunun Adliye Mahkemesince reddedilmesi gerekir” denilmiştir. Bu nedenle, süresinde ödenmeyen idari para cezalarının tahsili için; ÇMK başkanlığının 5326 Sayılı Kanuna da uygun olarak, 6183 Sayılı Kanun çerçevesinde kendileri tarafından tahsil edilmek üzere ÖDEME EMRİ göndermesi gerekmektedir.

58-Yol yapmak amacıyla, tarım arazisini amaç dışı kullanan kurum veya kuruluşlara, koruma ve ihtiyar meclislerince idari para cezası verme ve zararın tazmini için ödeme emri gönderme yetkisi var mı? 4081 sayılı Kanun’un 31 inci maddesiyle, Koruma ve ihtiyar meclislerine idari para ceza verme yetkisi iki başlık ile sınırlandırılmıştır. Bunlardan ilki; A) Hayvanların korunması, sevk ve idareleri ile geçeceği yolların belirlenmesi, B) tarla, bağ ve bahçe sınırlarının belli edilmesi veya korunmasını temin için mümkün ve alışılmış engeller konulması, C) tarla-bahçe yolları ile sulama kanal ve tesislerinin korunmasına dair koruma ve ihtiyar meclislerince yapılan ve murakabe heyetince onaylanan tebdirleri ihlal edilmesi halinde, diğeri ise hayvanlarını başıboş bırakanlar için idari para cezası düzenlemekle yetkili kılınmıştır. Hem 4081 sayılı Kanundaki bu düzenlemeler hem de 5326 Sayılı Kanun’un 22 inci maddesinin 3 üncü fıkrası gereğince, koruma ve ihtiyar meclislerinin tarım arazisini amaç dışı kullanıyor diye idari para cezası verme yetkileri bulunmamaktadır.

Bu şekildeki bir zarar tazmini konusu 4081 Sayılı Kanun kapsamına girmemektedir.

Bu nedenle söz konusu tarım arazisini kamulaştırma yapmadan yol geçiriyoruz diye kullanan kuruluşun ya da firmanın ilgili mahkemeler nezdinde yapılacak başvuru ile uğranılan zararı tazmin etmesi gerekmektedir. Ayrıca tarım arazilerinin amaç dışı kullanımını nedeniyle de valilik nezdinde ihbar edilmesi gerekmektedir.

Yetkisiz bir konu için ÖDEME EMRİ gönderilmesi imkânı da bulunmamaktadır.

59-Murakabe heyeti toplantı çağrısını kim yapar? Genel kural olarak toplantı çağrısı murakabe heyeti başkanı yapar. Ancak murakabe heyeti üyeleri de murakabe heyeti başkanına yazılı başvuru yaparak, toplantı yapılmasını talep edebilir.

60-Murakabe heyeti denetlenir mi? hatalı işlemleri varsa nasıl giderilmeli? 4081 Sayılı Kanun’un 11 inci maddesi gereğince, murakabe heyeti de vali veya görevlendireceği kimseler tarafından her zaman denetlenebilir. Bu denetim, Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığı tarafından da yapılabilir. Murakabe heyetinin hatalı bir işlem yaptığı düşünülüyorsa, bu durum Valiliğe yazılı müracaat yapılarak, 11 inci madde çerçevesinde hatanın giderilmesi talep edilebilir.

61-Kanun'un 35 inci maddesine göre, 4081 Sayılı Kanuna göre yapılacak müracaat ve her türlü tetkik ve muamelelerden hiçbir resim ve harç alınmaması gerekmektedir. Ancak bunun kapsam ve mahiyeti nedir?

Bu konunun, kanunun yürütülmesinden sorumlu Hazine ve Maliye Bakanlığınca (Taşra veya Merkez teşkilatı) cevaplandırılması gerekir.

62-imarlı sahada bulunan ve bir kısmında herhangi bir tarımsal faaliyet yapılmadığı, bir kısmında ise zeytin ağaçları bulunduğu tespit edilen arsa vasıflı parsellerin, çiftçi malları koruma kapsamından çıkarılır mı? 4081 sayılı Kanun'un 2. maddesinde "Bu kanun hükümleri; I-Köy sınırları içinde, II-Şehir ve kasaba haricinde olup, belediye hudutları içinde veya dışında bulunsun, zirai mahsulat istihsal edilmekte olan sahadalarda tatbik olunur." denilmekte, 16. maddesinde ise " Köy sınırları veya ikinci maddenin ikinci fıkrasında yazılı saha içindeki ekilmiş arazi ile bağ , bahçe veya ağaçlıklara fiilen tasarruf etmekte olanlardan ..... 15 nci maddede gösterilen tarifede yazılı senelik koruma parası veya bunun mukabili olan mahsul veya mal alınır....." denilmektedir. Bu nedenle arsa vasıflı veya imarlı olup olmaması esas olmayıp, fiilen tarımsal faaliyet yapılma durumu esas alınmalıdır. Zeytin ağaçları bulunan sahadan koruma ücreti alınması gerekmektedir.

63-Hazine arazilerinde 4081 sayılı Kanun hükümleri uygulanır mı?

Kanun hükümlerinin uygulama yeri, 4081 sayılı Kanun'un 2 inci maddesinde belirlenmiş olup, hazine arazisinin kiralanması suretiyle fiilen tarımsal faaliyet uygulanıyor ise, tarımsal faaliyeti yürüten kiracından 4081 Sayılı Kanun çerçevesinde koruma ücreti alınarak, koruma hizmetleri verilmesi gerekmektedir.

64-Bekçilerin elbiseleri koruma sandığından karşılanabilir mi? Bekçilerin elbiseleri için yapılacak harcama tutarı, bekçi ücretleri içerisinde o yılın bütçesinde yer verilmiş olması kaydıyla koruma sandığından karşılanmasında herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

65 Geçmiş yıllara ilişkin SGK prim borcu ve gecikme faizleri; yeni seçilen koruma meclisi tarafından oluşturulacak koruma bütçesinden ödenebilir mi? Yıllık bütçenin hazırlanmasında nelere dikkat edilmeli?

Çiftçi Malları Koruma ve İhtiyar Meclislerinin, çiftçi mallarını koruma bakımından görev ve yetkilerini belirleyen 4081 Sayılı Kanun'un 7 nci maddesinin ilk iki fıkrasında; " I - Koruma kadro ve bütçesini ve senelik koruma ücreti tarifelerini tesbit ve her iki hususu murakabe heyetinin tetkik ve tasdikine sevk etmek. II - Koruculuk için Köy Kanununda yazılı hükümlere göre bekçiliğe ehil gördüklerini seçerek tayinlerini vali veya kaymakamın tasdikine arz etmek, bekçilerin adedlerini ve çalışma müddet ve şartlarını tesbit eylemek, vazife görecekleri muntakaları ayırmak ve bunlara para veya mal olarak verilecek aylık veya yıllığı kararlaştırmak" düzenlemesi bulunmaktadır.

4081 Sayılı Kanun'un 15 nci maddesinin son fıkrasında da; "Koruma tarifesi bir senelik bekçi ücretlerinden başka peşin olarak ödenecek zarar ve ziyanlarla masraf karşılığı olarak bekçi ücretlerine yüzde 30 u geçmemek üzere yapılacak bir ilaveyi karşılayabilecek şekilde tanzim olunur" denilmektedir. 21 nci maddesinde ise "Koruma sandığındaki paraların sarfedilebileceği yerler şunlardır: I - Bekçilerin ücretleri, II - 29 uncu maddeye göre ödenecek zararlar,

III -Her mahallin hususiyet ve ihtiyaçlarına göre koruma ve ihtiyar meclisleri tarafından bu kanunun tesbit ettiği hizmetlerin ifası için yapılacak zaruri masraflar. Bu masrafların senelik yekünü hiç bir halde bekçi ücretleri yekününün yüzde onunu tecavüz edemez.” hükümleri yer almaktadır.

Ayrıca; 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4 üncü maddesi gereğince, koruma bekçilerinin de bu Kanun'a tabi olarak çalıştırılmaları gerekmekte olup, sigorta primlerinin 5510 sayılı Kanun'un ilgili hükümlerinde belirtilen sürelerde de ödenmesi esastır.

Söz konusu düzenlemeler ışığında, koruma bekçilerine ait sigorta primleri; koruma ve ihtiyar meclislerince belirlenen ücretin bir parçasıdır. ÇMK Başkanlığının sigorta prim borçlarının yeni oluşturulacak bütçede geçmiş yıllara ait sigorta prim borcu olarak eklenerek koruma hizmeti alanlardan tahsil edilmesinde sakınca olmayacaktır. Ayrıca oluşturulacak bütçede belirtilmiş olmak kaydıyla tahsil edilmiş idari para cezalarından da karşılanabilecektir.

4081 Sayılı Kanun'un 15 nci ve 16 ncı maddesindeki hükümler çerçevesinde; koruma bütçesi oluşturulurken;

(a) Öncelikle koruma kadrosu (çalışma süreleri mutlaka belirtilmeli) belirlenerek, bunlara ödenecek yıllık ücret (SGK primleri dâhil) tutarı ile bunun %10'unu geçmemek üzere yapılacak ilaveyi karşılayacak şekilde, koruma sandığı giderleri oluşturulmalıdır. (b) Koruma tarifesine esas olmak üzere, koruma hizmeti alacakların sahip olduğu ve fiilen tarımsal faaliyette bulunduğu arazilerde, bütçe yılı için yetiştirecekleri ürün/ürünlerin cinsi ve alanları ile 4081 Sayılı Kanun'un 16 ncı maddesinde işaret edilen sürü sahiplerinin, hayvan cins ve sayıları tespit edilmelidir. (c) Koruma sandığı gelirleri, koruma sandığı giderlerini karşılayacak şekilde olmalıdır. Buna göre bütçe yılında yetiştirilecek ürünler ve hayvanların yıllık net gelirleri esas alınarak, dekar ve hayvan başına ödenecek ücretler ile bu birim ücretler esas alınarak her bir koruma hizmeti alacak üreticinin üretim alanı ve hayvan sayısına göre ödeyeceği koruma paralarından oluşan koruma sandığı gelirleri belirlenmelidir. (d) 4081 Sayılı Kanun'un 15. Maddesinin 3 üncü fıkrasında da belirtildiği üzere, mahallin üretim durumuna göre belirlenen koruma bedellerinin ödeneği en son tarih ile belirlenen tarihte ödemeyenler için 6183 Sayılı Kanun'a göre işlem yapılacağı hususu, koruma parasına tabi olanların dikkatine sunulmalıdır. (e) Koruma tarifelerine itiraz imkânı mutlaka sağlanmalıdır.

Ayrıca koruma önlemleri teklifinin de bütçe ile birlikte yapılması gerekmektedir.

66- Koruma ücretinin tahsilinde güçlüklerle karşılaşılmaktadır. Bu tahsilatın kolaylaştırılması için çiftçilerin ÇKS güncellemeleri sırasında hem bakanlık il ve ilçe müdürlüklerince hem de ziraat odalarınca, ÇMK BAŞKANLIĞINA BORCU YOKTUR belgesini çiftçilerden istemeleri ve bunu zorunlu tutmaları yasal mı? 4081 Sayılı Kanun'un 15 inci maddesinin 3 üncü fıkrası ile koruma ücretini zamanında ödemeyenler için 6183 Sayılı Kanun çerçevesinde tahsil edileceği konusunda koruma ve ihtiyar meclisleri yetkili kılınmıştır. Keza idari para cezaları konusunda da Kabahatler Kanun'un 17 inci maddesinin 4 üncü fıkrasının birinci bendinde de *“Sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında aksine hüküm bulunmadığı takdirde, Amme Alacaklarının*

Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kendileri tarafından tahsil olunur. “ denilmiştir.

16 Aralık 2005 tarih ve 26025 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 437 Seri Nolu Tahsilat Genel Tebliği, 12 Mayıs 2007 tarih ve 26520 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 442 Sayılı Tahsilat Genel Tebliği’nde II - İDARİ PARA CEZASI VERMEYE YETKİLİ OLAN KAMU TÜZEL KİŞİLERİ başlığı altında, “Kamu tüzel kişilerinin görev alanları dikkate alınarak aşağıdaki şekilde tasnif edilmesi mümkündür” denilmiş ve c) bendinde “*Mahalli İdareler: Mahalli müşterek ihtiyaçları karşılamak üzere kurulmuş olan mahalli idareler; il özel idareleri, belediyeler ve köylerden oluşmaktadır.*” denilmiştir. Bu itibarla koruma ve ihtiyar meclislerinin kesinleşmiş idari para cezalarının tahsilini 6183 sayılı Kanuna göre yapmaları gerekmektedir ki bununla ilgili çeşitli yargı kararlarında da bu husus vurgulanmıştır.

Yargıtay’ın 14 Mart 2008 tarih ve 26816 sayılı Resmi Gazete de yayınlanan 2007/16214 Esas ve 2007/17942 sayılı 6183 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak alacağını tahsil etmek üzere yasa da yazılı yollara başvurmak durumunda olduğu belirlenmiştir.

Bu yasal düzenlemeler ışığında, koruma ve ihtiyar meclisleri tarafından tahsil imkânı bulunan alacakları için, borcu yoktur belgesi istenilmesinin yasal bir dayanağı bulunmamaktadır.

67-4081 sayılı Kanun’un 4 üncü maddesi gereğince, murakabe heyeti ile koruma meclislerine seçilecek asil ve yedek üyelerin belediye meclisine üye seçilebilme hakkına sahip olmaları yanında aynı zirai sahada ziraatla meşgul olma şartı bulunmaktadır. Ziraat ile meşgul olduğu nasıl anlaşılmalı? Ziraat ile meşgul olduğu hususunun, ziraat odası ya da ÇKS kayıtlarından tespit edilmesi mümkündür. Belediye meclisine seçilme yeterliliği ise 2972 MAHALLİ İDARELER İLE MAHALLE MUHTARLIKLARI VE İHTİYAR HEYETLERİ SEÇİMİ HAKKINDA KANUN çerçevesinde incelenmektedir.

68-Murakabe heyeti yedek üyesi, koruma meclisine asil üye, ya da koruma meclisinin yedek üyesi koruma heyetine asil üye olabilir mi? Koruma ve ihtiyar meclisleri ile murakabe heyetinin görev tanımları 4081 sayılı Kanun’un 7 ve 8 inci maddelerinde tanımlanmıştır. Murakabe heyetleri; koruma ve ihtiyar meclislerinin iş ve işlemlerini denetlemek ve uygulamaların 4081 sayılı Kanuna uygun olarak yürütülmesini sağlamak ile yetkili kılınmıştır. Ayrıca 10 uncu madde gereğince, koruma ve ihtiyar meclisi kararlarının itiraz mercii konumundadır. İstifa durumunda da yedek üyelerin asil üye olma durumu söz konusudur. Bu nedenle murakabe heyeti üyelerinin koruma ve ihtiyar meclislerine yedek olarak, ya da koruma meclisi üyelerinin murakabe heyetine yedek bile olsa üye olma durumu; Kanunun yukarıda belirtilen hükümlerine aykırılık oluşturur.

69-İstifalar nedeniyle İlçedeki murakabe heyeti görev yapamamaktadır. İlçe Belediye meclisi aday bulamadığı için seçim yapamamıştır. Bu nedenle murakabe heyetine belde belediye meclisi üye seçilebilir mi?

4081 Sayılı Kanun’un 2 inci maddesinde, kanun hükümlerinin uygulanacağı sahalarda tanımlanırken, 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında “*Murakabe heyetiyle koruma meclisine aza seçilebilmek için belediye meclisine aza intihap edilebilmek hakkına malik olmak ve aynı zirai sahada ziraatla meşgul*

bulunmak şarttır. Şu kadar ki, bunların belde sakini olup olmadıklarına bakılmaz...” denilerek, murakabe heyetine seçilebilecek üyelerde aranacak koşullar belirlenmiştir.

Ancak, 4081 Sayılı Kanun’un 5 inci maddesinin birinci fıkrası gereğince, murakabe heyeti il ve ilçe merkezlerinde oluşturulduğundan, murakabe heyeti üyeleri de yukarıda anılan koşulları taşımaları kaydıyla, ziraat odaları ile ticaret ve sanayi odaları bulunması halinde bunlarında iştirakiyle, ilçe belediye meclisi tarafından seçilmesi gerekmektedir. Belde belediye meclisleri, 4081 Sayılı Kanun’un 4 üncü maddesi gereğince bulunduğu beldenin koruma meclisi üyelerini seçmekle mükelleftir.

Yukarıda işaret edildiği şekilde belediye meclislerince murakabe heyetine üye seçimi yapılamaması halinde de, Kanun’un 6 ıncı maddesinde belirlenen çalışma prensipleri esas alınarak, belediye seçimleri yenileninceye kadar eksik üyeler için; Türk Medeni Kanunu’nun 427 inci maddesi gereğince Vali tarafından yönetim kayyımı atanabilme imkânı bulunmaktadır.

4081 Sayılı Kanun’un 8 inci maddesi gereğince murakabe heyetleri; **o ilçenin ve beldelerin koruma meclisleri ile o ilçeye bağlı köylerdeki ihtiyar meclislerinin, (i)teklif ettikleri Koruma bütçelerini tetkik ve tasdik etmek, (ii) kararlarına karşı yapılan itirazları incelemek, (iii) görev ve yetkilerini devamlı kontrol ve denetime tabi tutmak, (iiii) teklif ettikleri koruma tedbirlerini incelemek ve karara bağlamak ile yetkili kılınmışlardır.**

Bu nedenle 4081 Sayılı Kanun’un 4 üncü maddesi gereğince, büyükşehir olmayan illerde; il merkezindeki murakabe heyeti ile koruma meclisi asil ve yedek üyeleri il belediye meclisleri tarafından, ilçe merkezindeki murakabe heyeti ile koruma meclisi asil ve yedek üyeleri ilçe belediye meclisleri tarafından, belde koruma meclisi üyeleri ise belde belediye meclislerince seçilebilmektedir. Büyükşehir olan illerde, il merkezlerine bağlı köy olmaması ve zirai mahsul üretilen sahalarda merkezdeki ilçelerin sahasında olması nedeniyle ayrıca il murakabe heyetine ihtiyaç bulunmamaktadır. Nasıl ki; ilçe belediye meclisleri, ildeki murakabe heyeti için üye seçimi yapamıyorsa, belde belediye meclisleri de ilçe murakabe heyeti üyelerinin seçimini yapamaz.

70-Kayyım olarak görevlendirilen ÇMK üyeleri veya murakabe heyeti üyelerine koruma sandığından ücret ödenebilir mi? 4081 Sayılı Kanun’un 9 uncu maddesinde işaret edilen, koruma ve ihtiyar meclisleri ile murakabe heyeti üyelerine koruma sandığından herhangi bir ücret ve masraf verilmez açık hükmü gereğince, ister seçilmiş isterse atanmış olsun, söz konusu üyelere, Kanun’un 9, 15 ve 21 inci maddelerine göre ödeme yapılma imkânı bulunmamaktadır.

71- Koruma ücretleri ve idari para cezaları, koruma sandığının banka hesabına yatırılarak tahsil edilebilir mi? Koruma ücretinin göçer hayvan sahiplerinden alınması yasal mı?

4081 sayılı Kanun'un 15, 16 ncı maddeleri gereğince tahsil edilen koruma ücretleri, 20 inci madde kapsamındaki hayvan satış bedelleri ve 31 inci madde kapsamındaki idari para cezaları hariç, başka herhangi bir şekilde koruma sandığına gelir elde edilmesine (mevcut demirbaşların satılması ve/veya kiralanması dâhil) imkân bulunmamaktadır. Koruma ücretleri ve idari para cezalarının tahsili ise; Kanun'un 15 inci maddesinde de işaret edildiği gibi, koruma ve ihtiyar meclisi başkanı tarafından görevlendirilmiş tahsildar

tarafından, tahsilat nedeni belirtilmek kaydıyla mühürlenmiş kopyalı makbuz karşılığında tahsil edilmesi gerekmektedir. Doğrudan banka hesabına yatırılması halinde, tahsilat nev'inin belirtilmemesi durumu olabileceğinden, denetime imkân vermeyecektir.

4081 sayılı Kanun hükümleri, Kanun'un 2 inci maddesinde belirtilen yerlerde ve zirai mahsul üretilen sahalarda geçerli olup, mera, yaylak, kışlaklar ile kamuya ait otlak ve çayırklar ise 4342 Sayılı Kanun hükümlerine tabidir. 4081 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesinde de; koruma ücretlerinin, fiilen bitkisel üretim faaliyetini yürütenler ile kendi hayvanlarına yetecek kadar **gelip geçici olmayan** ve şahsına ait veya kiraladığı otlatma alanı bulunmayan sürü sahiplerinden alınacağı belirtilmiştir. **Bu nedenle göçer hayvan sahiplerinden koruma ücreti alınamaz.**

72-Murakabe heyeti başkanı Kaymakam yetki devri yaparak İlçe Müdürünü, İlçe Müdürü de yetki devri yaparak ilçe müdürlüğünden birisini murakabe heyeti üyesi yapabilir mi? 4081 Sayılı Kanun'un 5 inci maddesinde, ilçelerde murakabe heyetinin Kaymakam başkanlığında İlçe Tarım ve Orman Müdürü ve seçilmiş 5 üyeden olduğu belirtilmiştir. Kaymakamın bulunmadığı hallerde de heyete ilçe tarım ve orman müdürünün başkanlık edeceği belirtilmiştir. Kanun'un 6 ıncı maddesinde de çalışma prensibinin salt çoğunluk olacağı belirtilmiştir. Bu nedenle hem kaymakamın yetki devri yapması, hem de ilçe müdürünün yetki devri yapması mümkün görülmemektedir. Ancak murakabe heyeti başkanının bulunmadığı günlerde kaymakam yerine ilçe tarım ve orman müdürü murakabe heyetine başkanlık eder. 7 kişilik murakabe heyetinin 4 kişi ile toplanıp, 3 kişi ile karar alabileceğinden, başka bir görevlendirme yapılmasına gerek duyulmaz.

73-Koruma ve ihtiyar meclisleri idari para cezalarına ilişkin kararı SMS yoluyla tebliğ edebilir mi? 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu'nun 26 ıncı maddesinde "(1) İdarî yaptırım kararı, 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre ilgili kişiye tebliğ edilir. Tebligat metninde bu karara karşı başvurulabilecek kanun yolu, mercii ve süresi açık bir şekilde belirtilir. (2) İdarî yaptırım kararının ilgili gerçek kişinin huzurunda verilmesi halinde tutanakta bu husus açıkça belirtilir. Bu karara karşı başvurabileceği kanun yolu, mercii ve süresine ilişkin olarak bilgilendirildikten sonra kişinin karar tutanağını imzalaması istenir. İmzadan kaçınılması halinde bu durum tutanakta açıkça belirtilir. Karar tutanağının bir örneği kişiye verilir. ....(4) (Ek: 18/5/2017-7020/15 md.) **İdari yaptırım kararları, Maliye Bakanlığı ile idari yaptırım kararı verenler arasında yapılacak protokoller çerçevesinde, kararı verenler adına 213 sayılı Kanununun 107/A maddesi hükümlerine göre kurulan teknik altyapı kullanılmak suretiyle Maliye Bakanlığı tarafından elektronik ortamda tebliğ edilebilir. Elektronik ortamda yapılan tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır. Bu şekilde yapılan tebligatlar, birinci fıkra kapsamındaki tebliğ yerine geçer.**" denildiğinden, SMS tebliğ yerine geçmez.

74-İdari para cezalarında zaman aşımı var mı? Evet vardır. Hem soruşturma bakımından hem de yerine getirme bakımından zaman aşımı vardır. 5326 sayılı Kanun'un 20 inci maddesinde soruşturma zamanaşımı "(1) Soruşturma zamanaşımının dolması halinde kabahatten dolayı kişi hakkında

idarî para cezasına karar verilemez. (2) (Değişik: 6/12/2006-5560/33 md.) Soruşturma zamanaşımı süresi; a) Yüzbin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde beş, b) Ellibin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde dört, c) Ellibin Türk Lirasından az idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde üç yıldır” olarak belirlenmiştir. 5326 sayılı Kanun’un 21 maddesinde ise yerine getirme zamanaşımı “(1) Yerine getirme zamanaşımının dolması halinde idarî para cezasına ... ilişkin karar artık yerine getirilemez. (2) Yerine getirme zamanaşımı süresi; a) Ellibin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasına karar verilmesi halinde yedi, b) Yirmibin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasına karar verilmesi halinde beş, c) Onbin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasına karar verilmesi halinde dört, d) Onbin Türk Lirasından az idarî para cezasına karar verilmesi halinde üç, Yıldır.” olarak belirlenmiştir.

75-Kanun’un 31 inci maddesi gereğince uygulanan idari para cezaları gün içinde her ihlal için kaç kez uygulanması gerekmektedir?

Konu ile ilgili 5326 sayılı Kanunun 15 inci maddesindeki düzenlemeye göre “ (1) *Bir fiil ile birden fazla kabahatin işlenmesi halinde bu kabahatlere ilişkin tanımlarda sadece idarî para cezası öngörülmüşse, en ağır idarî para cezası verilir.....* (2) *Aynı kabahatin birden fazla işlenmesi halinde her bir kabahatle ilgili olarak ayrı ayrı idarî para cezası verilir. Kesintisiz fülle işlenebilen kabahatlerde, bu nedenle idarî yaptırım kararı verinceye kadar fiil tek sayılır*” Kabahatler Kanununun 2 inci maddesinde **KABAHAT: KANUNUN (4081 SAYILI KANUNUN 31 İNCİ MADDESİNDE BELİRTİLEN) karşılığında idarî yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık** olarak tanımlanmıştır.

Kabahatler Kanun’un 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında da; “hangi fiillerin kabahat oluşturduğu, kanunda açıkça tanımlanabileceği gibi; kanunun kapsam ve koşulları bakımından belirlediği çerçeve hükmün içeriği, idarenin genel ve düzenleyici işlemleriyle de doldurulabilecektir.” denilmektedir. Söz konusu düzenlemeye de uygun olarak, 4081 sayılı Kanun’un 8 inci maddesinin 5 inci fıkrası ile koruma tedbirlerinin (kabahat oluşturacak hususlar) neler olacağına dair teklife koruma ve ihtiyar meclisleri, bunları tetkik ve tasdik ise murakabe heyeti yetkili kılınmıştır. 4081 Sayılı Kanun’un 31 inci maddesinin 1 inci fıkrası ile de bunların ihlali (kabahat oluşturması) halinde idari para cezası düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

ÖRNEĞİN: Koruma tedbirleri aşağıdaki gibi olsa,

A BAŞLIĞI ALTINDA:

1-KORUMA SAHASI İÇERİSİNDE HAYVANLARINI KENDİLERİ VEYA ÇOBANLARI ARACILIĞI İLE OTLATANLAR, BARINAKLARINDAN OTLATMA ALANINA HAYVANLARINI GÖTÜRÜRKEN, EKİLİ/DİKİLİ BİTKİSEL ÜRÜNLERE VE/VEYA EKİLİ/DİKİLİ ALANLARIN ETRAFINDAKİ ENGELLERE ZARAR VERİLMEMESİ İÇİN HER TÜRLÜ TEDBİRLERİ KENDİLERİ ALACAKLARDIR. BU KARARI İHLAL EDENLERE 4081 SAYILI KANUN’UN 31 İNCİ MADDESİNİN 1 İNCİ FIKRASINA GÖRE 237 TL’DEN 1185 TL’YE KADAR İDARİ PARA CEZASI UYGULANACAKTIR. .

2-BAŞIBOŞ BIRAKILAN HAYVANLAR ALIKONACAK OLUP, 15 GÜN İÇİNDE SAHİBİ/1 YIL İÇİNDE PARASI ALINMAYAN HAYVANLARIN SATIŞ BEDELİ KORUMA SANDIĞINA İRAT KAYIT EDİLECEKTİR. HAYVANLARI BAŞIBOŞ

BIRAKANLARIN TESPİT EDİLMESİ HALİNDE, 31 İNCİ MADDENİN 2 İNCİ FIKRASINA GÖRE HER HAYVAN İÇİN 28 TL OLMAK ÜZERE HER DEFASINDA 932 TL'YE KADAR İDARİ PARA CEZASI VERİLECEKTİR.

3-KORUMA SAHASI İÇERİSİNDE HAYVANLARINI KENDİLERİ VEYA ÇOBANLARI ARACILIĞI İLE OTLATANLAR, SADECE ÜST MAHALLEDEKİ SIVATLARDA HAYVANLARIN SU İÇMELERİNİ SAĞLAYABİLECEKLER, ALT MAHALLEDEKİ SIVATLAR MERALARA GÖTÜRELECEK HAYVANLAR İÇİN KULLANILACAKTIR. BU KURALA UYMAYANLARA 1. İNCİ MADDEDE BELİRTİLEN İDARİ PARA CEZASI UYGULANACAKTIR

4-KORUMA SAHASI DIŞINA HAYVANLARINI OTLATMAK İÇİN GÖTÜRENLER; KORUMA SAHASINDAKİ EKTE KROKİDE BELİRTİLEN GÜZERGAHLARI KULLANACAKLARDIR. ALT MAHALLEDEKİ SIVATLARI KULLANACAKLAR. HAYVANLARI MERALARA GÖTÜRÜRKEN EKİLİ/DİKİLİ BİTKİSEL ÜRÜNLERE VE/VEYA EKİLİ/DİKİLİ ALANLARIN ETRAFINDAKİ ENGELLERE ZARAR VERİLMEMESİ İÇİN HER TÜRLÜ TEDBİRLERİ KENDİLERİ ALACAKLARDIR. BU KARARI İHLAL EDENLERE 4081 SAYILI KANUN'UN 31 İNCİ MADDESİNİN 1 İNCİ FIKRASINA GÖRE 237 TL'DEN 1185 TLYE KADAR İDARİ PARA CEZASI UYGULANACAKTIR.

5-KORUMA HİZMETİ VERİLEBİLMESİ İÇİN, HAYVANLAR MUTLAKA KULAK KÜPELİ OLACAK/YOKSA EN KISA SÜREDE TAKTIRILMASI SAĞLANACAK, HAYVANLARIN KONAKLADIĞI YER, BARINAKLAR, KULAK KÜPE NUMARALARI VE SAYILARI, HAYVAN SAHİPLERİ TARAFINDAN KORUMA BAŞKANLIĞIMIZA HER YIL EN GEÇ 31 MART 2022 TARİHİNE KADAR BİLDİRİLECEK, SÜRÜDE DEĞİŞİM SÖZ KONUSU OLDUĞUNDA DA MEVCUT BİLGİLER YIL İÇİNDE GÜNCELLENECEKTİR. BU KURALA UYMAYANLARA 31 İNCİ MADDENİN BİRİNCİ FIKRASI GEREĞİNCE İDARİ PARA CEZASI UYGULANACAKTIR.

6-KORUMA HİZMETİ VERİLMEK ÜZERE; HAYVANLARINI OTLAMAK ÜZERE İŞLETME DIŞINA ÇIKARAN SÜRÜ SAHİPLERİ, OTLATMA YAPACAĞI YERLER VE OTLATMA YAPACAĞI YERİN KİME AİT OLDUĞU (KENDİSİNİN Mİ, KİRALIK MI, MÜLK SAHİBİNİN RIZASIYLA MI (mülk sahibinin de teyit etmesi kaydıyla) HUSUSLARINDA KORUMA BAŞKANLIĞIMIZA ..... Tarihine kadar BİLGİ VERİLECEKTİR. BU KURALA UYMAYANLARA 4081 SAYILI KANUN'UN 31 İNCİ MADDESİNİN 1 İNCİ FIKRASINA GÖRE 237 TL'DEN 1185 TLYE KADAR İDARİ PARA CEZASI UYGULANACAKTIR.

B) BAŞLIĞI ALTINDA

1-EKİLİ/DİKİLİ ALANLARIN ETRAFINDAKİ ÇİTLER MÜMKÜN OLDUĞUNCA TAMİR EDİLEREK, HAYVANLARIN ZARAR VERMEMESİNE YÖNELİK TEDBİRLER ALINACAKTIR.

C) BAŞLIĞI ALTINDA

1-KORUMA SAHAMIZDAKİ ORTAK KULLANIMA KONU TARLA VE BAHÇE YOLLARINI SÜRMEK VEYA KENDİ ARAZİLERİNDEN SU KAÇIRMAK SURETİYLE BOZANLAR/BOZULMASINA SEBEBİYET VERENLERE 31 İNCİ MADDENİN 1 İNCİ FIKRASI HÜKÜMLERİNE GÖRE 237 TL'DEN 1185 TLYE KADAR İDARİ PARA CEZASI UYGULANACAKTIR.

2-KORUMA SAHAMIZDAKİ SULAMA TESİSLERİNE HER NE SURETTE OLURSA OLSUN ZARAR VEREREK KULLANILMASINI ENGELLEYENLERE 31

İNCİ MADDENİN 1 İNCİ FIKRASI HÜKÜMLERİNE GÖRE 237 TL'DEN 1185 TLYE KADAR İDARİ PARA CEZASI UYGULANACAKTIR.

Yukarıdaki örneğe göre; aynı kişi gün içinde A BAŞLIĞINDAKİ 1-3-5-6 nolu tedbirleri ihlal etmiş olsun. Yani; **hayvanlarını işletme dışına çıkardıktan sonra ekili/dikili alanlara zarar vermiş, hayvanlarını üst mahalle yerine alt mahalledeki sıvatları kullanmış, götürdüğü hayvanlarına kulak küpesi taktırmamış, otlatma yapacağı yerin kime ait olduğunu koruma ve ihtiyar meclisine bildirmeyerek, 31 inci maddenin birinci fıkrasını ihlal etmiş olsun.**

Yani bir fiil ile birden fazla kabahat işlenmiş olduğundan, 5326 sayılı Kanun'un 15 inci maddesinin 1 inci fıkrasına göre her kabahat için de idari para cezası öngörüldüğünden, 31 inci maddenin 1 fıkrasındaki en üst sınırdaki ceza miktarı uygulanmalıdır.

Kişi bu kabahatleri gün içinde kesintisiz fiille bir den fazla kişinin ekili dikili alanlarına zarar vererek işlemiş ise; bu ihlal ile ilgili tutanak tutulmuş, koruma ve ihtiyar meclisi karar almış ise aynı kabahat için bir den fazla her ihlale ayrı ayrı idari para cezası verilir. Ancak, kişi gün içinde aynı kabahati bir den fazla işlemesine rağmen, ilk ihlali için karar alınmamış ise fiil tek sayılacaktır.

Aynı kişi yukarıdaki ihlallerden ayrı olarak, gün içinde sulama tesislerine de zarar vermiş ise farklı bir fiil ile kesintili başka bir kabahat işlemiş olduğundan, daha önceki kararın alınmış olup olmamasına bakılmaksızın, 5326 sayılı Kanun'un 15 inci maddesinin 2 inci fıkrasına uygun olarak yeni bir idari para cezası işlemi daha uygulanması mümkün olacaktır.

76-Koruma kadro ve bütçesi teklif edilirken, koruma bekçilerinin çalışma sürelerinin belirtilmesi zorunlu mu? Yıl içinde maaş artışı mümkün mü?

4081 Sayılı Kanun'un 7, 15 inci maddeleri gereğince; koruma kadrosuna, bekçilerin çalışma sürelerine ve bunlara verilecek maaşın belirlenmesine koruma ve ihtiyar meclisleri yetkili olup, buna göre bütçe oluşturulması zorunludur. Yine Kanun'un 15 inci maddesinin 1 inci fıkrası ile 22 maddesi gereğince koruma bütçeleri 1 yıllık olarak belirlenmek zorundadır. Çünkü bütçenin temel giderleri ve gelirleri koruma bekçisi kadrosuna göre oluşturulmaktadır. Bu nedenle ihtiyaca göre ve çalışma süreleri belirtmek suretiyle (12 aylık süreden daha fazla olamaz) bekçi çalıştırılmak üzere teklif yapılması gerekmekte olup, asgari ücretin üzerinde olduğu müddetçe yıl içinde maaş artışı mümkün değildir. Koruma kadrosunun net ve verilecek ücretin belirlenmiş olması zorunludur. Aksi halde bütçe oluşturulması ve koruma ücretlerinin alınması imkânsız hale gelir.

77-Koruma önlemlerinde ortak çobana hayvan verilmesi zorunlu hale getirilebilir mi? Bu kuralı ihlal edenlere idari para cezası verilebilir mi?

4081 Sayılı Kanun'un 8 inci maddesinin 5 inci fıkrasında belirlenen 3 ana çerçeve esastır. 5326 Sayılı Kabahatler Kanun'un 4 üncü fıkrasına uygun olarak, koruma ve ihtiyar meclisleri bu ana çerçeveye bağlı olarak **genel ve düzenleyici** işlemlerden olan koruma önlemleri içerisinde yer verilerek, murakabe heyetine teklif edilebilir. Koruma önlemleri içerisinde böyle bir teklif yapıp, murakabe heyetince de onaylanmışsa, ortak çoban zorunlu hale getirilebilir ve ihlal edenlere de idari para cezası verilir. Çünkü ortak çoban; Kanunla belirlenen, hayvanların sevk ve idaresi ana çerçevesine uygun olup,

amaç çiftçi mallarına zarar verilmesini önlemektir. Bu da koruma ve ihtiyar meclislerinin en önemli görevidir.

78- Çiftçi malları koruma başkanlığı, başıboş gezen bir hayvanı alıkoymuş ve Kanun'un 20 inci maddesi gereğince 15 günlük süre bitmeden hepsi istifa etmiş. Görevlendirilecek yedeklerinin bulunmaması ve yeni bir seçim veya kayyım görevlendirmesinin uzun süreceği olması nedeniyle, hayvanın beslenme problemi ortaya çıkacaktır. Bu durumda ne tür bir uygulama yapılmalı? Yeni koruma meclisinin oluşturulması oldukça uzun bir süre alacak ise ve bu süre bitimine kadar sahibi ortaya çıkmamış ise, alıkonulan hayvanın beslenmesi için koruma sandığı hesabından para çekilmesi gerekecektir. Koruma bekçisinin hayvanı 15 günün bitiminde satmaya ya da alıkonulan hayvanı beslemek için para çekmeye yetkisi yoktur. Murakabe heyetinin de doğrudan koruma ve ihtiyar meclislerinin görevini yerine getirme yetkisi yoktur. Uygulamanın kanuna uygun olarak yürütülmesi için bu durumda yapılacak iş, murakabe heyetinin; Kanun'un 11 inci maddesinde yetki esas alınarak, alıkonulan hayvanın satışı ve yeni koruma meclisi oluşturuluncaya kadar bekçinin ücretsiz izine ayrılmasını sağlamak için Valilikten olur alır. Bu olura istinaden de hemen hayvanın satışını yapar ve gelirin koruma sandığına yatırılmasını sağlar, alacağı karar ile de koruma bekçisini ücretsiz izine ayırır.

79- Koruma bekçisi dışında personel istihdamı teklifine rağmen, murakabe heyetince oy çokluğu ile onaylanan bütçeler için ne yapılmalı? 4081 Sayılı Kanun'un 11 inci maddesinde “ *murakabe heyetiyle koruma ve ihtiyar meclislerinin muamelat ve mesaisi Vali veya onun görevlendireceği kimseler tarafından devamlı surette teftiş edilir. Bu teftiş doğrudan doğruya Tarım ve İçişleri Bakanlıklarınca görevlendirilen memurlar vasıtasıyla da yaptırılabilir. Bundan başka Valiler bu Kanun'un iyi işlemlerini murakabe ve Kanun tatbikatındaki hataların ıslahını **murakabe heyetinden talep ederler.***” denilmektedir.

Bu nedenle, 4081 Sayılı Kanuna aykırı olarak teklif edilen koruma bekçisi haricinde personel istihdamı teklifi, oy çokluğu ile onaylansa bile, murakabe heyetindeki kamu görevlisi Kaymakam veya İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü temsilcisinin böyle bir bütçeye Kanuni gerekçelerini belirterek şerh düşmesi gerekmektedir. Bu şerhi ayrıca, yazılı olarak Kaymakamlığa bildirerek murakabe heyetinin denetlenmesini talep etmesi gerekmektedir. Kaymakamlıkta 11 inci madde çerçevesinde uygulamaların Kanuna uygun olarak yürütülmesini sağlamak üzere, durumu Valiliğe bildirmesi gerekmektedir. Valilik söz konusu kusurlu işlemin düzeltilmesini görevlendireceği/talep edeceği kişi ya da kişilerce sağlaması gerekmektedir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 279 uncu maddesinde “*Kamu adına soruşturma ve kovuşturmayı gerektiren bir suçun işlendiğini göreviyle bağlantılı olarak öğrenip de yetkili makamlara bildirimde bulunmayı ihmal eden veya bu hususta gecikme gösteren kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*” denilmektedir. **Kanuna aykırı iş ve işlemlerin bilinmesi ve bunun görmezden gelinmesi suç teşkil etmektedir.** Bu nedenle şerh düşülmüş olsa bile, 4081 sayılı Kanun'un 11 inci 5237 sayılı Kanun'un 279 uncu maddesi gereğince, kamu zararına yol açacak konunun, Valiliğe intikal ettirilmesi zorunluluktur.

80-Murakabe heyeti üyesi olan bir kişi, koruma sandığından ayrılmak istiyor. Bu kişi murakabe heyeti üyeliğini sürdürebilir mi? Murakabe heyeti üyesi olduğu için koruma sandığından ayrılması uygun olur mu?

Murakabe heyeti üyesi olan veya koruma meclisi üyesi olan herkesin 4081 sayılı Kanun'un 34 üncü maddesine göre koruma sandığından ayrılmasında bir mahsur yoktur. Ayrıca bu kişinin murakabe heyeti üyesi veya koruma meclisi üyesi olması buna engel olmadığı gibi, seçilmiş olan bu üyeler istifa etmedikleri, seçilme yeterliliklerini kaybetmedikleri sürece, koruma sandığından ayrılmış olsalar bile bu görevlerini sürdürmeye devam ederler.

81-İlçe murakabe heyetinin oy çokluğuyla onayladığı ancak 4081 sayılı Kanuna aykırı olduğu bildirilen koruma bütçesinin iptal edilerek düzeltilmesi mümkün mü?

4081 sayılı Kanuna açıkça aykırılıklar içerdiği belirlenen koruma bütçesinin, belirlenen aykırılıklarının giderilmesi için, 4081 Sayılı Kanun'un 11 inci maddesinde "... *Bundan başka valiler kanunun iyi işlemlerini murakabe ve kanunun tatbikatındaki hataların ıslahını murakabe heyetinden talep ederler*" düzenlemesine göre, Valinin; hatalı olan koruma bütçesindeki hataların düzeltilmesini sağlamak için; Kanun'un yürütülmesinden sorumlu bakanlıklardan müfettiş talebinde bulunabileceği gibi, uygun göreceği kişi ya da kişileri görevlendirmesi gerekmektedir.

Buna göre hatalı onaylanan bütçedeki aykırılıklar görevlendirilen kişi ya da kişilerce belirlenir. Hatalı bütçedeki Kanuna aykırı olan hususlarda gerekli düzeltmelerin yapılması ve uygulanmasını sağlamak üzere Vali imzasıyla ilgili koruma meclisine, bilgi için ilgili murakabe heyetine yazılı olarak bildirilir. Söz konusu düzeltmelerin tamamlanması için belirli bir süre verilmesi de gerekmektedir. Bu sürede düzeltilmediğinin anlaşılması halinde de, valilikçe hem koruma meclisi hem de ilçe murakabe heyeti hakkında suç duyurusunda bulunması gerekmektedir.

82-Bekçi seçim mazbataları ne zaman kaymakam onayına sunulmalı?

4081 Sayılı Kanununun 7 inci maddesinin 2 inci fıkrasında; koruma meclislerinin; koruma kadro ve bütçesini belirleyeceği, Köy Kanununda yazılı hükümlere göre (*Madde – 70 (Değişik: 12/5/1928 - 1256/1 md.) Korucuların 22 yaşından küçük ve altmış yaşından büyük olmaması ve bir cürüm ile cezalandırılmamış ve iyi huylu tanınmış bulunması ve herkesle kavga çıkarmak, serhoşluk gibi huysuzlukları olmaması şarttır*) bekçiliğe ehil görülenlerin seçimini yaparak, kaymakam ya da vali onayına arz edeceği, Kanun'un 8 inci maddesinin 2 inci fıkrasında da koruma kadro ve bütçesinin murakabe heyetince tadil ve tasdik edileceği belirlenmiştir.

Bu düzenlemeler çerçevesinde, seçimini yaptıkları bekçilerin köy kanununun 70 inci maddesinde şartları taşıyıp taşımadıklarının BEKÇİ SEÇİM MAZBATASI ile belgelendirilerek, kaymakam tarafından **BÜTÇE TEKLİFİ YAPILMADAN HEMEN ÖNCE** onaylanmış olması gerekmektedir.

Seçimi uygun görülen bekçiler ilgili kurumlarca imzalanmış ve kaymakam ya da vali tarafından onaylanmış ise, BEKÇİ SEÇİM MAZBATASININ teklif edilen bütçe ile birlikte murakabe heyeti onayına sunulması gerekir. Bu yapılmaz ise teklif edilen koruma kadrosundaki bekçilerin köy kanunundaki şartları taşıyıp taşımadıkları ya da daha önce taşıdıkları belirlense bile bu şartları kayıp edip etmedikleri murakabe heyetince bilinemez. Bu nedenle bekçi seçim

mazbatasının her yıl yeniden düzenlenmesi ve her yeni bütçe ile birlikte teklif edilmesi gerekmektedir.

83-Bekçilerin kıyafetleri ve koruma bütçesinden karşılanabilir mi? 4081 Sayılı Kanun'un 32 inci maddesinde bekçilerin silah ve cephanelerinin Devlet tarafından temin edileceği, kıyafet ve silahların cinsinin İçişleri Bakanlığınca belirleneceğine işaret edilmiştir.

İçişleri Bakanlığınca belirlenen kıyafetlerin cinsine göre, Köy Kanununun 78 inci maddesine uygun olarak kıyafet giderleri bekçi ücreti içerisinde dâhil edilerek koruma bütçesinden karşılanması gerekmektedir.

84-Bekçilerin ücretleri, yıl içinde ek bütçe yapılarak artırılabilir mi?

4081 sayılı Kanunda ek bütçe ile ilgili bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak, 4857 sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesi gereğince koruma bekçilerinin asgari ücretin altında çalıştırılmasına imkân da bulunmamaktadır. Bu nedenle yıl içerisinde asgari ücrette bir artış yapılmış ise ve koruma bekçilerinin ücretleri de yeni artışın altında kalmış ise, yeni asgari ücrete eşitlemek için, ilave edilecek miktarı karşılamak ve koruma hizmeti alanlardan tahsil edilmek üzere teklif edilecek ek bütçenin murakabe heyetince uygun görülmesi halinde onaylanarak yürürlüğe girmesi mümkündür.

85-Koruma ve İhtiyar meclislerince belirlenen koruma tedbirleri, murakabe heyeti onayına her yıl mı sunulmalı? ve ne zaman teklif edilmeli?

4081 Sayılı Kanun'un 8 inci maddesi gereğince **murakabe heyetleri**; o ilçenin ve beldelerin koruma meclisleri ile o ilçeye bağlı köylerdeki ihtiyar meclislerinin, (i)teklif ettikleri Koruma bütçelerini tetkik ve tasdik etmek, (ii) kararlarına karşı yapılan itirazları incelemek, (iii) görev ve yetkilerini devamlı kontrol ve denetime tabi tutmak, (iiii) **teklif ettikleri koruma tedbirlerini (A-Hayvanların korunması, sevk ve idareleri ile geçeceği yolların belirlenmesi, B-tarla, bağ ve bahçe sınırlarının belli edilmesi veya korunmasını temin için mümkün ve alışılmış engeller konulması, C- tarla-bahçe yolları ile sulama kanal ve tesislerinin korunması) incelemek ve karara bağlamak ile yetkili kılınmışlardır.** Teklif edilen ve murakabe heyetince onaylanan koruma tedbirlerinde; 4081 sayılı Kanun'un 31 inci maddesinde belirlenen ve yeniden değerlendirme oranlarına göre güncellenen ceza tutarlarının da belirtilmesi gerekmektedir.

Bu tekliflerin her yıl mı yoksa her murakabe heyetinin yenilenmesinden sonramı onaylanması gerektiğine dair 4081 Sayılı kanunda herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak, idari para cezalarının yeniden değerlendirme oranıyla her yıl değişmesi nedeniyle, koruma ve ihtiyar meclisleri arasında idari para ceza miktarları açısından farklılık olmaması ve kanuni olmayan ceza miktarlarının uygulanmamasını temin etmek için, koruma tedbirlerinin her yıl bütçe ile birlikte teklif edilmesi ve murakabe heyetinin onayına sunulması gerekmektedir.

Murakabe heyeti onayını müteakiben de bu tedbirlerin nelerden ibaret olduğu, ihlal edilmesi durumunda hangi ceza yaptırımına uğrayacakları konusunda, koruma hizmeti alanların bilgisine sunmak üzere askıya çıkarılması, uygulamaların Kanuna uygun olarak yürütülmesi için zorunluluktur.

86-Koruma ve ihtiyar meclislerince belirlenen koruma ÜCRETLERİ her yıl yüzde kaç oranında artırılarak teklif edilebilir?

Kanunun 15 inci maddesi gereğince koruma tarifelerinin belirlenmesindeki esas; öncelikle mahallin örf ve âdeti ile ekonomik durumudur. Ayrıca koruma hizmeti verilecek arazinin verimine (yani üzerine ekilen/dikilen mahsulün yıllık getirisine) ve hayvanların cinsine göre belirlenmesi zorunludur. Koruma ve ihtiyar meclislerinin koruma tarifelerini şu kadar yüzde oran artırdık demeleri ve bu şekilde murakabe heyeti onayına sunulması Kanuna aykırı olup, onaylanmaması gerekmektedir. Murakabe heyeti onayına sunulan koruma tarifelerinin, koruma hizmeti alacak kişilerin hem ekonomik durumu ki bu da koruma hizmeti alacağı arazilerden/sahibi olduğu hayvansal varlıklardan elde edeceği yıllık kazancına göre (ürüne/hayvana göre) yani ödeyebilir seviyede belirlenmesi; Kanun'un emredici hükümleri gereğidir.

87- Bu Kanun kapsamındaki seçilmiş üyeler, 4081 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinde belirtilen koşulları taşıyıp taşımadıklarını, murakabe heyeti araştırmak zorunda mı?

4081 Sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinde, murakabe heyeti ile koruma ve ihtiyar meclislerine seçilen asil ve yedek üyelerin belediye meclisine seçilme hakkına sahip olmaları ve aynı sahada ziraat ile meşgul olmaları zorunlu kılınmıştır. Ayrıca, seçimleri gizli oyla seçileceğini, ticaret, sanayi ve ziraat bulunan yerlerde bunlarında iştirakiyle seçim yapılacağına işaret edilmiştir. Bu nedenle belediye meclisince seçilen ve murakabe heyeti başkanlığına bildirilen üyelerin bu şartları taşıdıkları kabul edilmelidir. Böyle bir araştırma yapılmadan seçim yapılmış ise de bunun sorumlusu, seçimi yapan belediye meclislerine ait olacaktır. Zira Kanunda seçim yetkisi belediye meclislerine bırakılmıştır. Ancak, şikâyet ya da herhangi bir şekilde seçilme koşullarını ya da aynı sahada ziraat ile meşgul olma şartını kaybettiği öğrenilen üyeler için; belgelendirilmek kaydıyla murakabe heyeti kararıyla görevine son verilerek, yerine yeniden üye seçimi için belediye meclisine bilgi verilmesi gerekmektedir.

88- Koruma ve ihtiyar meclisi üyeleri, 4081 sayılı Kanun'a göre mal beyanında bulunmak zorunda mı?

4081 sayılı kanun gereğince, belediye meclisleri tarafından seçilen koruma meclisi üyeleri ile vatandaşlar tarafından seçilen ihtiyar meclisi başkan ve üyeleri, koruma hizmetleri bakımından Kanun'un 9 uncu maddesi gereğince, koruma sandığından herhangi bir ücret ödenmemektedir. Gönüllük esaslı söz konusudur.

3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzlarla Mücadele Kanunu'nun Mal Bildiriminde Bulunacaklar başlıklı 2 inci maddesinde "a) Her tür seçimle iş başına gelen kamu görevlileri ile Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar (Muhtarlar ve ihtiyar heyeti üyeleri hariç)" denilmektedir. İhtiyar meclisi ile aynı görev ve yetkiye sahip koruma meclisleri başkan ve üyelerinin de mal bildiriminde bulunma zorunluluğu bulunmamaktadır.

89- Koruma ve ihtiyar meclisi tarafından teklif edilip, murakabe heyetince onaylanan koruma önlemlerine göre yasaklanmış bölgede hayvan otlatanlara idari para cezası verilmiştir. Ancak Kaymakamın talebi üzerine yapılan incelemede, yasaklanan bölgede otlatma yapılan tarihte ekili ve dikili alan bulunmadığı, tüm ürünlerin hasat edildiği tespit edilmiştir. Böyle bir durumda verilen idari para cezasına yapılan itirazı murakabe heyeti kabul edebilir mi?

4081 Sayılı Kanun'un 8 inci maddesinin 5 inci bendinde belirtilen koruma önlemlerini ihlal edenlere, 31 inci maddesinin 1 inci fıkrası gereğince idari para cezası verilmektedir. Ancak;

Murakabe heyetlerinin; koruma ve ihtiyar meclislerinin o yıla ait koruma önlemleri tekliflerinde otlatma ilgili önlem alınan bölgelerde inceleme yapması, bu tür anlamsız/yersiz önlemlerinin önüne geçilmesi açısından son derece önemlidir. Ancak, alınan önlemin yersizliği sonradan tespit edilmiş olsa dahi, koruma önlemlerinin temel amacının ekili ve dikili alanlara zarar verilmesini önlemek olması ve verilen idari para cezasının haksızlığının anlaşılması nedeniyle, 4081 Sayılı Kanun'un 8 ve 11 inci maddelerindeki yetki çerçevesinde, itirazın murakabe heyetince kabul edilmesi gerekmektedir.

90- Koruma hizmeti almak istemeyenlerin talebi koruma ve ihtiyar meclisleri tarafından reddedilip, murakabe heyetince uygun bulunursa, koruma ve ihtiyar meclisleri buna uymak zorunda mı?

Murakabe heyetleri; 4081 Sayılı Kanun'un 8 inci maddesinin 4 üncü fıkrasıyla, koruma ve ihtiyar meclislerinin iş ve işlemlerini sürekli denetime tabi tutmak, Kanun'un 8 inci maddesinin 3 üncü fıkrası ve 10 uncu maddesi ile de koruma ve ihtiyar meclislerinin kararlarına karşı itiraz mercii olarak yetkili kılınmışlardır.

Bu nedenle, koruma meclislerinin kararlarına karşı itiraz edilir ise murakabe heyeti kararı nihai idari karar niteliğinde olup, koruma ve ihtiyar meclisleri murakabe heyeti kararlarına uymak zorundadır. Ancak, murakabe heyeti kararına 60 gün içinde idari mahkemeler nezdinde itiraz da bulunabilirler.

Koruma hizmeti almak istemeyenlerin talebinin hangi gerekçe ile kabul edilmediği, alınacak koruma ve ihtiyar meclisi kararında mutlaka belirtilmesi gerekmekte olup, 4081 Sayılı Kanun'un 10 uncu maddesi gereğince de, itirazın 10 gün içinde murakabe heyetine yapılması gerektiğinin belirtilmesi zorunludur.

91- Çiftçi Malları Koruma Başkanlıkları, koruma bekçilerinin kusurlu davranışını kaymakamlığa üst yazıyla bildirmesi yeterli mi? Böyle bir uygulama Kanuna uygun mu?

4081 Sayılı Kanun'un 4 üncü maddesine göre seçilerek oluşturulan koruma ve ihtiyar meclisleri, Kanun'un 7 inci maddesinde tanımlanan görevleri yapmakla yetkili kılınmışlar ve Kanun'un 6 ncı maddesi gereğince salt çoğunlukla toplanıp, salt çoğunlukla karar alabilecekleri belirlenmiştir.

Bu nedenle, koruma hizmetleri ilgili tüm iş ve işlemlerin; koruma ve ihtiyar meclislerinin kararı ile yerine getirilmesi zorunlu olduğundan, iş yerini izinsiz terk eden koruma bekçilerine gerekli inzibat cezası veya işten çıkarma işleminin, koruma meclisi kararı ile yapılması gerekmektedir. İşten çıkarma cezası verilmesi halinde de kararın sonunda 10 gün içinde murakabe heyetine itiraz edebileceği belirtilmelidir.

Bu şekilde alınan kararın bir sureti ilgili koruma bekçilerine tebliğ edilirken, bilgi için bir sureti de murakabe heyetine gönderilebilir.

Aksi halde üst yazı ile işlem yapılması Kanuna aykırı olup, ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA BAŞKANLARI sadece kurula başkanlık etmekle görevli kılınmış olup, işlem yapma yetkisi koruma ve ihtiyar meclisindedir.

92-Kanun'un 20 inci maddesine göre, başıboş dolaşırken yakalanan hayvanlar alıkonulup, 15 günden önce sahibi tarafından alınır mı, yapılan masraflar koruma sandığından karşılanır mı?

4081 sayılı Kanun'un 20 maddesinin birinci fıkrasına göre, başıboş dolaşırken yakalanan hayvanlar 15 gün içinde sahipleri tarafından alınmazsa satılacağına işaret edilirken, ikinci fıkrasına göre de, yapılan masrafların satış bedelinden tahsil edileceği belirlenmiştir.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 47 inci maddesinde “ *Madde 47 – Para cezası ile diğer hukuku amme borçlarının takibi hakkındaki kanunlar hükmü mahfuzdur. Şu kadar ki, **Devletin bir akitten veya haksız bir fiilden doğan alacakları** hakkında bu kanunun hükümleri cereyan eder*” hükmü bulunmaktadır.

Bu nedenle 15 günden önce sahibi tarafından alıkonulan hayvanlar alınmak istenirse; yapılan masrafların sahibi tarafından ödenmesi ve sandığa iadesi için koruma ve ihtiyar meclislerince bir karar alınması gerekmektedir. Bu Karar da yapılan masraf tutarının, kararda belirtilecek tarihe kadar ödenmesi, aksi halde takip tutarları dâhil toplam borcun 2004 sayılı Kanun'un 47 inci maddesi çerçevesinde icra yoluyla tahsil edileceği bildirilir.

Başıboş gezerken yakalanan ve alıkonulan hayvanların bakım bedeli, koruma hizmetlerinin yürütülmesi için zorunlu bir gider değildir. 20 inci maddenin 2 inci fıkrası gereğince hayvanlar sahibi tarafından alınmamış olsaydı, satılacaktı ve bakım masrafı satış bedelinden düşürülerek kalanı sandığına irat kayıt edilecekti. Bu nedenle, alıkonulan hayvanlar için yapılan masrafların koruma sandığından karşılanması, Kanun'un bu hükümlerine aykırılık oluşturur.

93-Yasak kararı içinde özel mülke konu yerde otlatma yapacaklar için, koruma ve ihtiyar meclisleri, bunların etrafının çevrilmesini şart koşabilir mi?

Koruma ve ihtiyar meclisleri tarafından teklif edilip, murakabe heyetince gerekli tetkik ve onay ile yürürlüğe girecek koruma önlemlerinin çerçevesi; 4081 Sayılı Kanun'un 8 inci maddesinin 5 inci fıkrasında belirlenmiştir. Bu çerçeve hükmün ikincisinde, koruma ve ihtiyar meclislerine; tarla bahçe sınırlarının belirlenmesine yönelik alışılmış ve mümkün engeller koydurma yetkisini vermektedir. Koruma ve ihtiyar meclisleri; çiftçilerin ekili/dikili alanlarına zarar verilmemesi için böyle bir koruma önlemi alabilir ve ihlal edenlere de idari para ceza verir.

94-Koruma bütçeleri, yılbaşında asgari ücretin kesinleşmesi beklendiğinden gecikmektedir. Bu durumda nasıl hareket edilmeli?

4081 sayılı Kanun'un 15 inci maddesinde; koruma bedellerinin her mahallin üretim durumuna göre tespit olunacak en müsait zamanda tahsil olunacağına işaret edilmiştir. Bu nedenle Kanunda koruma bütçelerinin hazırlanması için bir tarih söz konusu olmadığından, asgari ücretin kesinleşme durumu esas alınarak ve özellik her yerin üretim durumu yani çiftçilerin cebine en çok para gireceği dönem esas alınarak koruma bütçesinin hazırlanması gerekmektedir.

95-Bütçe hazırlanırken, mevcut zirai üretim durumuna göre planlanmaktadır. Fakat uygulama yılında gerek arazi kiralayan kişiler ve gerekse üretim durumunda değişiklikler olabildiğinden, bu sorun nasıl giderilmeli?

heyeti onayı ile kesinleşeceğine, her mahallin üretim vaziyetine göre de bunun tahsil edileceğine, 16ıncı maddesinde de koruma ücretine tabi olanların kendilerine veya adreslerine tebliğ edileceğine işaret edilmektedir. Bu nedenle bütçe hazırlanırken elde edilen zirai üretim durumu ve kiralama durumu esas alınır. Ancak, kasten yanıltıcı veya yanlış bilgi verenler varsa, bunlar hakkında da cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekmektedir.

96-Köy muhtarları, ÇMK başkanlığından istifa edebilir mi? 4081 Sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinde bu Kanunda yazılı işlerde köylere tekabül edenlerin ihtiyar meclisleri tarafından yürütüleceği belirlenmiştir. 442 Sayılı Kanun'un 20 inci maddesi gereğince muhtar ihtiyar meclisinin başıdır. Köy muhtarı ve ihtiyar meclisi üyeleri 2792 Sayılı Kanun'un 6 ıncı bölümüne uygun olarak seçilmektedirler. Bu nedenle köy muhtarlığından istifa etmeden ÇMK başkanlığından istifa edilmesi mümkün değildir. Muhtarlıktan istifa eden, ÇMK başkanlığından da istifa etmiş sayılır. Çünkü Kanun, köylerde ÇMK başkanlığını muhtarlıktan ayrı belirlememiş, ihtiyar meclislerini (başkanı muhtardır) bu kanundaki görevleri yürütmekle yetkili kılmıştır.

97-Büyükşehirlerde yaşayıp eskiden köy olan mahallerde, hobi bahçesi olanlar da koruma ücretine tabi mi, bunların tespiti nasıl yapılmalı? 4081 Sayılı Kanun'un 16 ıncı maddesi gereğince fiilen tarımsal faaliyet yürütüyorlarsa bunlarda, alanı ve üretimde bulunduğu ürün cinsi ile orantılı olarak koruma ücretine tabidir. Bunların tespitinin, koruma bekçilerinin takibi ve soruşturması ile de tespit edilmesi mümkündür.

98-Koruma sınırları içinde zarar verilme durumu ihbarı geldiğinde, bekçi olay yerine gidene kadar bu zarar durumu ortadan kalkarsa ne yapılmalı? 4081 Sayılı Kanun gereğince koruma bekçilerinin arazide olmaları ve haksız fiili işleyeni olay yerinde tespit etmeleri esastır. Aksi halde zarar görenin ihbarına göre tutanak tutulması ve idari para cezası verilmesi, 5326 sayılı Kanuna uygun düşmeyecektir.

99-İşten çıkarılan koruma bekçisinin, on yıldır çalışıyor olması gerekmesiyle, koruma meclisini mahkemeye vermesi ve dava açılması durumunda ne yapılmalı? 4081 Sayılı Kanun'un 7 ve 15 inci maddeleri gereğince koruma kadrosu yıllık olup, bekçiler daimi olarak çalıştırılmazlar. Yani süreli sözleşme ile çalıştırılmaları gerekmektedir. Aksi halde bekçiler açtıkları davaları kazanmaktadırlar. Bu durumda, tüzel kişiliği savunmak üzere avukat tutulabilir ve zorunlu giderlerden karşılanabilir. Bekçinin bütçe ile sınırlı olarak görevlendirildiği konusu, savunmanın esasını oluşturmalıdır. **Yeni bütçe onaylanmadan bekçi çalıştırılmaya devam edilmesi bu tür sakıncalı durumu ortaya çıkarmaktadır.** Ayrıca koruma kadrosunda bekçinin daimi gösterilmesi de bu tür sonuçlara yol açmaktadır. **Bu nedenle her yıl bekçi seçim mazbatasının çıkarılması, bu tip sakıncaları ortadan kaldıracaktır.**

Bu itibarla, koruma kadrosunda bekçilerin çalışma süreleri belirtilmeli, onaylanan bütçede belirtilen çalışma süresi sonunda da, SGK'ya bildirim yapılarak çıkışlarının yapılması esastır.

100-Koruma meclisinin banka hesaplarına haciz konulması halinde ne yapılmalı? 4081 sayılı Kanun'un 22 inci maddesinde koruma sandığı ve koruma gelirlerinin devlet malı hükmünde olduğu ve haciz konulamayacağı net olarak belirlenmiş olup, bu duruma mutlak surette itiraz edilmesi gerekmektedir.

101- Koruma bekçilerine maaş elden ödenir mi? 4081 sayılı Kanun kapsamında, onaylanmış bütçede belirtilen maaş ödemeleri, ÇMK ve bekçi arasında akdedilecek sözleşmeye dayalı olarak aylık veya belirlenen zaman diliminde ödenmelidir. Ödeme ister banka aracılığı ile yapılsın, isterse makbuz karşılığı elden yapıyor olsun, yapılan ödemenin maaş ödemesi olduğu, ait olduğu ay/aylar mutlak surette belirtilmelidir. Aksi halde ileride doğacak anlaşmazlıklarda bunun ispatı mümkün olmayacaktır.

102- Koruma bekçileri hizmet alımı yoluyla çalıştırılabilir mi? 4081 sayılı Kanun'un 7 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince, koruma bekçileri; koruma ve ihtiyar meclisleri tarafından, Köy Kanunundaki yazılı hükümler çerçevesinde seçilerek, mülki amir onayı ile kamu hukuku prensipleri dâhilinde atama tasarrufu ile görevlendirilebilmektedirler. Bu nedenle köy kanunundaki koşulları taşımaları ve mülki amirce de uygun görülmeleri halinde hizmet alımı yoluyla görevlendirilebilirler. Ancak bu konuda mutlaka Kanun'un yürütülmesinden sorumlu başta İçişleri Bakanlığı olmak üzere, Hazine ve Maliye Bakanlığından alınacak görüşe göre bu usule başvurulmalıdır.

103-Önceden köy iken büyükşehir yasası ile mahalle olup, ilçe merkezine bağlanan mahallerde, Kaymakamın talimatıyla koruma meclisi oluşturulsa, murakabe heyetinde görevli ilçe tarım müdürleri nasıl bir yol izlemeli? Mahallerde koruma meclisi oluşturulması, 4081 Sayılı Kanun'un 2 inci maddesine aykırılık teşkil eder. Ancak mülki amir tarafından böyle bir tasarrufta bulunulduğunda, murakabe heyeti üyesi ilçe tarım müdürleri murakabe heyetince alınacak tüm kararlara imza atmaktan imtina etmeli ya da yukarıdaki yasa hükümlerini belirtilerek alınan tüm kararlara şerh düşmelidirler. Doğacak hukuki sorumluluklara ortak olmamış olurlar.

104-Koruma bekçilerinin kıdem tazminatı hakkı var mıdır? Kıdem tazminatı için mahkeme kararı olursa, koruma sandığından ödenir mi?

4081 Sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun'a göre, koruma bekçileri; 4857 sayılı İş Kanununa veya 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi çalıştırılmamakta, kamu hukuku prensipleri dâhilinde mülki amir onayı ile atama usulüyle çalıştırılmakta ve kıdem tazminatı hakları bulunmamaktadır. Ayrıca bütçe yılına bağlı olarak 12 aydan daha fazla süreyle çalıştırılmazlar. Yılı bütçesi onaylanmadan çalıştırılmaya devam edemezler.

4081 sayılı Kanun'un 7 ve 15 inci maddeleri nedeniyle, koruma bütçesi onaylandıktan sonra, koruma ve ihtiyar meclisleri işveren sıfatıyla koruma bekçileriyle, çalışma müddet ve şartları ile özlük haklarının belirlendiği bir sözleşme yapılması ve sözleşme süresi bitiminde de SGK'ya çıkışlarının mutlaka bildirilmesi gerekmektedir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 11 inci maddesinde belirli ve belirsiz iş süresi " İş ilişkisinin bir süreye bağlı olarak yapılmadığı halde sözleşme belirsiz süreli

sayılır. Belirli süreli işlerde veya belli bir işin tamamlanması veya belirli bir olgunun ortaya çıkması gibi objektif koşullara bağlı olarak işveren ile işçi arasında yazılı şekilde yapılan iş sözleşmesi belirli süreli iş sözleşmesidir.

Bu nedenle, koruma bekçileri ile iş sözleşmesi yapılmadığı takdirde, koruma bekçileri belirsiz süreli olarak çalışmaya devam ettiği kabul edilmekte olup, koruma ve ihtiyar meclislerinin (istifa ya da talep olmaması veya kayyım görevlendirilememesi nedeniyle koruma meclislerinin oluşturulamaması ya da koruma hizmeti alanların tamamının koruma hizmeti almak istememeleri nedeniyle) görev yapmadığı veya koruma bütçesinin onaylanmaması hallerinde, koruma bekçileri çalışmaya devam etme imkânı da ortadan kalkacağı için, iş mahkemelerinden haksız fesih nedeniyle kıdem tazminatı alma hakkı kazanmaktadırlar.

Yürürlükteki İş Kanunu mevzuatı gereğince, ÇMK'larda çalışma süresinin 1 yıldan daha fazla sürede olması, ÇMK tarafından mevzuattaki nedenler dışında koruma bekçilerinin işine son verilmesi veya koruma bekçisinin ölümü nedeniyle işten çıkarılması halinde; çalışma süresinin gerektirdiği kıdem tazminatı ödenmesine İş Mahkemelerince karar verilebilmektedir.

Bu şekilde işveren olarak koruma ve ihtiyar meclislerinin (başkan ve üyeler birlikte sorumludur) kusurlu davranışı nedeniyle kıdem tazminatının koruma sandığından ödenmesi de kamu zararını oluşturur. Bu nedenle, hangi koruma ve ihtiyar meclisi bu kusurlu davranışta bulunmuşsa, onlar tarafından kıdem tazminatının karşılanması gerekir.